

Міністерство освіти і науки України
Рада директорів закладів фахової передвищої освіти Львівської області
Львівський фаховий коледж індустрії моди
Київського національного університету технологій та дизайну

**Матеріали міської науково-практичної інтернет-конференції
«ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ФАХІВЦІВ В КОНТЕКСТІ ПОТРЕБ
СУЧАСНОГО РИНКУ»**

12 травня 2020 року

м.Львів

Професійна підготовка фахівців в контексті потреб сучасного ринку/
Матеріали міської науково-практичної інтернет-конференції: Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну, 12 травня 2020 року. – Львів, 2020. – 107 с.

Рекомендовано методичною радою Львівського фахового коледжу індустрії моди КНУТД (протокол № 4 від 28.04. 2020 р.)

Процеси інтеграції України до європейської спільноти, орієнтація на загальноєвропейські рекомендації щодо якості освіти передбачають реформування фахової передвищої освіти і модернізацію змісту підготовки фахівців у ЗФПО. Проблема формування професійної компетентності студента – одна з найбільш актуальних проблем коледжів.

Основною метою конференції є обговорення проблем підготовки фахівців у ЗФПО в сучасних умовах реформування фахової передвищої освіти та розробка рекомендацій щодо їх вирішення, використання інноваційних освітніх технологій, аналіз стану та перспектив розвитку підприємств легкої промисловості та індустрії моди.

Матеріали конференції висвітлюють питання за такими напрямками:

- Модернізація змісту підготовки фахівців у ЗФПО
- Використання сучасних педагогічних технологій у забезпеченні якісної підготовки студентів фахового коледжу
- Інновації в легкій промисловості. Індустрія моди
- Професійне зростання викладачів ЗФПО в сучасних умовах

Матеріали збірника подано у авторській редакції. Автори несуть повну відповідальність за зміст та достовірність опублікованих матеріалів.

Організаційний комітет

1. **Креденець Н.Д.**, доктор педагогічних наук, доц., директор ЛФКІМ КНУТД
2. **Ходань О.Л.**, кандидат педагогічних наук, доц., заступник директора ЛФКІМ КНУТД з виховної роботи
3. **Скоропад О.Ю.**, заступник директора ЛФКІМ КНУТД з навчальної роботи
4. **Мовчан В.П.**, методист ЛФКІМ КНУТД

ЗМІСТ

	Передмова	5
1.	Модернізація змісту підготовки фахівців у закладів фахової передвищої освіти	7
	Креденець Н.Д. , д.пед.н., проф., директор. Львівський коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну: історія та сучасність (ЛФКІМ КНУТД)	7
	Тарасюк І.В. , к.пед.н., Шляхи підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи (ВСП «Львівський фаховий коледж харчової і переробної промисловості» НУХТ)	14
	Кошеленко Т.А. Львівський технікум легкої промисловості: становлення закладу освіти (ЛФКІМ КНУТД)	18
	Остафій Г.П. Інструменти педагогічної інновації у навчальному процесі (ЛФКІМ КНУТД)	25
	Сенич Г.Б. Використання інформаційних технологій дистанційного навчання у професійній освіті (Педагогічний коледж ЛНУ ім.І.Франка)	29
	Скоропад О.Ю. Мотивація як один із факторів успішної підготовки студентів фахового коледжу (ЛФКІМ КНУТД)	34
	Шняк О.З. Вдосконалення підготовки фахівців сфери гостинності як напрям підвищення ефективності ринку праці (ВСП «Львівський фаховий коледж харчової і переробної промисловості» НУХТ)	41
2.	Використання сучасних педагогічних технологій у забезпеченні якісної підготовки студентів фахового коледжу	44
	Бартіш Г.В. Рольові ігри як сучасний підхід до викладання та вивчення іноземної мови (ЛФКІМ КНУТД)	44
	Герус О.О. Сучасні підходи до викладання іноземної мови у ЗФПО (ЛФКІМ КНУТД)	49
	Денисюк Ю.В. Використання інтерактивних методів у процесі викладання економічних дисциплін (ЛФКІМ КНУТД)	53
	Мазур Л.О. Шляхи формування естетичної культури майбутніх фахівців-дизайнерів в процесі вивчення дисциплін мистецького циклу (ЛФКІМ КНУТД)	58

	Шутка Р.С. Використання сучасних інтерактивних технологій як інструмент професійного зростання спеціаліста середньої ланки (ЛФКІМ КНУТД)	64
	Янжула О.В. Використання сучасних педагогічних технологій у забезпеченні якісної підготовки студентів коледжу до ДПА/ЗНО з історії України (ЛФКІМ КНУТД)	69
3.	Інновації в легкій промисловості. Індустрія моди	74
	Старий А.Р. Розробка технології та конструкції вібраційної машини для очистки та мийки деталей обладнання легкої промисловості при ремонті (ЛФКІМ КНУТД)	74
	Чупіна О.В. Технологія виготовлення водонепроникного спецодягу із застосуванням сучасних текстильних матеріалів (ЛФКІМ КНУТД)	78
4.	Професійне зростання викладачів закладів фахової передвищої освіти в сучасних умовах	84
	Дзюма О.М. Готовність викладачів ЗФПО до інноваційної діяльності (ЛФКІМ КНУТД)	84
	Мовчан В.П. Самоосвіта як безперервний процес професійного зростання викладачів ЗФПО (ЛФКІМ КНУТД)	89
	Панасевич І.Є. Професійне зростання викладачів ЗФПО в сучасних умовах (Фаховий технологічний коледж Національного Лісотехнічного Університету України)	95
	Романюк О.О. Модель сучасного викладача закладу фахової передвищої освіти (ЛФКІМ КНУТД)	101

ПЕРЕДМОВА

Процеси інтеграції України до європейської спільноти, орієнтація на загальноєвропейські рекомендації щодо якості освіти передбачають реформування фахової передвищої освіти і модернізацію змісту підготовки фахівців у ЗФПО.

Сучасний соціально-економічний розвиток України детермінує проблему підвищення якості професійної підготовки студентів у закладах фахової передвищої освіти. Актуалізація проблеми підвищення якості професійної підготовки фахівців зумовлена потребою забезпечення промислових підприємств національної економіки кваліфікованими, ініціативними кадрами на базі ґрунтовної професійної підготовки, які швидко адаптуються в мінливих умовах ринку, творчо виявляють активну самостійність у розв'язанні професійних завдань організації ресурсозберігаючих технологій виробництва конкурентоспроможних товарів та надання інжинірингових послуг.

Підвищений інтерес науковців до проблеми професійної підготовки студентів у ЗФПО. зумовлений потребами розв'язання ряду суперечностей між:

- невідповідністю усталеної практики професійної підготовки фахівців та необхідністю підвищення її ефективності;
- сучасним станом професійної підготовки майбутніх фахівців та потребою активізації форм та методів пізнавальної діяльності студентів, підвищення рівня їх активної самостійності, забезпечення суб'єкт-суб'єктних відносин;
- обсягом професійно-значущої інформації та навчальним часом, відведеним на її засвоєння навчальними планами;
- реальним і необхідним рівнем готовності викладачів технічних університетів до підвищення ефективності професійної підготовки майбутніх фахівців у технічних університетах.
- недостатньою сформованістю міжпредметних зв'язків навчальних дисциплін;

Професійна підготовка фахівців, зазначає Н. Г. Ничкало, орієнтована на особистісний розвиток і творчу самореалізацію кожного громадянина України, формування поколінь, які навчаються впродовж життя, розвивають цінності громадянського суспільства, сприяють консолідації української нації та її інтеграції в європейський та світовий простір. Сучасна професійна підготовка виступає засобом соціалізації, як гармонізації відносин людини з природосоціальним світом, опанування сучасної картини світу, розвитку національної самосвідомості людини; створення умов для набуття людиною широкої базової освіти, яка дозволяє швидко адаптуватися у соціумі;

професіоналізації, як набуття професійної компетентності фахівця, оволодіння фундаментальними, прикладними знаннями, високою культурою організації та реалізації професійної діяльності; самореалізації, як набуття людиною вмінь продуктивної життєдіяльності, самовдосконалення.

Таким чином, проблема формування професійної компетентності студента – одна з найбільш актуальних проблем коледжів.

Відповідно нині відбувається активний пошук та впровадження нових механізмів, алгоритмів забезпечення якості вищої освіти, а також методів та технологій навчання для досягнення очікуваних результатів навчання. Перед педагогічними колективами стоять завдання підвищення якості професійної освіти шляхом проведення модернізації структури та змісту вищої освіти; системного впровадження інноваційних та інформаційних освітніх технологій; коригування навчально-методичного супроводу освітнього процесу, підвищення професійної компетентності викладачів тощо.

Дослідження присвячені висвітленню сучасних підходів до організації професійної підготовки студентів в контексті потреб сучасного ринку.

У роботі конференції взяли участь викладачі Львівського фахового коледжу індустрії моди КНУТД, Педагогічного коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, Фахового технологічного коледжу Національного Лісотехнічного Університету України, Львівського фахового коледжу харчової і переробної промисловості НУХТ.

У зв'язку з карантинном конференція проводилася у формі інтернет-конференції.

Сподіваємось, що матеріали конференції дійсно стануть корисними у Вашій подальшій професійній діяльності.

Дякуємо за співпрацю!

Творчого натхнення та наснаги, колеги!

Організаційний комітет

1.МОДЕРНІЗАЦІЯ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

КРЕДЕНЕЦЬ Н.Д.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
д.пед.н., проф., директор*

ЛЬВІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ ІНДУСТРІЇ МОДИ КИЇВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДИЗАЙНУ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ

У славетному місті Лева, серед затишних, вузьких вуличок самого центру міста розташований один із найкреативніших і творчих навчальних закладів України. Мова йде про Львівський коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну. У грудні 2019 року йому виповнилося 75 років.

Багато це чи мало? Адже кожен ювілей – це не тільки свято, а й, підсумок. Це як миттєва зупинка серед довгого шляху з уважним поглядом назад, в історичне минуле, до самих витоків. Це і визначення пройдених етапів життєвого шляху, досягнень і «проколів», а головне – це спогади. Теплі спогади про тих людей, які розпочинали справу, що віддавали себе, свої знання, досвід задля створення високопрофесійної школи підготовки спеціалістів середньої ланки, цікавих а головне, дуже потрібних для держави професій.

За весь час свого існування Львівський коледж індустрії моди КНУТД (раніше – Львівський коледж легкої промисловості) підготував понад 25 тисяч висококваліфікованих спеціалістів, які чудово себе зарекомендували на підприємствах не тільки Львова, України, але і далеко за межами нашої країни.

І як приємно читати теплі відгуки декого з цих спеціалістів, які дякують коледжу, викладачам за путівку в професійне життя. Одна з випускниць коледжу 1981 року, Лоліта Шехаб (Соколова), яка зараз проживає у Франції і є власницею ательє з пошиву весільних і вечірніх суконь в м.Бордо. На зустрічі із теперішнім директором коледжу Креденець Нелею Дмитрівною, вона дякувала за ті отримані ґрунтовні знання, які допомогли їй в успішній кар'єрі: «Я сделала эквивалентность моего диплома здесь во Франции и была приятно удивлена, что такой диплом соответствует французскому диплому с неполным высшим образованием. Мне много пришлось переезжать и менять места жительства в разных странах, часто у меня были проблемы с языком, но никогда у меня не было проблем ни с моими профессиональными знаниями, ни в моей работе» (

листа Л.Шехаб (Соколової). Ось так наш коледж ще раз підтверджує давнє твердження, що «Львів – це маленький Париж».

А починалась історія нашого навчального закладу в далекому 1944 році. На руїнах тільки-но звільненого від фашистських окупантів Львова з нічого, без будь-якої матеріальної бази, на ентузіазмі гуртка засновників (тоді штат працівників складав лише 6 чоловік) на вулиці Пекарській, 9 було розпочато організацію технікуму. Згідно з ухвалою раднаркому від 30.09.1944р. наркомат легкої промисловості СРСР та Комітет у справах вищої школи при РНК УРСР доручив Волкову Степану Андрійовичу створення у Львові технікуму легкої промисловості. Саме Волков С.А. і став першим його директором.

І вже 25 січня 1945 року почалися вступні іспити. Чимало демобілізованих фронтовиків, повернувшись додому, ставали студентами технікуму. У 1946 році набір студентів складав 180 чоловік, а вже в 1948 році - 460. Минав час. Технікум з допомогою базових швейних підприємств послідовно зміцнював свою матеріально-технічну базу, збільшувалась кількість викладачів, зростав студентський контингент. У ці часи Львівська міськрада надає технікуму під відбудову майже повністю зруйнований під час війни будинок, в якому колись був розташований пасаж Міколяша. Завдяки самовідданій праці викладачів і студентів вдалось відновити цей будинок, який і став основним навчальним корпусом технікуму. Ще один будинок по вулиці Пекарській, 9 передано було на потреби навчально-виробничих майстерень, де і по цей час студенти провідних спеціальностей «технологія швейного виробництва» та «моделювання та конструювання промислових виробів» мають змогу отримані теоретичні знання втілювати на практиці.

Подальше зміцнення навчальної бази – це відкриття в 1966 році другого корпусу у внутрішньому дворі технікуму, де було відведено аудиторії під кабінети конструювання та моделювання одягу і де знаходиться дотепер ібіотека з просторим читальним залом та книгосховищем. В 1975 році було побудовано гуртожиток на 500 місць та їдальню в головному корпусі технікуму.

Але досить потужна матеріально-технічна база була лише додатком до головного скарбу технікуму – його викладацького та обслуговуючого персоналу, самовіддана праця якого створила позитивний імідж нашому випускнику від самого початку функціонування технікуму.

Випускники теперішнього Львівського коледжу індустрії моди (нова назва технікуму) Київського національного університету технологій та дизайну завжди з теплотою і пошаною згадують його директорів: Волкова С.А., Чернякову М.А., Томашевську Т.Г., Креденець Н.Д., яка очолила тоді ще

технікум легкої промисловості в непростий 1992 рік і є незмінним директором сучасного коледжу по цей день. Саме завдяки самовідданості цих людей та згуртованій праці всього педагогічного колективу, в якому уже навіть сформувалась сімейна династія, наш коледж склався як новітній освітній заклад зі своїми традиціями, інтелектуальним потенціалом, висококваліфікованими випускниками, які успішно працюють не тільки в Україні але і далеко за її межами.

Ще за часів СРСР Львівський технікум легкої промисловості був технікумом всесоюзного значення. У ньому навчалися на провідних спеціальностях студенти-іноземці з Куби, Анголи, Монголії, Гани, Конго, Нікарагуа, Афганістану. І всі вони, не дивлячись на певні труднощі у спілкуванні, завдяки турботі наших викладачів змогли здобути професії технологів швейного виробництва, конструкторів-модельєрів і продовжити працювати на підприємствах своїх країн.

Зі зміною назви коледж не змінює багаторічну традицію навчання студентів з престижних спеціальностей, які дають їм змогу бути конкурентоспроможними на ринку працевлаштування, робити успішну кар'єру. Це такі спеціальності, з яких власне і починав своє існування тоді ще технікум легкої промисловості, а сьогодні коледж індустрії моди: «моделювання та конструювання промислових виробів», «швейне виробництво» «галузеве машинобудування», «підприємництво, торгівля та біржова діяльність».

Навчально-виховний процес і методичне забезпечення коледж на високому педагогічному рівні забезпечують більш як 60 штатних викладачів, серед яких доктор педагогічних наук, три кандидати наук, 12 викладачів-методистів, чимало викладачів мають вищу кваліфікаційну категорію.

На початках існування технікуму в основі була так звана комісія «специдисциплін швейного виробництва», яка об'єднувала викладачів технології, матеріалознавства, організації виробництва. Але для масового виробництва одягу, для поповнення молодими кадрами фабрик та майстерень не лише міста, а також і створеного в 1954 році «будинку моделей» була потрібна велика кількість спеціалістів. Тому першими викладачами професійних дисциплін для майбутніх техніків-конструкторів стають саме конструктори-практики довоєнної Галичини, спеціалісти з великим досвідом.

Сьогодні циклова комісія «конструювання та дизайну» щороку випускає 40-80 конструкторів-модельєрів, які працюють не лише в легкій промисловості, а й в освіті, як в Україні, так і за її межами. Творча співпраця викладачів із студентами сприяє створенню цікавих арт-колекцій, участі у вітчизняних і міжнародних конкурсах, фестивалях, ярмарках, виставках. Цього року студенти

коледжу брали участь у Львівсько-Люблінському фестивалі моди та мистецтва. Уже 9 років кращі дипломні роботи наших студентів беруть участь у Всеукраїнському проекті «Битва модельєрів», на якому постійно завойовують призові місця.

Не менш важливою є також діяльність викладачів комісії «технології швейного виробництва», які намагаються навчати практичних основ фахової діяльності, формувати в студентів творчий підхід до будь-якої справи, розвивати в них інтелектуальні здібності і можливості, створювати найкращі умови для проходження виробничої та переддипломної практики на відомих швейних підприємствах: ТДВ «Весна-Захід», ТДВ «Львівський Маяк», ТОВ «Ролада», ТОВ «Бадер», ТзОВ «Лаура» та інших. Прикладом для наших потенційних абітурієнтів та студентів є те, що чимало випускників коледжу стають керівниками відомих підприємств. Зокрема, лише кілька з них: ЗАТ «Ужгородська швейна фабрика», засновниця бренду «Parada» - Мирослава Каламуняк», директор Бродівської швейної фабрики фабрики ВАТ «Галант» - Анна Приймак., директор Львівської швейної фабрики «Весна-Захід» - Забігайло Марія Василівна, директор підприємства «Ролада» - Волков Михайло Федорович та багато інших.

Професійну діяльність багатьох підприємств неможливо собі уявити без випускників наших спеціальностей: «Галузеве машинобудування», «підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Не секрет, що сьогодні важко знайти високопрофесійного спеціаліста технічного спрямування. А наші випускники-механіки, їхні знання, майстерність користуються великим попитом не лише в легкій промисловості, а в інших галузях. Будь-яке підприємство потребує розумних, фахових спеціалістів у сфері фінансів, підприємництва, знання бухгалтерського обліку, товарознавства, діловодства і т.д.; ці спеціальності є надзвичайно актуальні та потрібні і дають нашим випускникам змогу отримувати освіту належного рівня та бути конкурентоздатними на ринку працевлаштування.

Найкращі випускники коледжу мають змогу підвищити рівень своєї кваліфікації і продовжити освіту не тільки в Київському національному університеті технологій та дизайну (структурним підрозділом якого є коледж), а й у Хмельницькому університеті «Поділля», Національному університеті «Львівська політехніка», Львівській комерційній академії, Львівському національному університеті ім.І Франка та багатьох інших.

Сучасна Українська держава потребує всебічно розвиненої особистості з активною життєвою позицією. У навчальному закладі багато уваги приділяється

виховній роботі з молоддю. У коледжі вже багато років діє «Театр моди» який об'єднує небайдужих, творчих молодих людей, виявляє їхні таланти, створює потужний позитивний імідж всього навчального закладу, що сприяє профорієнтаційній роботі і своєю діяльністю допомагає визначитись із майбутньою професією багатьом потенційним студентам. Усі найвизначніші події, які у коледжі індустрії моди та за його межами, виставки-ярмарки, фестивалі, благодійні аукціони, різноманітні флешмоби не обходяться без наших студентів, учасників «Театру моди», яким з успіхом керує молодий, енергійний та креативний викладач, кандидат педагогічних наук Ходань Оксана Любомирівна. Неможливо собі уявити без шоу-програми «Театру моди» таких заходів, як: День відкритих дверей, Посвята в студенти, конкурс «Територія талантів», різноманітні виставки: «Львівський товаровиробник», «Haluchyna Fashion Week» та ін., благодійні ярмарки в школах-інтернатах, «Форум випускників». І, звичайно ж, театралізовані захисти дипломів студентів спеціальності «Технології легкої промисловості».

Усі умови створені і для проведення навчально-спортивної і фізкультурно-оздоровчої роботи серед студентів і викладачів. Для цього ми маємо обладнаний спортзал і спортмайданчик. При коледжі створені футбольна команда (хлопці) і команда дівчат зі спортивних танців, які неодноразово займали призові місця в міських і міжнародних змаганнях. І скільки живої енергії, сміху та спортивного завзяття ви отримаєте на щорічних осінніх змаганнях «Веселі старти» серед студентів та викладачів.

Ось такі добрі традиції, які засновані на любові до студентів та до своєї Альма-матер, прагнення віддавати свої знання, досвід, турботу про майбутнє рідного коледжу. Це все зародилося в далекому 1944 році. І сімдесят п'ять років – це невеликий відрізок того тернистого, нелегкого шляху становлення ерудованого, ініціативного, творчого, висококваліфікованого спеціаліста, патріота своєї справи, коледжу і Вітчизни.

Тому з вдячністю і згадують рідний навчальний заклад його випускники, які сформували в житті як самодостатні особистості, відомі дизайнери, засновники брендів. Ось деякі їхні імена, якими ми можемо гордитись: Н. Каменська, О. Кононова, Сенишин, У. Барабаш, Т. Наконечна та багато інших. Їхня колега Мирослава Лащук (Приймак) працює на фірмі NFM у Польщі, Лоліта Шехаб – у Франції, Наталя Моталь (Ривак) – у Кракові.

А деякі випускники пов'язують свою долю із коледжем і повертаються сюди викладачами, щоб, продовжувати славні традиції своїх старших товаришів, зберегти ці добрі традиції, примножити їх. Згадуються рядки з вірша, написаного

одним із наших випускників, а тепер викладача обладнання, керівника навчальної практики Андрія Струка, які щиро йдуть від самого серця:

В центрі Львова є будинок,
Вороного шість,
Рідна хата модельерам,
Я там теж не гість!
І життя вирує модне
В домі цім святім,
І механікам робота,
Це також їх дім!
Там технологи завзято
Шиють все підряд.
Комерсанти все рахують
Як би це продать!
Тож я хочу побажати
Всім викладачам,
Хто знання дарує дітям:
«Щастя, любі, Вам!»

На початку грудня 2019 року у Львівському коледжі індустрії моди Київського Національного університету технологій та дизайну відбулось святкування ювілейного Дня народження – 75 – річчя!

Кожен ювілей – це не лише свято, а й, підсумок. Це як миттєва зупинка серед довгого шляху з уважним поглядом назад, в історичне минуле, до самих витоків. Це відзначення пройдених етапів, досягнень і «проколів», а головне – це спогади : теплі спогади про тих людей, які розпочинали справу, що віддавали себе, свої знання, досвід задля створення високопрофесійної школи підготовки спеціалістів середньої ланки, цікавих, а головне, потрібних для держави професій.

На урочистостях були присутні почесні гості: Степан Куйбіда - в.о. директора Департаменту економічної політики; Вікторія Довжик - радник міського голови, депутат міської ради; Ігор Гайдук - в.о. начальника Департаменту освіти ЛОДА; Віталій Чабан - в.о. ректора, проректор з науково – педагогічної та міжнародної діяльності КНУТД; Анатолій Серпутько - проректор з навчально – виробничих питань та розвитку КНУТД ; Роман Дадак - голова Ради директорів ; Леся Дереш - голова Обласної профспілки підприємств легкої промисловості, Наталія Лозицька - директор виставкової діяльності Прат «ГалЕкспо», Тетяна Коваль – директор компанії «Велтекс - Україна», Петро Куцик – ректор Львівського торгівельно-економічного університету.

Колектив коледжу був нагороджений грамотами Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Львівської обласної державної адміністрації, Департаменту освіти ЛОДА, Київського національного університету технологій та дизайну, Подякою міського голови, Львівської міської ради, ЛКІМ КНУТД.

У гості також завітали успішні випускники, керівники та представники підприємств галузі індустрії моди :ТДВ «Маяк», «Весна -Захід», «Бродівська швейна фабрика», «Ужгородська швейна фабрика» , «Троттола» , «Власта», «Самбірська швейна фабрика», «Калина», «Стрийська швейна фабрика», «Ролада», «Силует», «Скиба», «Інтерсервіс», «Вест-мода», ПрАТ ГалЕКСПО, «Велтекс - Україна», «Швеймаш».

Святкування ювілею відбулось у щирій невимушеній обстановці: приємна зустріч, спілкування та фото з гостями, промови, спогади, побажання, вручення подяк, дипломів та грамот, подарунків та сюрпризів, а також концертна шоу-програма та смачна львівська кава і ювілейний торт.

Святкова програма була представлена демонстрацією колекцій одягу студентів коледжу: «Етноказка», «Тінь жінки», «FashionParad», колекція жіночого одягу бренду «Domeretska», випускниці коледжу Надії Домерецької та колекція «Дрес код» - викладача коледжу , члена спілки дизайнерів України Олександри Сумик. У концертній програмі також брали участь гості: Театр спорту Університету фізичної культури, клуб бального танцю «Фокстрот», Юліана Ковальська - професійна вокалістка, випускниця коледжу та Львівської Національної Музичної Академії імені М. Лисенка та Тетяна Скакун – вокалістка, лауреат фестивалю « Червона Рута».

Fashion show пройшло за участю творчого колективу коледжу «Театру моди», моделі якого є студентками Львівського коледжу індустрії моди.

Усе можливе завдяки людям, які тут працюють: адміністрації, яка планує та організовує навчальну, креативну, виховну та практичну діяльність, викладачам, які навчають та виховують, майстрам, які надають навички та вміння, працівникам, які допомагають та підтримують. Позитивний імідж коледжу створюють наші студенти та випускники, які завжди будуть «нашими», де би вони не вчилися, чи не працювали та де б вони не жили, адже їхня юність проходила у стінах коледжу, у якому завжди панує атмосфера ЛЮБОВІ і ТЕПЛА! Ми творимо тут саме життя, адже «Наука – це організовані знання, а мудрість – це організоване життя».

Сьогодні всі викладачі і студенти нашого коледжу живуть єдиними турботами та інтересами. Приблизно 75 років тому у Львові пролунав перший дзвоник, який сповістив про народження навчального закладу. І сьогодні

Львівський коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну – сучасний новітній заклад, один із провідних навчальних закладів нашого міста, області, України. Ми чітко розуміємо цілі і відповідальність, і ми впевнено крокуємо у майбутнє. Побажаємо нашому коледжу нових звершень і зустрінемось на 100-річному ювілеї.

ТАРАСЮК І.В.,
*ВСП «Львівський фаховий коледж харчової
і переробної промисловості НУХТ,
кандидат педагогічних наук,
голова циклової комісії готельного обслуговування*

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ СПРАВИ

Нині одним з основних завдань туристичної галузі України є створення умов для поліпшення якості та модернізації сфери гостинності, а також забезпечення доступності та конкурентоспроможності туристських послуг. У межах даного завдання необхідно вдосконалювати і розвивати процес підготовки кадрів у галузі туризму завдяки підвищенню кваліфікації і професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи.

В умовах ринкової економіки для готельно-ресторанної справи необхідна професійна підготовка конкурентоздатних фахівців, готових до ефективної роботи в умовах застосування міжнародних стандартів, здатних до безперервного професійного росту, професійної та соціальної мобільності, таких, що прагнуть до безперервної освіти, здатних адаптуватися до постійно мінливого зовнішнього середовища.

Процес вивчення особливостей професійної підготовки фахівців сфери гостинності включав аналіз наукової літератури з теорії і методики професійної освіти у сфері туризму (Н. Бакланова, Л. Безкоровайна, В. Кальней, В. Кузнєцов); професійного самовизначення особистості у зазначеній вище галузі (І. Зорін, Ю. Константинов, А. Сесьолкін); тенденцій розвитку додаткової освіти та перепідготовки персоналу для туристичного бізнесу (В. Горський, А. Федулін); навчального та методичного аспектів процесу навчання (М. Морозов, Н. Морозова й ін.); процесу формування професійних компетенцій (Н. Гулієв, Т. Третьякова й ін.).

Аналіз літератури з досліджуваної проблеми показує суперечності між

положеннями Болонської конвенції, яка передбачає створення єдиного освітнього простору, що характеризується якістю професійної освіти, мобільністю студентів і професорсько-викладацького складу, переміщенням випускників на ринку праці, та низькою орієнтованістю вітчизняної освіти на систему знань; специфікою професійної діяльності співробітників готельно-ресторанного бізнесу, що потребує соціальної і професійної мобільності в разі появи нестандартних ситуацій, і неготовністю студентів випускних курсів

самореалізуватися в таких ситуаціях; потребою сформованості професійних компетенцій у студентів, які здобувають туристську освіту, і відсутністю концептуальних основ і підходів до їх формування [3, с. 44].

Метою статті є виявлення принципів процесу професійної підготовки майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи, спрямованих на підвищення їхньої конкурентоздатності.

Результати опитування представників провідних підприємств сфери гостинності м. Львова демонструють, що до процесу професійної підготовки фахівців готельно-ресторанної справи висуваються такі вимоги:

- технологічні вимоги, які передбачають знання і володіння необхідними прийомами і процедурами дій у типових ситуаціях під час професійної діяльності;

- вимоги до професійних якостей співробітників готельного підприємства, що відповідають специфіці цільової аудиторії готельної послуги;

- вимоги до особистісних якостей майбутнього фахівця готельно-ресторанної справи.

Отже, фахівець готельно-ресторанної справи повинен володіти знаннями, уміннями і навичками, відповідними специфіці готельно-ресторанного бізнесу, а процес професійної підготовки повинен бути побудований на таких принципах:

- демократизації і гуманізації навчання - урахування індивідуальних особливостей особистості випускника вишу, створення умов для саморозвитку, саморегуляції і самоконтролю;

- практикоорієнтованості - навчання в контексті майбутньої професійної діяльності; поєднання навчання у спеціально створених виробничих умовах - імітація майбутнього робочого місця;

- соціальної і професійної мобільності - формування навичок взаємодії у сфері гостинності; безперервне оновлення змісту професійної підготовки;

- відповідності вимогам готельно-ресторанної справи - застосування сучасних технологій, прийомів і способів виконання професійних завдань з

урахуванням передового досвіду у сфері готельно-ресторанної справи;

- інноваційності - прагнення до створення і застосування нових послуг із метою вдосконалення готельного-ресторанного бізнесу;

- культуросвіченості - мовна практика, знання особливостей культури і традицій іноземних держав;

- толерантності, або терпимості щодо культури і релігії гостей готельного підприємства, дотримання етичних норм під час обслуговування [2, с. 126].

У даний час одним зі шляхів модернізації системи освіти є компетентісний підхід до професійної підготовки фахівців, мета якого полягає в подоланні розриву між результатами навчання та сучасними вимогами роботодавців.

Професійні компетенції фахівця готельно-ресторанної справи можна об'єднати у три групи:

а) компетенції суб'єкта життєдіяльності:

- компетенції охорони здоров'я і безпеки (знання правил особистої гігієни;

- знання і дотримання санітарних норм і техніки безпеки на підприємствах готельного бізнесу; негативне ставлення до паління, спиртних напоїв, наркотиків; толерантне ставлення до норм способу життя в інших країнах, релігійних традицій, свободи і відповідальності вибору способу життя);

- ціннісно-сміслові компетенції фахівця готельно-ресторанної справи (знання особливостей культури і релігії країн, представники яких проживають у готельному підприємстві; толерантне ставлення і повага до традицій своєї й інших країн;

- інтеграційна компетенція (систематизація і безперервне здобуття знань про нові тенденції розвитку готельного господарства);

- цивільно-громадські компетенції (здобуття і поширення знань про права й обов'язки громадян під час перебування в Україні й інших державах, дотримання законодавства щодо сфери туризму);

- компетенції особистісного саморозвитку, саморегуляції і самоконтролю (здатність регулювати свій фізичний і емоційний стан; прагнення до безперервного саморозвитку і професійного становлення у сфері гостинності; удосконалення мовної практики);

б) компетенції соціальної взаємодії:

- компетенції соціальної і професійної взаємодії у сфері гостинності (комунікабельність, стресостійкість, доброзичливість, уміння працювати в команді, знання і дотримання корпоративної культури, толерантність, соціальна і професійна мобільність);

- компетенції у професійному спілкуванні (уміння знаходити спільну мову із клієнтами, колегами та партнерами; володіння технологіями обслуговування гостей підприємства готельного господарства; знання психотипів споживачів; уміння вести презентації та переговори; знання і дотримання етикету, зокрема телефонного; знання документообігу у сфері гостинності, володіння іноземними мовами);

в) компетенції професійної діяльності у сфері гостинності:

- компетенції пізнавально-аналітичної діяльності (володіння навичками визначення та вирішення проблем у сфері гостинності; здатність проводити маркетингові дослідження для підприємств готельного господарства, сегментацію ринку готельних послуг);

- компетенції професійної діяльності на підприємствах сфери гостинності (володіння навичками планування, проектування та прогнозування розвитку готельного підприємства; моделювання ситуацій на ринку готельних послуг; володіння інформацією і дотримання туристських формальностей);

- інформаційні компетенції (знання оргтехніки підприємства сфери гостинності; знання спеціалізованих комп'ютерних програм: систем бронювання, систем безпеки, автоматизованих систем управління, інтерактивних телесистем) [4, с. 17].

Отже, фахівець готельно-ресторанної справи буде професіоналом, якщо ця особистісна якість буде умовою професійної діяльності і ґрунтуватиметься на компетенції, ступінь сформованості та напрям якої визначається відповідністю вимогам за фахом, вимогам роботодавців і майбутнім професійним завданням.

Дослідження практики підготовки фахівців сфери гостинності показало, що з метою формування професійних компетенцій у процесі підготовки даних фахівців необхідне дотримання таких умов:

- використання компетентнісного підходу в навчанні студентів;
- застосування в навчальному процесі методів активного навчання;
- раціональне поєднання теоретичного і практичного навчання;
- систематична оцінка рівня сформованості професійних компетенцій;
- підвищення особистісної мотивації;
- упровадження інтерактивних інформаційних технологій у навчальний процес [5, с. 69].

Отже, навчальні заклади, які здійснюють професійне навчання студентів за напрямом «Готельно-ресторанна справа», повинні бути орієнтовані на формування професійних компетенцій майбутніх фахівців готельно-ресторанної справи за допомогою впровадження і використання інновацій у сфері освіти і готельного господарства.

Список використаних джерел:

- 1.Безкоровайна Л., Короленко К. Перспективні шляхи розвитку професійної підготовки майбутніх фахівців із туризмознавства у вищих навчальних закладах. Збірник наукових праць Херсонського державного університету. Педагогічні науки. 2017. Вип. 77 (2). С. 21-25*
- 2.Освітні технології : навчально-методичний посібник / К. Кіктенко та ін. ; за заг. ред. О. Пехоти. Київ : А. С. К, 2011.256 с.*
- 3.Лернер И. Проблемное обучение. Москва : Знание, 1999. 64 с.*
- 4.Матюшкин А. Проблемные ситуации в мышлении и обучении. Москва: Педагогика, 1997. 168 с.*
- 5.Пометун О., Пироженко Л. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід : методичний посібник. Київ, 2012. 135 с.*

КОШЕЛЕНКО Т.А.,
*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач прикладної інформатики,
голова ЦК природничо-математичних наук*

ЛЬВІВСЬКИЙ ТЕХНІКУМ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ: СТАНОВЛЕННЯ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Анотація. *Стаття присвячена організації роботи навчального закладу - Львівського фахового коледжу індустрії моди КНУТД у період його становлення, 1945-51 роки. Основний акцент зроблено на останній навчальний рік груп першого набору, 1947-48н.р.. На основі архівних даних проведено аналіз абітурієнтів та контингенту студентів за категоріями, успішності студентів, викладацько-інструкторського складу, матеріальної бази, в т.ч. навчального обладнання; проведення спортивної і гурткової роботи, бюджету навчального закладу.*

Ключові слова. *Технології, легка промисловість, навчальний заклад, відділення, контингент, успішність, викладач, інструктор виробничого навчання, матеріальна база, навчальне обладнання, змагання, бюджет,*

Постановка проблеми. *Львівський фаховий коледж індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну - це заклад вищої освіти I рівня акредитації, у якому здійснюється підготовка фахівців із здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст» згідно діючої ліцензії відповідно до галузі знань та спеціальності:*

- 07 Управління та адміністрування 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;
- 13 Механічна інженерія 133 Галузеве машинобудування;
- 18 Виробництво та технології 182 Технології легкої промисловості (дві спеціалізації).

Навчальний заклад був створений як Львівський технікум легкої промисловості на підставі постанови Ради Народних Комісаріатів від 30 листопада 1944 р. №1469. 75-річна історія закладу потребує аналізу для вдосконалення стратегії його розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Голови циклових комісій представили публікації комп'ютерних презентацій історій розвитку та досягнень відповідних спеціальностей [3] - [6].

Таблиця 1. Рік започаткування і кількість випусків студентів (на 12.2019).

№ спеціальності	Рік започаткування, денне відділення	Кількість випусків
076	1993	23
133	1945	70
182	01.1945	71

У 1953 р. відбувся прийом студентів на навчання без відриву від виробництва - 60 студентів, кількість випусків – 62 (спеціальність 182).

Таблиця 2. Спеціалізації спеціальності 182 (на 12.2019)

Рік першого випуску	Кваліфікація	Кількість випусків
1948	<i>Технік-технолог</i> швейного виробництва	71
1949	<i>Технік-технолог</i> шкіряного виробництва	4
1957	<i>Технік-конструктор</i> швейного виробництва	62
1960	<i>Технік-технолог</i> трикотажного виробництва	3
1967	<i>Технік-технолог</i> виробів з шкіри	2
1992	<i>Технік-технолог</i> швейно-трикотажного виробництва	1

У 1998 році відбувся перший випуск спеціалістів денного відділення, що мали Диплом кваліфікованого робітника (спеціальність 182) [4]. Спеціальність 182 «Технології легкої промисловості» для Львівського фахового коледжу

індустрії моди КНУТД є базовою, динамічною, тому виникла необхідність проаналізувати період роботи навчального закладу перших випусків студентів.

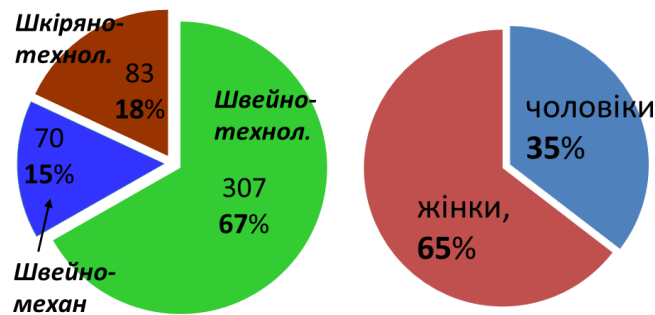
Виклад основного матеріалу дослідження.

Перший набір на Швейно-технологічне відділення Львівського технікуму Легкої промисловості відбувся у січні 1945 р. (95 чоловік), заняття – з лютого місяця, а перший випуск – у березні 1948 р. в кількості 102 спеціалістів, в т.ч. 89 жінок і 13 чоловіків. Оскільки були воєнні роки, умови навчання були надзвичайно важкими, саме тому, замість запланованих 120 чоловік, до занять приступило лише 95, а через декілька місяців технікум залишила частина студентів, декількох було додатково набрано.

За підрахованими даними з ПАСПОРТУ навчального закладу, 1946-55 р. [1] проведено аналіз контингенту студентів першого року випуску і подано у табличній (Таблиця 3) та графічній (Рис.1. а-д) формах.

Таблиця 3. Контингент студентів у 1948 році.

Відділення	Групи, к-ть	Студенти, к-ть
Швейно-технологічне	9	307
Швейно-механічне	4	70
Шкіряно-технологічне	3	83
Всього	14	460

а). по відділеннях

б). за статтю

в). за віком

г). за національністю

д). за партійністю

Рис.1. Контингент студентів за категоріями, 1948 рік.

У 1947 році пройшли випробування при конкурсі 2,3 людини/місце 120 чоловік, в тому числі 19 відмінників (15,8%). [1] Це були абітурієнти з сімей (Рис.2):

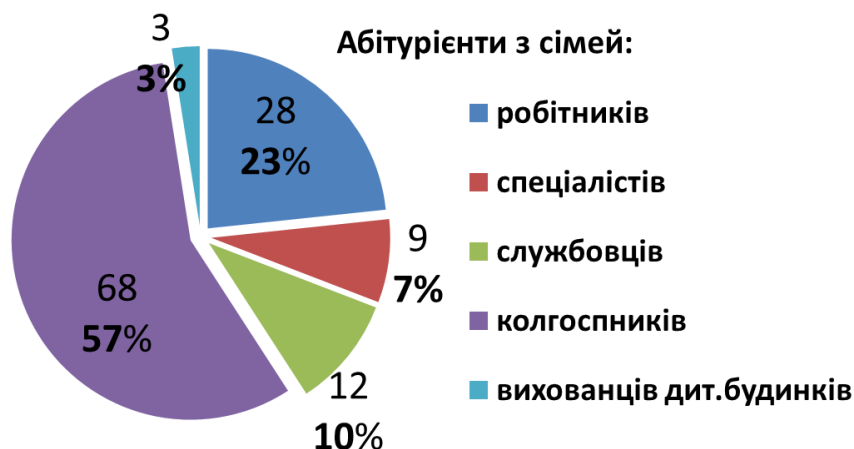

Рис.2. Абітурієнти, 1947 рік.

Інформація про успішність студентів у 1947-48 н.р. (460 чоловік) подана у графічній формі (Рис.3). [1] Система оцінювання – п'ятибальна.

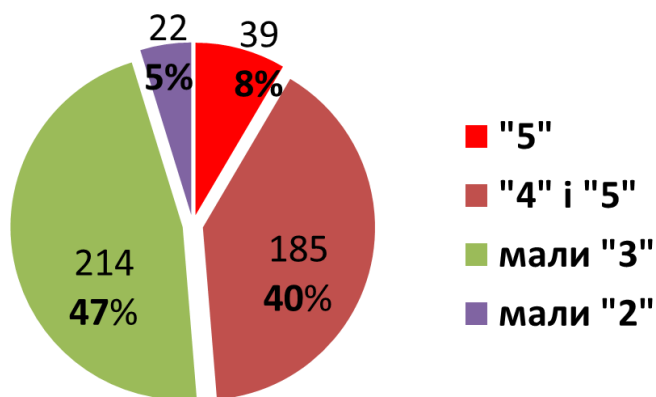

Рис.3. Успішність студентів, 1947-48 н.р.

Стипендії отримували - 95% студентів, напевно, всі, що не мали незадовільних оцінок (Рис.3). Відвідування занять було майже відмінним: прогули складали 1,7%, спізнення - 1,3%. Але з різних причин було відраховано 36 студентів (12,7%), практично одна група. [1]

Кількість штатних викладачів у весняному семестрі 1945 р. (у студентів першого набору) – 6 чоловік, включаючи директора Волкова Степана Андрійовича, викладача історії. Ще працювали викладачі хімії Волкова А.Г., фізики Семчишин В.І., математики Шнайдеров П.М., машинознавства Цимбалко С.Д.. У повоєнні роки у викладачів була більша плинність кадрів, ніж у студентів. Тому аналіз викладацького складу проведено на 1950-51н.р.[1]

Адміністрація складалась з директора Волкова С.А. і заступника Шнайдерова П.М.. Викладачів працювало – 20, з яких 16 штатних і 4 сумісники. Шість викладачів мали державні нагороди. Всі викладачі мали вищу освіту, 10 - технічну і 10 – педагогічну. Географія ВУЗів, випускниками яких були

викладачі, досить широка. Це міста: Львів (7 людей), Москва (4), Київ (4), Черкаси, Ніжин, Казань, Тюмень, Луганськ.

Працювало 7 штатних інструкторів виробничого навчання, в т.ч. на швейному відділенні 5 і на механічному – 2. Освіта в інструкторів - це Промислова чи Реміснича школи міст Перемишль, Львів, Судова Вишня, Вінниця, Дрогобич, Відень.

Матеріальна база у 1947 - 48 роках – це: **Майстерня** механічна, **Лабораторія** швейна, **Кабінети** історії, мови, креслення, технології, обладнання, хімії, фізики, матеріалознавства. Спортивного залу не було.

У 1947 р. навчальному закладу було виділено Гуртожиток на 230 місць площею 720 м², але місць бракувало і 60 студентів проживало на приватних квартирах. У 1949 - 1953 р. відбувалось будівництво навчального корпусу, в основному, силами студентів. У 1952 р. обладнано буфет.

Аналіз навчального обладнання проведено на 1950р. (Таблиця 4) [1]

Таблиця 4. Навчальне обладнання, 1950 р.

Підрозділ	Навчальне обладнання	К-ть	Рік випуску
Швейна лабораторія	- швейні машини 22-А кл	38	1950 ! нові
	- швейні машини 31 кл.	20	1942
	- оверлок	2	1950 ! нові
	- петельна	1	1950 ! нові
Механічна майстерня	верстати: стругальний , токарні - 2, свердлильний	4	трофейні
Столярна майстерня	верстати: стругальний по дереву, токарний по дереву, верстак	3	трофейні

Спортивна робота називалась фізкультурною, являлась масовою і до її проведення ставились дуже серйозно. Згідно проведеного аналізу за 1947 рік с, до занять з фізкультури було допущено: чоловіків 141 (86,5 %), жінок 244 (82,2%). Причина низького відсотку, напевно, повоєнні роки. Здача норм ГТО (готовий до праці і оборони) була обов'язковою. Серед допущених до занять, вона склала 61% нагороджених студентів на золотий значок у 1947р., 4% - на срібний значок (Рис.4).

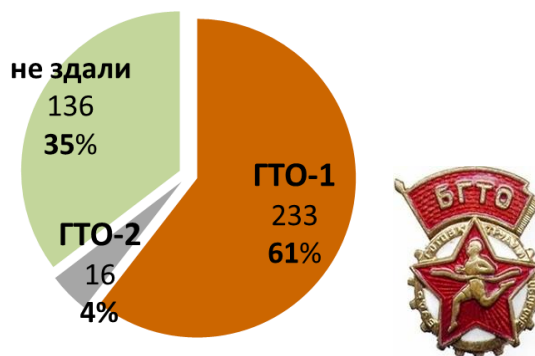

Рис.4. Здача норм ГТО, 1947р.

Студенти і викладачі брали участь у масових спортивних змаганнях у м.Львові (Таблиця 5.) [1]

Таблиця 5. Участь студентів у масових спортивних змаганнях, 1947-48н.р.

Вид змагання	Місце (результат)	К-ть учасників (з навч.закладу)
<i>районні навчальні</i>	<i>III</i>	60
<i>крос осінній</i>	<i>IV</i>	120
<i>крос весняний</i>	<i>IV</i>	120
<i>стрілкові</i>	<i>II</i>	10

При відсутності спортивної зали студенти брали участь у різних видах спортивних змагань і здобували перемоги (Таблиця 6.)

Таблиця 6. Участь студентів у спортивних змаганнях, 1952-55 роки.

Рік	Вид змагання	Місце (результат)
1952	Волейбол, <i>ДСТ</i>	<i>I</i>
	Легка атлетика, <i>ДСТ</i>	<i>II</i>
	Спортивна гімнастика, <i>технікуми</i>	<i>III</i>
1953	Плавання, <i>Львів</i>	<i>V</i>
	Лижі, <i>ДСТ</i>	<i>I</i>
1954	Шахи, <i>ДСТ</i>	<i>I</i>
1955	Спартакіада, <i>ДСТ</i>	<i>I</i>

В навчальному закладі проводилась робота з студентами в гуртках, яких у 1948 р. налічувалось 10: 3 - художньої самодіяльності, 4 – літературних, 3 – інших видів діяльності. [1]

Бюджет 1948 року складав **1807 тис.крб.** і розподілявся наступним чином (Рис.4) [1]:

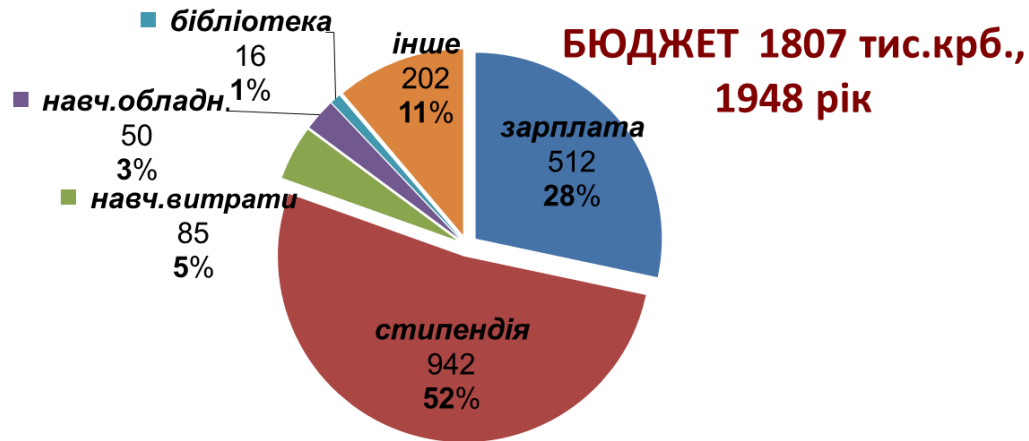

Рис.5. Бюджет, 1948 рік.

Питання про достовірність наведених даних в ПАСПОРТі навчального закладу, 1946-55 р. [1] не викликає сумніву, т.я. перевірок роботи навчального закладу за період 04.1946 – 05.1954 було 18 разів і загальний час перевірки склав 214 днів. Протягом вісьми - 8! років 7 разів перевіряло Міністерство легкої промисловості і 11 разів – обком, міськом, ЦК КПУ: навчальний заклад перебував під пильним контролем.

Висновки. Висновки перевірок навчального закладу різними організаціями протягом 04.1946 – 05.1954 були однозначні: навчально-методична і виховна робота визнані задовільною [1]. В навчальному закладі за 75 років підготовлено понад 25000 висококваліфікованих спеціалістів різних спеціальностей. Випускники працюють по всій Україні, а також на території колишнього СРСР, за кордоном. Спеціальність 182 «Технології легкої промисловості» є базовою навчального закладу і водночас динамічною. Актуальність підготовки фахівців у Львівському коледжі індустрії моди КНУТД відзначається тим, що легка промисловість у Західному регіоні України зберегла профільність і нині нарощує темпи виробництва.

Список використаних джерел:

1. ПАСПОРТ навчального закладу, 1946-55 р.
2. Матеріали Музею навчального закладу.
3. Бакалінська Х.Г. Комісія конструювання та дизайну, 182 «Технології легкої промисловості», Спеціалізація «Моделювання та конструювання промислових виробів». Презентація, 2019
4. Виговська Л.С. Спеціальність: 182 «Технології легкої промисловості». Спеціалізація: Швейне виробництво. Презентація, 2019
5. Пришляк Г.М. Спеціальність: «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Презентація, 2019
6. Шутка Р.С. Циклова комісія галузевого машинобудування спеціальності 133 «Галузеве машинобудування». Історія досягнень. Презентація, 2019

ОСТАФІЙ Г.П.,
*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач технології швейних виробів*

ІНСТРУМЕНТИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ІННОВАЦІЇ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Роль педагога у формуванні професійної компетенції майбутнього фахівця є ключовою. Реалізуючи сучасні освітні виклики необхідно опиратися на використання активних інструментів навчання, що зорієнтовані на розвиток критичного мислення та інтелектуальних мускулів індивіда.

Проблема застосування інноваційних інструментів у навчальному процесі є актуальною, тому що вона напряду підвищує результативність освітнього процесу. Упровадження педагогічної інновації сприяє активізації студентів до навчального процесу, мотивує до саморозвитку та формує професійне ядро обраного фаху.

Ушинський К.Д. зазначив: "Ні один наставник не повинен забувати, що його найголовніший обов'язок полягає у привчанні вихованців до розумової праці і що цей обов'язок більш важливий, аніж передача самого предмета" [1. с.20].

Аналіз попередніх досліджень зосереджений на вивченні теоретичних та методичних питань різноманітних педагогічних інновацій у навчальному процесі та розробки їх основних наукових категорій та пов'язані з працями таких учених, як В. Антонова, Н. Буга, Д.Джонсон, І. Дичківська, М. Липман, Д.Мазох, Н. Опанасенко, Т. Туркот.

Метою статті є аналіз та висвітлення змісту інструментів педагогічної інновації та їх використання у навчальному процесі.

Педагогічна майстерність реалізації сучасних освітніх завдань ґрунтується на поєднанні інноваційних інструментів навчання з теоретичними основами та практичними аспектами дисципліни.

Інновації (італ.innovazione – новизна, нововведення) – нові форми організації діяльності і управління, нові види технологій, які охоплюють різні сфери життєдіяльності людства [2. с.51].

Педагогічна інновація – це процес створення, поширення й використання нових засобів (нововведень) для розв'язання тих педагогічних проблем, які до цього розв'язувались по-іншому.

Сучасними педагогічними інструментами ефективного навчання варто назвати: індивідуальний підхід, кооперативне навчання, розвиток критичного мислення, дистанційне навчання.

Індивідуальний підхід – основа реалізації особисто зорієнтованого навчання. Методи індивідуалізованого навчання сприяють упровадженню принципів толерантності та рівноваги в навчальному середовищі, а також підвищенню ефективності навчання.

Індивідуалізоване навчання є методом викладання, який враховує внесок кожного студента до процесу навчання. Цей метод ґрунтується на думці, що не може бути двох студентів, які могли би брати участь у навчальних заняттях цілком однаково.

На заняттях студенти виявляють власні знання, ставлення, навички, особливості темпераменту тощо. Щоб досягти ефективного навчання (інакше кажучи, забезпечити зміни у кращу сторону), педагог повинен чутливо реагувати на ці розбіжності.

Серед методів і способів індивідуалізованого навчання виділяють: попереднє планування, робота в малих групах, забезпечення гнучкості під час занять, ретельний підбір матеріалів, спонтанна індивідуалізація.

Індивідуальне навчання не поширене на роботу з великою аудиторією, тому наступним інноваційним інструментом у педагогічній діяльності є майстерність кооперативного навчання.

Кооперативне навчання стало популярним завдяки багатьом причинам: воно допомагає педагогам працювати з великою кількістю студентів, удосконалює академічні досягнення та соціальний розвиток.

Кооперативне навчання – педагогічна технологія, що застосовується в навчальній роботі студентів у групах і робить їх відповідальними за навчання один одного, при цьому кожен студент особисто підзвітний за своє власне навчання.

Важливість кооперативного навчання обумовлена кількома аспектами: можливість установа рівноправних партнерських стосунків між педагогом та студентом; організація у процесі навчання продуктивної співпраці тих, хто навчається; можливість практичної реалізації суб'єкт-суб'єктного й особистісного зорієнтованого підходів до організації педагогічного процесу.

Згідно з Д.Джонсоном основними елементами кооперативного навчання є: позитивна взаємозалежність, особиста відповідальність, особиста взаємодія, соціальні навички, групова обробка результатів.

Застосовування у роботі педагога кооперативного навчання сприяє формуванню студента не лише як фахівця, а також як особистості.

Окрім індивідуального підходу та кооперативного навчання, завдання педагога є навчити студента критично мислити.

Відповідно думки до М. Ліпмана, критичне мислення є вміле відповідальне мислення, що дозволяє людині формулювати надійні вірогідні судження, оскільки воно засновується на критеріях; є таким, що самокоректується.

Науковець виділяє шість основних елементів: уміння мислити, відповідальність, формулювання самостійних суджень, законодавчі аспекти, самокорекція, дискусії [4. с.115].

Одна із центральних завдань критичного мислення – це визначити, які твердження потребують перегляду. Найважливіше з'ясувати, які саме поняття, що сприймаються нами як належне, лежать в основі нашої системи цінностей, визначають нашу поведінку чи поведінку оточуючих.

Робота в межах заняття з розвитку критичного мислення ґрунтується на ідеях, що виражають важливі психологічні характеристики особистості. Є безліч шляхів формування критичного мислення, та найголовніше – зміст і методичне забезпечення навчальних занять не повинні привчати молодь до "єдино правильних істин", одновимірного бачення.

Науковці Мазоха Д.С. та Опанасенко Н.І. зазначають, що педагогічна професія вимагає особливої чутливості до постійно оновлюваних тенденцій суспільного буття, здатності до адекватного сприйняття потреб суспільства і відповідної корекції навчально-виховної діяльності. Особливу значущість має ця здатність за теперішньої інформаційної доби, яка потребує багатьох принципово відмінних від попередніх навичок, умінь і відповідного мислення [5. с.78].

У сучасному світі використання інноваційних технологій є необхідною умовою для швидкого та якісного навчання. Це виклик, який змінює звичний формат спілкування із студентом, дозволяє мобільно та гнучко отримувати знання.

Наступним, найбільш інноваційним педагогічним інструментом є – дистанційне навчання.

Дистанційна освіта і дистанційне навчання, започатковані наприкінці ХХ ст., входять у ХХІ ст. як одна з найбільш ефективних і перспективних систем і технологій підготовки фахівців.

Дистанційне навчання – сукупність сучасних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі за допомогою використання інформаційно-комунікаційних технологій від тих, хто навчає, до тих, хто навчається.

Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія у процесі роботи, надання студентам можливості самостійного освоєння

досліджуваного матеріалу, а також консультаційний супровід у процесі дослідницької діяльності. Дає змогу навчатися на відстані, за допомогою диспутів експертів із кількох країн, за відсутності викладача. Основну роль у здійсненні дистанційного навчання відіграють сучасні інформаційні технології. Інформаційні ресурси: бази даних і знань, комп'ютерні, зокрема мультимедіа, навчальні і контролюючі системи, відео- й аудіозаписи, електронні бібліотеки, разом із традиційними підручниками та методичними посібниками створюють унікальне розподілене середовище навчання, доступне широкій аудиторії.

Серед багатьох складових будь-якого виду навчання на відстані, на самперед треба зосередити увагу на чотирьох складових: ефективна взаємодія педагога та студента, не дивлячись на те, що вони фізично розділені відстанню; які будуть використовуватись педагогічні технології; ефективність розроблених методичних матеріалів та способів їх доставки; ефективність зворотного зв'язку. Таким чином, ефективність дистанційного навчання залежить від якості використаних матеріалів (учбових курсів, методичних розробок тощо) і майстерності педагогів, що беруть участь в цьому процесі. Тому при розробці дистанційного курсу, педагогічна та змістовна організація дистанційного навчання (як на етапі проектування курсу, так і в процесі його використання) є пріоритетною. Звідси важливість концептуальних педагогічних положень, на яких передбачається будувати сучасний курс дистанційного навчання.

Важливою складовою педагогічної майстерності є інформаційна культура педагога, тобто – уміння продуктивно читати книги, знаходити необхідну інформацію, осмислювати і передавати її користувачам. Використання інформаційних технологій у цьому контексті сприятиме розвитку не лише більш високого рівня мотивації викладача, його критичного мислення, а й формуванню телекомунікаційного співтовариства, реалізації активних форм конструктивної комунікативної взаємодії [3. с.46].

Потенціал дистанційних технологій оцінюється високо. Однак до можливої заміни традиційних технологій дистанційними поки що ставляться обережно. Часто висловлюється думка про те, що будь-якій людині необхідно надавати альтернативу й свободу вибору освітніх технологій. Але є переконання, що за дистанційними технологіями – майбутнє. Студенти, що навчаються дистанційно, більш адаптовані до зовнішніх умов, вони більш самостійні, товариські й комунікабельні, не бояться приймати важливі рішення, а виходить, у сучасному світі бізнесу їм буде легше.

Інноваційні педагогічні інструменти ефективного навчання, такі як, індивідуальний підхід, кооперативне навчання, розвиток критичного мислення,

дистанційне навчання, варто застосовувати у поєднанні із методами інноваційного навчання.

Інноваційні педагогічні технології стали невід'ємним складником навчання. Інновації дають можливість розкрити потенційні здібності кожного студента, виявити лідерські якості, навчають працювати в команді, урізноманітнюють засоби навчання. Таким чином, педагогічна інновація лежить в площині вирішення освітніх завдань.

Отже, педагог займає сьогодні провідну роль у підготовці висококваліфікованого спеціаліста у сфері індустрії моди, а інноваційні інструменти та методи виступають інноваційними педагогічними технологіями взаємодії із студентами у сучасному світі.

Список використаних джерел

- 1. Антонова В.В. Реалізація педагогічних ідей К.Д.Ушинського в освіті сьогодення. – Житомир, 2015. – 226 с.*
- 2. Буга Н.Ю. Становлення наукової та інноваційної діяльності у вищих навчальних закладах / Н.Ю.Буга // Економіст. – 2006. – №9. – С.60 – 64.*
- 3. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: [навч.посібник] / І.М.Дичківська. – К.: "Академія", 2004. – 352 с.*
- 4. Ліпман Н. Методика і технологія. Чи може бути мислення критичне? / М.Ліпман. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/>.*
- 5. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи: [навч.посібник] / Т.І.Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.*

СЕНИЧ Г. Б.,
*Педагогічний коледж
Львівського національного
університету імені Івана Франка
викладач економічної теорії,
викладач-методист*

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ПРОФЕСІЙНІЙ ОСВІТІ

Перехід від індустріального до інформаційного суспільства вимагає нових підходів у системі освіти. Актуальною потребою стала освіта від наймолодшого до старшого віку, а також спрямована на формування фахівців, здатних наблизити Україну до інших європейських країн.

Сучасна економічна діяльність потребує фахівців із сформованими вміннями використовувати інформаційні технології у вирішенні професійних завдань. З'явилися нові сфери інформаційної діяльності. Корпоративні інформаційні системи автоматизують систему повідомлень, обміном думок. Згідно з цим змінюється форма професійної освіти, у якій комп'ютерні технології нерозривно пов'язані з усім процесом навчання і з кожною окремою навчальною дисципліною циклу.

Активний розвиток, розширення та зміна інформаційних технологій зумовлюють швидке старіння технічних знань і вмінь та потребу постійного вдосконалення. Доступність та якість здобування освіти з віддаленим доступом від навчального закладу забезпечує навчання у різних його проявах. Глобальне дистанційне навчання є ефективним способом забезпечення розвитку людини, її соціальної і професійної мобільності протягом життя, успішної адаптації до умов сучасного суспільства.

Розвиток дистанційного навчання в Україні почав розвиватись з появою технічних можливостей, почав прискорюватись з прийняттям Законів України «Про Національну програму інформатизації» та «Про вищу освіту». Питання розглянуто у постанові Кабінету Міністрів України (КМУ) «Про затвердження Програми розвитку системи дистанційного навчання», Меморандумі створення інформаційної освітньої мережі «Українська дистанційна освіта, Концепції підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти та інші. На даний час набрав чинності наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження Положення про інституційну форму здобуття професійної (професійно-технічної) освіти» від 12 грудня 2019 р. № 1552. Відповідно до затвердженого Положення до інституційної форми здобуття професійної освіти належать: очна (денна, вечірня), заочна, дистанційна, мережева [4,6].

Дистанційна та дуальна форми навчання передбачають навчання з віддаленим доступом (дистанційне), очна і заочна форми навчання теж використовують віддалене навчання. Відповідно процес розвитку навчання з віддаленим доступом значно активізувався, перейшовши з фази «добровільного» і «додаткового» у фазу «обов'язкового» і «основного», а отже є надзвичайно актуальним сьогодні.

В останні роки проблема навчання із залученням інтернет ресурсу у вищих навчальних закладах досліджується різносторонньо і глибоко. Принципи дистанційного(віддаленого) навчання обґрунтовані у роботах А. Андрєєва, І. Булах; психолого–педагогічні засади дистанційного навчання вивчають Р. Гуревич, В. Кухаренко, В. Олійник; теоретичні і методичні засади дистанційного навчання у вищій школі на основі системного підходу

проаналізовано П. Стефаненком; технічну побудову системи дистанційного навчання та контролю знань на базі Інтернет–технологій в післядипломному навчанні обґрунтував П. Федорук; методи та засоби створення мультимедійних дистанційних курсів розглянуто у роботах О. Веренич; питання формування інформаційної культури у процесі професійної підготовки досліджується М. Колядою [1,3].

Вивчення питання формування компетентісних умінь з інформаційних технологій, які використовуються у онлайн навчанні студентів професійних закладів, зокрема і педагогічних, сприяє визначенню співвідношення між зростанням обсягів знань, навичок та умінь, які необхідні сучасному педагогу при безпосередньому контакті з вихованцями та інформаційними можливостями передачі цих знань в умовах віддаленого навчання, рівнем компетентності усіх учасників освітнього процесу [3].

Метою даної статті буде презентація навчальної платформи, яку рекомендують використовувати у дистанційному навчанні викладачам, зокрема Педагогічного коледжу.

Освітнє суспільство має потребу в особистості, яка здатна до самоосвіти. Забезпечення безперервності освіти є соціальним замовленням суспільства. Дистанційна форма навчання здатна забезпечити постійний освітній ріст особистості. Дистанційне навчання, по суті, являє собою особисто-орієнтовану форму навчання. Воно надає можливість вибору викладача, можливість підбору навчального матеріалу залежно від інформаційної потреби студентів. Засоби зв'язку в дистанційному навчанні максимально оперативні, навчальні програми й курси гнучкі й індивідуальні[2,5].

Використання інтернет-технологій за дистанційною формою навчання передбачає існування віртуального інформаційно -навчального середовища. Сьогодні використовуються різноманітні системи зв'язку в освітньому середовищі, фактично традиційні, такі як вайбер, месенджер, Телеграм, ел-пошта, фейсбук, ютуб, набула популярності система гугл-клас, ZOOM, скайп розширив свої можливості для проведення конференцій і конкурує з ZOOM у питаннях безпеки. Паралельно розвивається освітній телепродукт, який є загальнодоступним і однаковим для всіх, що забезпечує принципи «справедливості» і «рівності в отриманні знань».

Ринок освітній інформаційних ресурсів послуг все розширюється, що є надзвичайно позитивним фактором і забезпечує можливість вибору з одного боку, а з іншого – створює проблему вибору, пошуку найбільш ефективних форм. Це у свою чергу, призводить до великої втрати продуктивного часу та уваги. Навчальну системи обирає викладач (враховуючи можливості студентів),

у підсумку студент працює у різних системах з різних дисциплін, що теж не завжди продуктивно.

Оптимально, на нашу думку, коли навчальний заклад рекомендує освітні навчальні платформи. Це забезпечить відповідну системність у роботі та звітність.

Для реалізації дистанційного навчання в Львівському національному університеті імені Івана Франка, використовується онлайн середовище *Електронного навчання* <http://e-learning.lnu.edu.ua/> розроблене на платформі MOODLE [9].

Moodle (Modular Object-Oriented Dynamic Learning Environment) – пакет модульного програмного забезпечення з відкритим кодом (ліцензія GNU GPL), який призначений для створення курсів дистанційного навчання та web-сайтів. Ця програма управління дистанційним навчанням орієнтована на взаємодію між викладачем та студентом, також використовується для підтримки очних курсів. Moodle може бути встановленим на будь-який комп'ютер, який підтримує PHP та роботу із СУБД MySQL, PostgreSQL, Microsoft SQL Server; програмне забезпечення є кросплатформним [2,9].

Moodle - це безкоштовна, відкрита (Open Source) система. Вона не лише безкоштовна сама, а й не потребує для своєї роботи жодного платного програмного забезпечення. Тобто кожний навчальний заклад може впровадити у себе не просто безкоштовну і найбільш досконалу, а ще й абсолютно ліцензійну систему, не витративши жодної копійки на придбання програмного забезпечення. При цьому він може вносити зміни у код у відповідності до своїх потреб.

В основу проекту покладено п'ять принципів, які об'єднані спільною назвою “соціальний конструктивізм”[7].

Система MOODLE надає можливість викладачу самостійно створювати дистанційний курс та управляти ним, контролювати доступ до своїх курсів, використовувати часові обмеження, створювати власні системи оцінювання знань, контролювати надсилання на перевірку виконаних студентами завдань, дозволяти або забороняти студентам перездавати контрольні завдання (проміжні або підсумкові – заліки, іспити) тощо.

Платформа MOODLE надає зручні засоби управління контентом і різні форми організації занять. Дистанційний курс може містити різні елементи: лекції, практичні завдання, форум, тощо. При цьому можна використовувати текст, презентації, таблиці, схеми, графіку, відеоматеріали, посилання в мережі Інтернет, допоміжні файли та інші матеріали. За результатами виконання студентами завдань викладач може виставляти оцінки та давати коментарі.

Університет не лише рекомендує її для використання, а й адмініструє, забезпечує технічний і навчальний супровід. На основі цієї системи, крім вже зазначених, відбувається контрольний післяекзаменаційний замір знань, рейтингування структурних підрозділів за їх результатами. У цій системі відбуваються вебінари, конференції, наприклад онлайн вебінар «Вступ-2020».

Для проведення вебінарів та онлайн консультацій рекомендується використовувати Microsoft Teams, доступ до якого мають всі працівники і студенти Університету, які користуються корпоративною поштою

(@lnu.edu.ua). Викладачі та студенти мають можливість використовувати єдиний інтерфейс для навчання, командної роботи, взаємодії онлайн використовувати хмарні сервіси, а саме Microsoft Office 365.

«Хмарні сервіси» мають ряд переваг та недоліків [8], які варто враховувати.

Кожен навчальний заклад, кожен викладач має право вибору, який доводиться робити в сучасних умовах. Не варто ідеалізувати віддалене навчання як форму, вона має теж ряд вагомих недоліків, наприклад: Відсутність «живого» спілкування, як індивідуального, так і групового, а це ті емоції і обмін енергією, які і є основою педагогічного спілкування, яке не замінить жодна комп'ютерна програма.

Концепція навчання без прив'язки до фізичного місця та часу активно розвивається і набула чималої популярності за останні роки, а сучасні технології зробили цей підхід доступним, зручним та ефективним. Глобальна інфокомунікаційна інфраструктура дає сьогодні можливість створення систем масового безперервного навчання на основі віддаленого доступу.

Незважаючи на посилену увагу науковців та практиків до питань організації дистанційного навчання, формування умінь з інформаційних технологій для забезпечення віддаленого навчання студентів професійних закладів, вибір і вдосконалення систем дистанційного навчання залишаються сьогодні надзвичайно актуальними.

Список використаних джерел

1. Бондарева Т. Активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів у системі ступеневої вищої освіти/ [Електронний ресурс] // Режим доступу : file:///C:/Users/%D0%9F%D0%9A/Downloads/Npd_2013_1_19.pdf
2. Деміда Б, Сагайдак С., Копил І. Системи дистанційного навчання: огляд, аналіз, вибір/ [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://ena.lp.edu.ua/bitstream/ntb/10662/1/14.pdf>
3. Формування умінь з інформаційних технологій у процесі дистанційного навчання студентів вищих економічних навчальних закладів [Текст] : дис.

- канд. пед. наук : 13.00.04 - теорія і методика професійна освіти / Кареліна Олена Володимирівна ; Тернопільський нац. пед. ун-т ім. В. Гнатюка; наук. кер. Л. М. Романишина. – Тернопіль, 2005. – 283 с. – Бібліогр.:с. 187-209.
4. Концепція підготовки фахівців за дуальною формою здобуття освіти/ [Електронний ресурс] // Режим доступу : - http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KR180660.html
 5. О. Г. Корбут . Дистанційне навчання: моделі, технології,перспективи/ [Електронний ресурс] // Режим доступу : - <http://confesp.fl.kpi.ua/node/1123>
 6. Меморандум створення інформаційної освітньої мережі "Українська дистанційна освіта"/ [Електронний ресурс] // Режим доступу : <http://www.osvita.org.ua/distance/ukraine/add/00/>
 7. Теорія соціального конструктивізму в масових комунікаціях / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/>
 8. Що потрібно знати про Microsoft Office 365 / [Електронний ресурс] // Режим доступу : <https://ukraine.techsoup.global/content/D0%BE-microsoft-office-365-nonprofit>
 9. Організація дистанційного навчання у Львівському національному університеті імені Івана Франка / [Електронний ресурс] // Режим доступу :- <https://www.lnu.edu.ua/orhanizatsiia-dystantsiynoho-navchannia-u-l-vivs-komunatsional-nomu-universyteti-imeni-ivana-franka/>
-

СКОРОПАД О.Ю.,
Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
заступник директора з навчальної роботи,
викладач креслення

МОТИВАЦІЯ СТУДЕНТІВ ЯК ОДИН ІЗ ФАКТОРІВ УСПІШНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Анотація. Стаття присвячена проблемам формування мотивації студентів як одного із факторів успішної підготовки майбутніх спеціалістів. Уточнено тлумачення поняття «мотивація»; проаналізовано особливості мотивації студентів першого року навчання та старших курсів у закладах фахової передвищої освіти; досліджено психологічні особливості навчальної мотивації студентів фахового коледжу за методикою «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (А.А. Реан, В.А. Якунін.); запропоновано шляхи підвищення мотивації студентів.

Ключові слова: мотивація, навчальна мотивація, професійна мотивація, успішна фахова діяльність, умови формування мотивації, підвищення мотивації, фахова передвища освіта.

Постановка проблеми. *Мотивація є головною рушійною силою будь-якої діяльності людини. Навчальна та професійна діяльність не є виключенням. Мотивація є одним із ведучих факторів успішного навчання сучасної молоді, а отже її професійного становлення.*

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема мотивації й мотивів поведінки й діяльності – одна зі провідних у педагогіці. Логічно, що ця проблема віддавна є об'єктом значного загалу досліджень учених, серед яких, зокрема, – монографії вітчизняних авторів: В.Г. Асєєва, І.А.Васильєва, Є.П. Ільїна, В.І. Ковальова, О.М. Леонтєва, П.В. Симонова, П.М. Якобсона – та зарубіжних науковців Х. Хекхаузена, Дж. Аткинсона, А. Маслоу.

Мета статті - розглянути проблему мотивації студентів першого року навчання та старших курсів до навчання та визначити чинники, які впливають на формування позитивних мотивів освітньої діяльності студентів фахового коледжу.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний ринок праці потребує нової концепції професійної підготовки фахівців, яка ґрунтується на його тісній взаємодії з ринком освіти, оскільки соціальноорієнтований спосіб ведення виробництва й бізнесу передбачає якісно новий рівень професійної мотивації особистості.

Фахова передвища освіта є фундаментальною складовою цілісної системи безперервної професійної освіти в сучасних умовах жорсткої конкуренції на ринку праці.

В період величезного обсягу інформації, джерелом якої є медіа, Інтернет, соціальні мережі дуже складно мотивувати студента до навчання та систематичної роботи.

Мотивація - це процеси, що визначають рух до поставленої мети, це фактори, що впливають на активність чи пасивність поведінки. Головною ланкою мотивації є спонукання – поведінковий прояв задоволення свої потреби [10, с.45].

Теорія мотивації американського психолога А. Маслоу виділяє п'ять базових потреб [9, с.114]. Теорія ієрархії потреб стверджує, що люди мають багато яких потреб, але вони належать до різних рівнів. Людина не може відчутти потреби вищого рівня, доки потребує більш примітивних речей.

Період навчання у закладах фахової передвищої освіти - це підготовка до трудової діяльності, яка у найближчому майбутньому повинна стати для фахового молодшого бакалавра основним джерелом існування та засобом особистісної самореалізації.

Мотивація студентів до навчання є однією з основних складових освітнього процесу. Через мотивацію педагогічні цілі швидше перетворюються на цілі самих студентів.

Таким чином, пріоритетними у навчальній діяльності студента стають:

- самостійна постановка мети і усвідомлення значимості виконуваної діяльності;
- самостійне освоєння базових знань і умінь;
- формування і розвиток інтелектуально-пізнавальних процесів, професійної мотивації для досягнення успіху.

У навчанні процес мотивації є безперервним, оскільки вивчення будь-якого навчального матеріалу закладає основу для викладання нового. Мотивація не повинна завершуватись при проходженні чергового відрізка навчання, вона має зберігатися і підсилюватися для подальшого навчання.

Процес мотивації у навчанні має характер певного циклу, він повторюється на кожному навчальному відрізку на вищому рівні [6, с.35]. Саме тому, забезпечення викладачем кожного етапу мотиваційного циклу у навчанні має здійснюватись за допомогою спеціальних прийомів і методів.

Викладач має бути психологом і психофізіологом, визначати настрій, самопочуття й активність студентів, уміти за допомогою педагогічних і психологічних прийомів підтримувати високий рівень їх фізичної та розумової працездатності.

Інтерес - одне із постійних і сильнодіючих мотивів діяльності. Інтерес є реальною причиною дій, які людина відчуває як найважливіші. Пізнавальний інтерес проявляється у емоційному відношенні студента до навчання. «Перш ніж ти хочеш закликати учня до якоїсь діяльності, зацікав його нею, подбай про те, аби виявити, що він готовий до цієї бурхливої діяльності, що він напружив усі сили, необхідні для цього. І що учень діятиме сам, викладачеві ж таки залишається лише керувати і скеровувати його» [8, с.94].

Студентів коледжу під час навчання мотивують різні потреби:

- пізнавальні (професійно-ціннісні, які відображають прагнення студентів отримати ґрунтовну професійну підготовку),
- соціальні (прагнення особистості через навчання створити свій соціальний статус у суспільстві),
- фізичні (мати гарний стан здоров'я),
- психічні (бути витриманою, поважною людиною),
- інші (інтереси, захоплення, схильності, установки та ідеали, отримання задоволення від самого процесу навчання).

Пізнавальна діяльність людини є провідною сферою її життєдіяльності, яка мотивується сукупністю кількох різних мотивів. Має значення який мотив є головним, визначальним, а який другорядним. Добре, якщо головним мотивом у навчальній діяльності студентів-першокурсників виступає навчально-пізнавальний інтерес. Лише тоді навчальна діяльність буде ефективною.

Тому питання мотивації стоїть особливо гостро у перші місяці навчання. Дуже важливо, щоб першокурсники не розчарувалися в обраній професій, в обраному навчальному закладі при достатньо високих вимогах до студентів. І тут безперечно потрібен індивідуальний підхід з боку кураторів, завідувачів відділень, викладачів.

На формування позитивних мотивів навчання впливає стиль спілкування та ставлення викладача до студентів. Щоб отримати бажаний результат навчання, необхідно використовувати такі види навчальної мотивації та її засоби:

1. Викликання інтересу студентів.
2. Емоційні відкриття.
3. Принципи зіставлення життєвих і наукових подій.
4. Формування ситуацій пізнавальних обговорень.
5. Формування ситуації успіху в навчанні

Досвід сучасних педагогів показує, що професійна мотивація студентів активно формується на 3-4 курсах навчання, коли поглиблено вивчаються професійноорієнтовані дисципліни та проводиться практика.

Професійну мотивацію зведено до трьох основних комплексів: інтерес, обов'язок, самооцінка професійної здатності [4, с.22].

В сучасному світі значно зростає роль ЗФПО у навчанні студента самостійно вчитися. Самостійна робота студента, яка є суттєвим елементом навчального процесу поряд з аудиторним навчанням, набуває великого значення.

Знаходження відповіді на питання "як підвищити ефективність навчального процесу, досягти високого інтелектуального розвитку студентів, забезпечити оволодіння ними навичок саморозвитку особистості". Значною мірою цього можна досягти використовуючи сучасні інноваційні технології, зокрема ІТ-технології та технології інтерактивного навчання, перетворюючи, таким чином, традиційні заняття в інтерактивні.

Інтерактивні технології навчання включають в себе чітко спланований очікуваний результат навчання [3, с.45]. Така групова навчальна діяльність сприяє формуванню у студентів позитивного ставлення до навчання, розвиває

вміння пристосовуватись до умов роботи в групах і забезпечує високу загальну активність студентського колективу.

В умовах стрімкого зростання інформаційних потоків і збільшення дефіциту навчального часу аудіовізуальні засоби дозволяють за один і той же термін часу викласти і засвоїти значно більший обсяг навчальних знань. Використання технічних засобів навчання у викладанні навчальних дисциплін дозволяє збільшити обсяг інформації, яку необхідно запам'ятати, приблизно на 35% і підняти ефективність занять на 20%, дозволяє значно поглибити пізнавальну діяльність студентів та підвищити навчальну мотивацію.

В останні роки все частіше відзначається зниження ефективності традиційного навчання. Жорстка регламентація діяльності студентів на заняттях, примусовість навчальних процедур, часто призводить до нерозуміння ними цілей своїх дій, до відсутності усвідомлення необхідності досліджуваного матеріалу та його практичної значущості. У зв'язку з чим, у студентів спостерігається відсутність навчальної мотивації, несформованість навичок планування своєї діяльності.

Сучасні педагогічні технології, зокрема технології електронного навчання є особистісноорієнтованими, і спрямовані на розвиток індивідуальних ресурсів студентів та їх мотиваційних потреб.

Технології електронного навчання передбачають підвищення рівня самостійної роботи студентів в індивідуальному темпі з одного боку, надаючи можливості для широкого спілкування з іншими студентами та спільного планування своєї діяльності з іншого.

Дослідження психологічних особливостей навчальної мотивації здобувачів фахової передвищої освіти за методикою «Вивчення мотивів навчальної діяльності студентів» (А.А. Реан, В.А. Якунін.) [5, с.98] серед студентів 2 курсу спеціальності «Технології легкої промисловості» показали, що вибір майбутніх фахівців зупинився на наступних мотивах:

1. Стати висококваліфікованим спеціалістом (72% студентів);
2. Набути глибокі та стійкі знання (72% студентів);
3. Забезпечити успішність майбутньої професійної діяльності (64% студентів);
4. Отримати диплом (57% студентів);

Отже, більшість студентів обрали професійні мотиви навчальної діяльності (від 72% до 64% студентів). Хоча 57% студентів при цьому вказали, що для них є важливим отримання диплому – формальна зовнішня ознака навчальної діяльності. Позитивним є те, що 72% студентів вказали, що для них є значущим набування глибоких та стійких знань.

То як же педагогу підвищити навчальну мотивацію студентів під час вивчення дисциплін у закладах фахової передвищої освіти? Пропоную, виходячи з власного багаторічного досвіду, деякі з них:

- при навчанні необхідно враховувати запити, інтереси і прагнення студентів. Необхідна умова для формування мотивації до навчання та пізнавальної діяльності в студентів – можливість проявити в навчанні розумову самостійність та ініціативність. Чим активніші методи навчання, тим легше викликати інтерес до навчання. Основний засіб виховання стійкого інтересу – використання таких питань і завдань, вирішення яких вимагає від студентів активної пошукової діяльності.
- непохитна цікавість має бути основним фактором у процесі навчання.
- змінювати методи і прийоми навчання. На практичних заняттях застосовувати такі методи стимулювання студентів, як створення ситуації успіху через виконання завдань, посильних для всіх студентів.
- включення студентів у колективну діяльність через організацію роботи в групах, ігрові та змагальні форми, взаємоперевірку, колективний пошук вирішення проблеми, прийом «метод проб і помилок», надання студентам допомоги один одному.
- незвичайна форма подання навчального матеріалу.
- заохочення доступними методами до зростання впевненості в собі та у своїх силах у студентів, що буде сприяти посиленню внутрішньої мотивації.
- постійно та пильно слідкувати за досягненнями у навчанні та відзначати їх.
- не карати за невдачу, невдача сама по собі є покаранням. Страх і напруженість ускладнює процес навчання. Невдачі знижують мотивацію.
- постійно і цілеспрямовано займатися розвитком якостей, що лежать в основі розвитку пізнавальних здібностей студентів: швидкість реакції, всі види пам'яті, увагу, уяву і т. д., щоб розвинути мислення засобами свого предмета.
- інтегрувати знання, пов'язуючи теми свого предмету з іншими навчальними дисциплінами, збагачуючи знання, розширюючи кругозір студентів.
- з'ясувати, що є причиною низької мотивації студентів: невміння вчитися або помилки виховного характеру.

Висновки. Вивчивши проблему мотивації до навчання та професійного розвитку студентів під час занять, можна зазначити, що можливостей та

технологій для підвищення мотивації існує безліч, але жодної чарівної – немає. Багато чинників впливають на спонукання конкретного студента до праці і навчання: інтерес до дисципліни, сприйняття її повноцінності, загальне бажання виконувати поставлені завдання, упевненість в собі і відчуття власної гідності, так само, як і терпіння і наполегливість. Тому кожному педагогу потрібно пам'ятати головне: викладач ЗФПО, використовуючи ІТ-технології та технології інтерактивного навчання, повинен розвивати у студентів відчуття впевненості та успішності, встановлювати важкі, але досяжні цілі, створювати атмосферу конкурентності, регулювати підбір завдань так, щоб постійно підтримувати оптимальну мотивацію до використання свого потенціалу в області спонукання студентів до навчання.

Список використаних джерел

- 1. Асахова В.М. Нові методи навчання / В.М. Асахова - К.: Освіта України, 1998. - 247 с.*
- 2. Бойченко В. Шляхи підвищення ефективності навчальної діяльності студентів педагогічного університету / В. Бойченко // Вісник львівського університету. - 2009. - №25. - С.293 - 299*
- 3. Гавриленко О. Формування мотивації до професійної діяльності з застосуванням ІКТ / О. Гавриленко // Витоки педагогічної майстерності. – Полтава, 2012. – Вип. 10. – 370 с.*
- 4. Єрохін С. А. Концепція професійної мотивації студентів як фактору конкурентності на ринку праці / Єрохін С.А., Нікітін Ю.В., Нікітіна І.В. // Юридична наука. – 2011. – №1. – С. 20-28.*
- 5. Заброцький М. М. Основи вікової психології: навч. посіб. /М. М. Заброцький – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан, 2006. 112 с.*
- 6. Занюк С. С. Мотиваційний тренінг. Формування мотивації навчальної діяльності у студентів та старшокласників / С. С. Занюк // Практична психологія та соціальна робота. - 2002. - № 8. - С. 31-42.*
- 7. Кузьмінський, А.І. Педагогіка вищої школи. Навчальний посібник / А.І. Кузьмінський - К.: Знання, 2005. - 486 с.*
- 8. Ліфанова Н.В. Психологія особистості./ Н.В. Ліфанова – К.:Центр навчальної літератури, 2003. – 308 с.*
- 9. Лозниця В. С. Психологія менеджменту: теорія і практика. Навч. посібник. — К., КНЕУ, 1997. — 245 с.*
- 10. Подоляк, Л. Г. Психологія вищої школи / Л.Г.Подоляк, В.І.Юрченко. – К. : Каравела, 2008. – 352 с.*

ШНЯК О.З.

*Львівський фаховий коледж
харчової та переробної промисловості
Національного університету харчових технологій,
викладач циклової комісії готельного обслуговування*

ВДОСКОНАЛЕННЯ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ СФЕРИ ГОСТИННОСТІ ЯК НАПРЯМ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РИНКУ ПРАЦІ

Сучасна ситуація на ринку праці характеризується суперечливістю: з одного боку, відбувається надходження працівників на ринок праці, які закінчили різні типи навчальних закладів, з іншого-відбувається скорочення сфери прикладання праці, за рахунок ліквідації збиткових і малорентабельних підприємств, особливо зараз, в умовах світової пандемії. Крім того, ринкові відносини, відображаючи новий якісний стан економіки, вимагають вдосконалення своїх атрибутів, в тому числі і ринку кваліфікованої робочої сили.

У сферу гостинності приходять люди самих різних професій. У кращому випадку, це економісти, юристи або ті, котрі мають добру мовну освіту. Але, в основному, з професіями, дуже далекими від туризму, адже справжнього фахівця не обійтися без знань технології обслуговування у засобах розміщення, закладах харчування, сервісології, географії, культури країн і регіонів, з якими доведеться працювати. Навіть при вивченні іноземних мов майбутньому працівникові індустрії гостинності необхідно знати досить складну туристську термінологію. А всі ці знання можна здобути тільки в процесі навчання у професійному або вищому навчальному закладі, що готує фахівців даного напрямку [3].

Сучасність вимагає працівників, що не просто мають спеціальну освіту, а працівників компетентних, здатних приймати професійні рішення, здатних розв'язувати типові й нетипові проблеми, тим самим забезпечуючи високу якість обслуговування та задоволення потреб споживачів.

Л.В. Сакур стверджує, що існує три аспекти підготовки фахівців, які є важливими для сфери гостинності:

1. Фундаментальне навчання (знання), яке відповідає за отримання знань згідно навчального плану спеціальності;
2. Технічне навчання (знання як робити), яке відточує майстерність і розробляє навички, необхідні для даної спеціалізації;
3. Особисті здібності (знати як бути й як себе поводити), що відображають особисті якості фахівця [2, с.32].

Готельним підприємствам необхідні підготовлені фахівці з певним досвідом роботи. Підготовка та навчання фахівців - це вкладення грошових коштів і часу, яке може не окупитися. Дана система підготовки кадрів має недоліки, які можуть бути усунені лише в разі зацікавленості у співпраці підприємств готельного бізнесу з навчальними закладами, оскільки у навчальному процесі існують певні недоліки: навчальний матеріал спрямований в основному на теоретичну підготовку фахівців для сфери гостинності, недостатня та застаріла матеріально-технічна база окремих навчальних закладів, рідко проводиться перепідготовка та підвищення кваліфікації викладачів на виробництві, не здійснюється підготовка майбутніх фахівців в умовах, максимально наближених до реальних, з врахуванням потреб та вимог роботодавця.

Підготовка майбутніх фахівців сфери гостинності повинна враховувати той факт, що працівник готелю повинен знати, вміти виконувати обов'язки керівника, бухгалтера, адміністратора, аніматора та володіти іншими професіями, пов'язаними з готельно-курортною справою. Тобто, майбутні фахівці повинні мати різнобічні знання, уміння, навички, бути фізично, естетично, морально достатньо розвиненою особою [1. с.56].

Головна мета професійної підготовки майбутніх фахівців сфери гостинності в умовах ринку полягає в підготовці висококваліфікованих кадрів для індустрії гостинності на підставі реального попиту на їх послуги, у формуванні їх здібностей забезпечити сервісну діяльність та обслуговування споживачів індустрії гостинності.

Щоб удосконалити підготовку фахівців гостинності, враховуючи вимоги сьогодення, необхідно: [4]

- підкорегувати навчальні програми з урахуванням принципу впровадження збільшеної кількості практичних занять;
- структурувати навчальний процес, використовуючи інноваційні підходи;
- застосувати сучасні технології з метою якісної перебудови всієї системи підготовки фахівців;
- збільшити години, відведені на виробничу практику;
- створити окремі підрозділи (тренінгцентрів) безпосередньо на підприємствах гостинності.

Для підготовки конкурентоздатних фахівців в сфері готельного та туристичного бізнесу необхідно створити об'єднання, до складу якого входитимуть представники професійних учасників сфери гостинності, власників готелів, організаторів систем навчання, фахівців вузів, які здійснюють підготовку персоналу для готельної галузі.

Багато підприємств зацікавлені в перепідготовці кадрів безпосередньо на виробництві. Це веде до мінімальної втрати часу, дає завантаженість кадрів. Введення системи безперервної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації на виробництві диктується необхідністю своєчасного забезпечення підприємства висококваліфікованими кадрами.

Отже, сучасні ринкові вимоги зумовлюють нові підходи до розвитку сфери гостинності, що призводить до підвищення вимог до кваліфікації фахівців, зайнятих у ній. Кваліфіковані кадри в готельно-ресторанному та туристичному бізнесі є одним із ключових чинників успіху підприємства сфери гостинності.

Список використаних джерел

- 1. Віндюк А.В. Професійна підготовка майбутніх фахівців з готельно-курортної справи в умовах ступеневої освіти: теорія та методика : монографія /А.В. Віндюк. – Запоріжжя : КПУ, 2011. – 340 с.*
- 2. Сакун Л.В. Теория и практика подготовки специалистов сферы туризма в развитых странах мира: Монография / Л.В. Сакун. - К.: МАУП, 2004 [Електронний ресурс]. - Режим доступу до вид.: https://tourlib.net/books_tourism/sakun23.htm.*
- 3. Туризм і готельне господарство. Уч. посібник 2-е видання під ред. Шматько Л.П. - М: ІКЦ «Март»; Ростов н/Д 2005р. - 352 с.*
- 4. А. А. Корнизяка, Т. П. Голикова Шляхи вдосконалення системи навчання в сфері гостинності // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. – 2013. – № 4 (60). [Електронний ресурс]. - Режим доступу до вид.: [file:///C:/Users/User/Downloads/647-1621-1-PB%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/647-1621-1-PB%20(2).pdf)*

2. ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ФАХОВОГО КОЛЕДЖУ

БАРТІШ Г.В.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач іноземної мови*

РОЛЬОВІ ІГРИ ЯК СУЧАСНИЙ ПІДХІД ДО ВИКЛАДАННЯ ТА ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Методика викладання іноземних мов постійно розвивається та перебуває у пошуку найефективніших способів навчання. Розвиток та модернізація освіти у навчальних закладах потребує проведення широкого кола наукових досліджень і розробок, пов'язаних із впровадженням у навчальний процес новітніх технологій та сучасних підходів. Випускники навчальних закладів повинні володіти іноземною мовою на достатньому для особистісного та професійного спілкування рівні, а для цього треба забезпечити ефективність навчання та покращити якість отриманих знань, навичок та вмінь.

Потреби держави у висококваліфікованих спеціалістах, здатних до встановлення ділових контактів та ділового співробітництва з іноземними партнерами, спеціалістах, що володіють іноземною мовою на фаховому рівні, знаходять відображення в робочих навчальних програмах ВНЗ України. [5, с.21] Іноземна мова сьогодні є не просто частиною культури певної нації, але це і запорука успіху, майбутньої вдалої кар'єри студентів. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою неможливе без фундаментальної мовної підготовки. У більшості навчальних закладах країни студенти опановують принаймні дві іноземні мови. Тому актуальним постає питання про впровадження новітніх методів викладання іноземної мови та спеціальних технік і прийомів.

У методиці навчання іноземних мов “методи навчання – це упорядковані способи діяльності викладача та студента, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховного матеріалу; метод навчання виступає інструментом діяльності викладача для виконання керівної функції – наuczіння”. [2, с.150] На жаль, на практиці викладачі іноземних мов часто застосовують перевірені часом стандартні навчальні методи. Іноді процес викладання мови, як це не прикро, продовжує залишатися варіантом граматики-перекладного методу.

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна напевно сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки, адаптованих, не автентичних текстів, вже минули. Сьогодні відбувається реформування навчального процесу у навчальних закладах України відповідно до загальноєвропейських вимог до якості освіти: інформатизація-глобалізація освітнього простору, інтеграція процесів у сучасній освіті, налагодження українськими ВНЗ співпраці з європейськими та східними навчальними закладами у сфері навчальної та наукової діяльності, проведення міжнародних обмінів, можливість здобуття другої вищої освіти, навчання за магістерськими програмами за кордоном тощо.

За таких умов мають змінюватися й освітні технології викладання іноземних мов. Сама мовна освіта теж поступово модернізується шляхом впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарної інтеграції, демократизації та економізації.

Проблема пошуку сучасних ефективних підходів до викладання іноземних мов є актуальною і відображена яку працях вітчизняних, так і зарубіжних учених. [1,3,4] Проте постійна еволюція суспільного замовлення зумовлює необхідність подальшого дослідження теоретичних основ різних підходів та специфіки їх реалізації у процесі навчання.

Отже, на сучасному етапі виділяють такі головні підходи до викладання іноземних мов у ВНЗ:

- а) інформаційний підхід, характерною рисою якого є точність і конкретність теоретичних знань;
- б) підхід-інновація забезпечує позитивну мотивацію здобуття знань з усіх предметів, активне функціонування інтелектуальних і вольових сфер, формує стійкий інтерес до предмета, сприяє розвитку творчої особистості;
- в) біхевіористичний підхід визначає сформованість реакцій на іншомовні стимули через знання традицій та цінностей іншої країни, вміння вільно відображати свої знання у процесі комунікації;
- г) когнітивний підхід передбачає використання знань людини та об'єктів навколишнього середовища для ефективнішого навчання;
- д) прагматичний підхід враховує той факт, що в реальній комунікації висловлювання існує тільки у прагматичному контексті;
- е) індивідуальний підхід передбачає добір певних індивідуальних завдань, навичок і вмінь;
- ж) комунікативний підхід поєднує свідомі та підсвідомі компоненти у процесі навчання іноземної мови, тобто засвоєння правил оперування іншомовними

моделями відбувається одночасно з оволодінням їхньою комунікативно-мовленнєвою функцією;

з) свідомо-пізнавальний підхід спрямовує діяльність студента передусім на засвоєння правил використання лексико-граматичних моделей, на основі яких відбувається свідоме конструювання висловлювань;

і) тематичний підхід полягає в уніфікації тем, наданні їм творчого характеру;

к) підхід-діяльність передбачає вивчення природи значення з позицій функціонування, наголошує аналіз прагматичних і семантичних аспектів, розширює уявлення студентів про зв'язок між номінативною природою і функціональним значенням;

л) інтуїтивно-свідомий підхід враховує моделі в інтенсивному режимі з подальшим усвідомленням їхнього значення та правил оперування ними.

На нашу думку, якісна підготовка майбутнього спеціаліста неможлива без використання існуючих сучасних освітніх технологій: професійно-орієнтоване навчання іноземної мови, використання проектної роботи, застосування мультимедійних технологій, робота з комп'ютерними програмами, дистанційні технології в навчанні іноземних мов, створення презентацій у PowerPoint, використання інтернет-ресурсу, навчання іноземної мови на форумах, у блогах, платформах, через електронну пошту тощо.

Зазначимо, що на цьому етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов вважають комунікативний та конструктивістський методи. Паралельно розрізняють традиційні (метод повної фізичної реакції (Total Physical Response), сугестивний метод, драматичний метод, мовчазний метод, груповий метод, метод активізації резервних можливостей особистості та колективу) та альтернативні (навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (Storyline Method), метод симуляції, каруселі, навчання за станціями, метод групових пазлів, метод рольової гри, кейз-метод) методи навчання.

Аналізуючи сучасні підходи до викладання іноземних мов у навчальних закладах, зазначимо, що цікавим є метод сценарію (Storyline Method), оскільки отримуючи "натяки" від викладача через ключові питання, студенти самі створюють перебіг тематичного спілкування із різних сфер послуг. Мовлення студентів набуває креативізму, що тяжіє до індивідуалізації, планування, підбору гіпотез, висловлювання емоцій, систематизації та реалізації задуманого. Спроектований акт комунікації містить елементи рольової гри та чітку послідовність епізодів, які змінюють один одного.

Важливим є впровадження в навчальний процес проектного навчання зі залученням усіх його обов'язкових структурних елементів, до яких

належатимуть: мета проекту – результат (стаття, реферат, доповідь, відеоматеріали тощо); предмет інформаційного пошуку – поетапність пошуку з визначенням результатів – аналітична робота над зібраними фактами – висновки – корекція, у разі потреби подальший пошук інформації – аналіз нових даних – висновки – оформлення результатів. І викладачеві разом із студентами є з чого вибирати, а саме:

- дослідницькі проекти, які потребують чітко продуманої структури, визначеної мети, актуальності проекту для всіх учасників, соціальної значущості, продуманих методів роботи;
- творчі проекти, які зазвичай не мають чітко продуманої структури, вона розвивається, підпорядковуючись інтересам учасників проекту. Оформлені результати можуть бути у вигляді збірника, сценарію, програми свята тощо;
- ігрові проекти, структура яких залишається відкритою до їхнього закінчення: учасники беруть на себе певні ролі;
- інформаційні проекти спрямовані на збір інформації, її аналіз та узагальнення фактів, потребують чіткої структури, можливостей систематичної корекції під час проектної діяльності;
- практично орієнтовані, які визначаються чітко визначеним із самого початку результатом діяльності учасників проекту, зорієнтовані на соціальні інтереси самих учасників (газета, документ, відеофільм, спектакль, програма дій, проект закону, довідковий матеріал тощо).

Залучення методу симуляції до процесу викладання іноземних мов дає можливість студентам спробувати себе в певній ролі – президента, менеджера, викладача, керівника. Перед учасниками гри ставлять певні завдання – вдало провести переговори, укласти договір, вигідно продати товар, надати послуги тощо. Симуляції характеризуються високим рівнем мотивації, зацікавленості учасників, які цілком поринають у гру, втілюються у свою роль, вболівають за результат роботи, оскільки від командного духу, швидкості прийняття рішень залежить загальний результат гри. Завдяки симуляції формується навичка стратегічного планування у студентів, розвивається вміння працювати в команді, проводити перемовини, переконувати ділового партнера. Симуляції впорядковують знання учнів, готують їх до необхідності прийняття в майбутній діяльності швидких та вмотивованих рішень. Більшість особистих технологій можуть підтримувати “реальну симуляцію”, використовуючи на занятті: особистий цифровий помічник, Tablet PC UMPC мобільні телефони, мобільні камери і Smartphone, вивчення Mobile Author, наприклад, для публікації WAP, J2me і Smartphone, особистий аудіоплеєр, переносні звукові і мультимедійні гіді

в музеях і галереях, переносні пульти для ігор, сучасні, такі як Sony PSP або Nintendo DS/Wii, технічну підтримку для мобільного навчання – 3GP для стиснення і спробу доставки аудіо-візуального вмісту, пов'язаного з мобільним навчанням, Wi-fi надає доступ до викладачів і ресурсів через Інтернет, GPRS сервіс забезпечує високу швидкість під'єднання і нормальну передачу даних тощо.

Метод з використанням рольової гри тісно пов'язаний з інтересами студентів, оскільки є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра є активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою, допомагає подолати мовні бар'єри, значно підвищує обсяг їхньої мовленнєвої практики. Це навчання в дії. Рольові ігри вигідно відрізняються від інших методів навчання тим, що дають змогу студентам бути причетними до розроблення теми, яку вивчають, допомагають їм ніби прожити деякий час у ролі когось іншого, спробувати свої сили в конкретних життєвих ситуаціях. При цьому треба наголосити, що рольові ігри не замінюють традиційні методи навчання, а раціонально їх доповнюють. Однак перед тим, як застосувати гру в навчальному процесі, треба чітко з'ясувати, який навчальний матеріал доцільно викладати за допомогою рольових ігор, для якого контингенту студентів їх можна використовувати, як зв'язати гру з іншими засобами навчання, які є в навчальному плані. Основним критерієм, що з'ясовує правильність використання рольових ігор у навчанні іноземних мов, є досягнення мети навчання з урахуванням умов, у яких проходить процес навчання. При цьому мета гри повинна бути сформульована настільки чітко, щоб служити орієнтиром для всіх учасників. Тому, щоб виконати таку функцію, мета гри не може бути однозначною. За визначенням Др. Зоппі, можна виділити чотири цілі, які відповідають чотирьом рівням пізнання матеріалу гри іноземною мовою, а саме: загальне знайомство з предметом іноземною мовою; засвоєння конкретних положень, необхідних для прийняття рішень відповідно до відомих фактів; мовленнєві уміння застосовувати знання у практичній діяльності; аналіз отриманих результатів з метою отримання нових, обґрунтованіших рішень.

Використання рольового методу навчання позитивно впливає на процес оволодіння знаннями, оскільки підвищує інтерес до навчальних занять і взагалі до тих проблем, які розглядають у її процесі; відбувається зростання пізнавального інтересу до навчання; позитивно впливає на ставлення студентів до навчального процесу та інших форм занять; змінюється ставлення студентів до тих конкретних ситуацій, які служили предметом гри іноземною мовою, до людей, які були персонажами у грі; змінюється самооцінка студентів, вона стає

більш об'єктивною, змінюються іноді й оцінки можливостей людського чинника; змінюються на краще взаємини студентів і викладачів.

Отже, впровадження сучасних методів у процес викладання іноземних мов у навчальних закладах має підвищити якість навчання іноземних мов, а також наблизити його до стандарту носія мови. Для покращення якості знань студентів з іноземних мов варто використовувати вищезгадані підходи, які дають змогу урізноманітнити та вдосконалити процес викладання іноземних мов, зробити його максимально наближеним до реальних умов.

З усього вищесказаного можна зробити висновок, що для викладача сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про методи навчання іноземних мов, намагатися впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції та йти в ногу з часом.

Список використаних джерел

- 1. Волкова Н.П. Педагогіка: навч. посібник / Н.П. Волкова. – К.: Академвидав, 2007.–616с.*
- 2. Зазуліна Л.В. Педагогічні проекти: наук.-метод. посібник / Л.В.Зазуліна. – Кам'янець-Подільський: Абетка-Нова, 2006.-40с.*
- 3. Кузьмічев А.І. Педагогіка: підручник / А.І. Кузьмічев, В.Л.Омеляненко. – К. : Знання-Прес, 2010.-447с.*
- 4. Нові технології навчання: наук.-метод. зб. – К.:Наук.-метод. центр вищої освіти, 2008.-Спецвипуск.-187с.*
- 5. Програма з англійської мови для професійного спілкування*

ГЕРУС О.О.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД
викладач іноземної мови*

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗФПО

Іноземна мова сьогодні є не просто частиною культури певної нації, але це і запорука успіху, майбутньої вдалої кар'єри студентів. Досягнення високого рівня володіння іноземною мовою не можливе без фундаментальної мовної підготовки в вищій школі. У більшості ЗВО країни студенти опановують принаймні дві іноземні мови.

У зв'язку з цим проблема використання сучасних підходів на занятті є дуже важлива і викладачеві необхідно знати й застосовувати новітні методи

викладання іноземної мови, спеціальні навчальні техніки та прийоми, щоб оптимально підібрати той чи інший метод викладання відповідно до рівня знань, потреб, інтересів студентів. Адже методи навчання не є якимись простими алгоритмізованими одиницями, їх «раціональне та вмотивоване використання на уроках іноземної мови вимагає креативного підходу з боку викладача, адже педагогіка є наукою і мистецтвом одночасно, тому і підхід до вибору методів навчання має ґрунтуватися на творчості педагога».[3, с.205]

На сучасному етапі розвитку науки в Україні можна впевнено сказати, що часи, коли достатнім доказом опанування мови було вміння перекладати з іноземної мови та навпаки адаптованих текстів вже пройшли. Сьогодні відбувається реформування навчального процесу в вузах України відповідно із загальноєвропейськими вимогами до якості освіти: інформатизація освітнього простору, інтеграційні процеси в сучасній вітчизняній освіті, налагодження українськими ЗВО співпраці з європейським навчальними закладами в сфері навчальної та наукової діяльності, студентські міжнародні обміни, можливість здобуття другої вищої освіти та навчання за магістерськими програмами за кордоном.

Метою даної праці є огляд сучасних тенденцій розвитку методів викладання іноземної мови, зокрема комунікативного підходу як одного з основних у навчанні іноземної мови та використання інтерактивних методів на занятті як засіб його реалізації. Основним завданням є показати можливість використання в навчальній діяльності елементів інноваційних технологій, поєднання комплексу методів і прийомів, що активізують творчу пізнавальну діяльність усіх, без винятку, студентів.

Методи навчання – це «упорядковані способи діяльності вчителя й учнів, спрямовані на ефективне розв'язання навчально-виховних завдань». Метод навчання виступає «інструментом діяльності вчителя для виконання керівної функції». [6, с.150]

Реалізація методу навчання здійснюється через використання ряду прийомів навчання, різноманітних підходів та робочих технік. «Прийоми навчання – сукупність конкретних навчальних ситуацій, що сприяють досягненню проміжної (допоміжної) мети конкретного методу». [1, с.320] В умовах реформування вищої школи мають змінюватися освітні технології викладання іноземних мов. Сама мовна освіта теж поступово модернізується через впровадження модульно-рейтингової системи навчання іноземних мов, міждисциплінарна інтеграція, демократизація та економізація освіти викликає до життя інновацій складові викладання іноземних мов. Все це ставить до викладання та викладача іноземної мови в вузах нові вимоги.

На даному етапі розвитку методичної науки основними методами навчання іноземних мов є комунікативний та конструктивістський методи.

Комунікативний метод. Навчальна мета: оволодіння комунікативною компетенцією. Навчальний зміст: тексти повинні показувати конфлікти, які спонукають студента до висловлення власної думки. Керування навчанням здійснюється не через граматику, а скеровується комунікативними інтенціями (намірами). Студент опиняється в центрі навчання. Мовна площина: домінування мовного продукування над мовною правильністю, коректністю, помилки допускаються. Мова стає засобом комунікації. Вправи: вправи комунікативного спрямування. Студенти навчаються «комунікації у процесі самої комунікації. Відповідно усі вправи та завдання повинні бути комунікативно виправданими дефіцитом інформації, вибором та реакцією». Переваги методу: студенти вдосконалюють навички усного мовлення, долається страх перед помилками. Недоліки методу: не надається належної уваги якості мови, комунікативна компетенція досить таки швидко досягає своїх меж.

Конструктивістський метод. Навчальна мета: в основі методу перебуває власне активне навчання студентів. Завдання викладача не навчити, а сприяти навчальному процесу. Заняття виступає орієнтованим на дію. Навчальний зміст: близькість до дійсності студентів, студентів спонукають самостійно конструювати свої знання (наприклад, в рамках проектної діяльності). Мовна площина: якомога ширша. Вправи: продукування мови знаходиться в центрі навчання. Переваги методу: підготовка студентів до реального життя, реальних життєвих ситуацій. Недоліки методу: на сучасному етапі ще не проявилися достатньо чітко. Прикладом конструктивістського методу може слугувати проектне навчання.

В методиці розрізняють традиційні та альтернативні методи навчання. Під поняттям *альтернативні методи* «групується цілий ряд різноманітних підходів, прийомів, способів передачі мови». [6, с.95] Існують такі альтернативні методи, як метод повної фізичної реакції (Total Physical Response), сугестивний метод, драматико-педагогічний метод, мовчазний метод, груповий метод. До інноваційних навчальних методів можна віднести: навчання з комп'ютерною підтримкою (CALL), метод сценарію (storyline method), метод симуляцій, метод каруселі, метод навчання по станціях, метод групових пазлів, метод рольової гри, метод «кейз-стаді» (робота над проблемними ситуаціями, студенти розглядають проблему, аналізують ситуацію, представляють свої ідеї та варіанти розв'язання проблеми в ході дискусії).

Метод сценарію (storyline method) Даний метод заснований на поєднанні запланованих навчальних змістів – наприклад: Магази́ни-Товари-Продаж – з інтересами та ідеями студентів. Отримуючи «імпульси» від вчителя (так звані ключові питання), учні роблять свій внесок в створення історії. Цей метод обходиться без текстових підручників. Мова йде про творче планування, підбір гіпотез, переживання, систематизацію та презентацію роботи. Спроектowana історія містить також елементи з драми та рольової гри. Вчитель задає лише рамки дії та представляє окремі епізоди. Студенти ставлять свої питання та знаходять самі на них відповіді.

Метод симуляцій. Особливо в навчанні іноземної мови студентів економічних спеціальностей вузів можна з успіхом застосовувати метод симуляцій. В кібернетиці даний термін використовується для моделювання та імітації реальності. В навчанні мова йде про різноманітні симуляційні бізнес-ігри, які надають студентам можливість відпрацьовувати свої навички, застосовувати знання з метою вирішення тієї чи іншої задачі в так званому «безпечному середовищі», яке імітує реальні ситуації, наприклад, в бізнесі, в роботі в компанії. Симуляція надає можливість студентам спробувати себе в певній ролі – керівника, президента компанії, дає можливість дослідити систему роботи певного підприємства. Перед учасниками гри ставлять певні завдання – досягти приросту прибутку фірми, заключити договір, вигідно продати акції компанії тощо. Симуляції характеризуються високим ступенем зацікавленості учасників, що цілком поринають гру, втілюються в свою роль, вболівають за результат роботи, оскільки від командного духу, швидкості прийняття рішень залежить загальний результат гри. Завдяки симуляції формується навичка стратегічного планування у студентів, розвивається вміння працювати в команді, проводити перемовини, переконувати ділового партнера. Симуляції впорядковують знання учнів, готують їх до необхідності прийняття в майбутній діяльності швидких та вмотивованих бізнес-рішень.

Метод рольової гри. Рольова гра є активним методом навчання, засобом розвитку комунікативних здібностей студента. Рольова гра пов'язана з інтересами студентів, є засобом емоційної зацікавленості, мотивації навчальної діяльності. Рольова гра виступає активним способом навчання практичного володіння іноземною мовою. Рольова гра допомагає подолати мовні бар'єри студентів, значно підвищує обсяг їх мовленнєвої практики.

З усього вищезазначеного потрібно зробити висновок, що використання сучасних методів роботи допомагає розвивати інтерес до іноземної мови, спонукає студентів до вивчення нового, збагачує словниковий запас, розвиває логічне та креативне мислення, а це так необхідно в сучасному житті. Для

викладача сьогодні важливо постійно вдосконалювати власні знання про методи навчання іноземних мов, впроваджувати у власну викладацьку практику новітні освітні концепції, йти в ногу з часом.

Список використаних джерел:

- 1. Гін А. Безкровна атака: Технологія проведення навчального мозкового штурму: [Цікава і проста форма навчальної діяльності] / А. Гін // Завуч (Перше вересня). – 2000. – №8. – С.7-11.*
- 2. Крамаренко С.Г. Інтерактивні техніки навчання як засіб розвитку творчого потенціалу учнів / С. Г. Крамаренко // Відкритий урок. – 2002. – № 5-6. – С.7-10.*
- 3. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник/кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 1999. – 320с.*
- 4. Пометун О. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід / О. Пометун, Л. Пироженко. – Київ, 2002. – 98 с.*
- 5. Пометун О. Як оцінити діяльність учнів на інтерактивному уроці / О. Пометун // Доба. – 2002. – №2. – С.2-6.*
- 6. Пометун О. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання / О. Пометун, Л. Пироженко. – К., 2004. –192 с.*
- 7. Oxford University Press. Power, Pedagogy & Practice. 1997. - 400 p.*

ДЕНИСЮК Ю.В.,
*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач фінансів підприємств*

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Постановка проблеми. Економічна освіта молоді є однією із найважливіших складових розвитку економіки нашої держави. На сучасному етапі розвитку суспільства одним із важливих завдань освітнього процесу є формування у студентів економічної культури, що передбачає високий рівень фахової підготовки, дотримання законодавства України, професійної етики, культури спілкування, загальнолюдських принципів моралі. Сучасний фахівець повинен не лише досконало володіти теоретичним матеріалом, але й мати

сформовані компетентності, критично мислити, бути гнучким, комунікабельним.

Щоб навчити молодь нестандартного та творчого мислення, необхідні інноваційні підходи до викладення економічних дисциплін, нестандартні методи та форми навчання – інтерактивні методи.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питанням організації та проведення занять з економічних дисциплін присвячені роботи багатьох вчених, таких як: Баханова К.О., Романюк А.А., Гай О.М., Захарової Є.Ю., Москалюка Г.О., Вербило О.Ф., Пометун О.І. та інших. Результати даних наукових праць можуть бути використані лише як орієнтири при формування методики викладання економічних дисциплін. Однак, варто зазначити, що багато теоретичних та особливо практичних проблем запровадження нових технологій у методиці викладання економічних дисциплін потребують і сьогодні подальшого дослідження.

Метою даної праці є теоретичне обґрунтування необхідності використання інтерактивних методів при вивченні економічних дисциплін.

Виклад основного матеріалу дослідження. У педагогіці термін «інтерактивний» уживається для означення методів, які забезпечують активність між учасниками спілкування, навчально-виховного процесу. Суть цих методів полягає в тому, щоб організувати навчальний процес у формі діалогу, що допоможе студентам навчитися висловлювати власні думки, аналізувати проблемні ситуації та знаходити ефективні шляхи їх вирішення. Також вони допомагають формувати у студентів розуміння того, що робота повинна бути командною і чим ефективніша взаємодія в цій команді, тим ефективніший результат такої роботи[5 ст.13].

Дослідження, проведені Національним тренінговим центром, продемонстрували, що інтерактивне навчання дозволяє різко збільшити відсоток засвоєння матеріалу. Результати цих досліджень відображувались у так званій «Піраміді методів навчання» (рис. 1). З «Піраміди» видно, що найбільших результатів можна досягти за умов використання методів інтерактивного навчання [6 ст.10].

Рис.1. Відсоток засвоєння знань при використанні різних методів навчання [8 ст. 11].

Інтерактивна технологія навчання – це така організація навчального процесу, за якої неможлива пасивність студента у колективному процесі навчального пізнання, заснованому на взаємодії всіх його учасників: або кожен зі студентів має конкретне завдання, за яке він повинен публічно прозвітуватись, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед малою групою чи перед всією академічною групою завдання.

Під час інтерактивного заняття студент відчуває себе не об'єктом навчання, а суб'єктом набуття знань. Це зумовлює внутрішню мотивацію навчання, що сприяє його ефективності. Завдяки ефекту новизни та оригінальності інтерактивних методів, при правильній їх організації, зростає зацікавленість студенті процесом навчання.

У педагогічному процесі використовують різні форми організації навчання, виховання та розвитку студентів. Основною і необхідною формою навчання є лекції. Однак, як ми бачимо з Піраміди методів навчання, у ході проведення традиційної лекції активність сприйняття інформації студентами є досить низька. Однак, відмова від лекції знижує науковий рівень підготовки, порушує системність і рівномірність роботи упродовж семестру. Тому важливо знайти методи, які підвищать ефективність лекції і разом з тим, не заважатимуть досягти поставленої мети заняття. Такими методами організації лекційного процесу можуть стати короткі інтерактивні включення в лекційний процес, за допомогою яких студенти зможуть проявити різні види активності. Проаналізувавши наукові джерела [3,4,6,7], можна зробити висновок, що основними методами, що підвищують ефективність лекції є дискусія, бесіда, «мозковий штурм».

Метод «мозкового штурму» надзвичайно вдало використовується під час вивчення нових понять і категорій. Студентам пропонується навести будь-які асоціації, що виникають у зв'язку із цим поняттям. Запропоновані студентами асоціації записуються на дошці, після чого аналізуються, систематизуються і оформлюються у визначені тієї чи іншої категорії. Наприклад, при вивченні теми «Товарно-грошові відносини» з дисципліни «Економічна теорія» перед студентами ставиться питання: «На вашу думку, інфляція це...».

Організуючи під час лекції дискусію, викладач повинен заздалегідь визначити її мету, тривалість, чітко сформулювати питання, а підсумкове узагальнення повинне стати перехідною ланкою до подальшого викладення матеріалу лекції. Так при вивченні теми «Економічне зростання та його чинники» з дисципліни «Економічна теорія», викладач може задати таку тему дискусії: «Шляхи подолання безробіття».

Використання бесіди на лекції допомагає зняти монотонність навчання, активізує мислення, підвищує інтерес до навчання. Викладач звертається до когось із студентів або ж до всієї аудиторії, таким чином організовуючи активне обговорення студентами питання, надає їм можливість виступити з доповненнями.

Значно більші можливості використання інтерактивних методів при проведенні практичних та семінарських занять. Під час проведення традиційного семінару студент, як правило, відповідає на заздалегідь підготовлене питання, решта групи нудьгує, або готується до відповіді на наступне питання. Таким чином, ефективність семінарського заняття знижується, призводить до пасивності основної частини аудиторії.

Досить актуальним при вивченні економічних дисциплін є застосування методу «Case Studies» (або метод конкретних ситуацій – МКС, або ситуаційне навчання). Робота з «Case Studies» передбачає аналіз конкретних бізнес-ситуацій за певним сценарієм, що включає і самостійну роботу студента, і «мозковий штурм» в межах малої робочої групи, і публічний виступ з захистом запропонованого рішення[2 ст.198].

Для прикладу, при вивченні теми «Формування та розподіл прибутку» з дисципліни «Фінанси підприємств», можна запропонувати студентам Кейс «Прибуткове виробництво», завданням якого обчислити прибуток підприємства, описати фактори, які впливають на величину прибутку, запропонувати на які потреби потрібно виділити фінансові ресурси у майбутньому періоді.

Ефективному засвоєнню навчального матеріалу з економічних дисциплін сприяє метод ділової активності – ділова гра. Викладачем оголошується постановка проблеми ділової гри у вигляді життєвої ситуації. Завдання

інтелектуальної гри, спрямовані на засвоєння знань в особливій атмосфері співпраці, що викликає жвавий інтерес і сприяє кращому засвоєнню матеріалу.

Для студентів, які вивчають дисципліну «Фінанси підприємств» при проведенні практичного заняття на тему «Грошові розрахунки підприємства» можна провести ділову гру «Трансакція», мета якої сформувані системне розуміння відносин підприємства з контрагентами у процесі грошових розрахунків через документальний супровід поточних ділових операцій.

Під час вивчення дисципліни «Біржова діяльність» при проведенні семінарського заняття на тему «Брокерська діяльність та технологія біржових торгів» доцільно проводити ділову гру «Брокер» де основною метою гри є імітація організаційного процесу укладання та виконання біржових угод.

Ділові ігри, які дозволяють моделювати різні життєві ситуації в процесі проведення практичних занять з економічних дисциплін, сприяють розвитку економічного мислення майбутніх фахівців. Студенти вчаться виробляти власну стратегію поведінки, розвивати інтуїцію, аргументувати власні висновки.

Висновки. Отже, інтерактивні методи навчання є органічним та суттєвим доповненням, а подекуди і повноцінною заміною, класичних методів. Застосування описаних форм роботи як на лекційних, так і на практичних та семінарських заняттях, сприяє досягненню високих результатів навчальної діяльності. Інтерактивні заняття залучають студентів до активної та творчої діяльності, розвивають уміння узагальнювати, відстоювати свою точку зору, закріплюють розуміння основних термінів і понять дисципліни. Водночас формується пізнавальний інтерес до дисципліни, студенти вчаться логічно мислити, розвивають творче мислення, інтуїцію, вміння працювати в команді. З'являється зацікавленість навчальною дисципліною, прагнення самостійно поглиблювати знання з предмету.

Список використаних джерел:

- 1. Баханов К.О. Інтерактивне навчання / К.О. Баханов // Історія в школах України. – 2018. – №2. – С.31-36.*
- 2. Власюк І.В. Використання кейс-методу при формуванні професійної економічної термінології [Текст] / І.В. Власюк // Проблеми інженерно-педагогічної освіти. – 2017. – № 37. – ст.196-201.*
- 3. Гай О.М. Інтерактивні методи викладання економічних дисциплін у вищих навчальних закладах в контексті забезпечення якості підготовки вітчизняних фахівців/О. М. Гай, Є. Ю. Захарова // Наукові праці Кіровоградського національного університету. Економічні науки. – 2015. – Вип. 27. – С.36–42.*

4. Луцик І.Г. Використання інтерактивних методів як засіб створення інтенсивного освітнього середовища [Текст] /Луцик І.Г. // Нові технології навчання. – 2012. –№ 46. – ст.59-263.
5. Пометун О.І. Енциклопедія інтерактивного навчання / О. Пометун. – К.: СПД Кулінічев Б.М., 2007. – 144 с.
6. Пометун О. І. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання [Текст] : наук.-метод. посіб. / О. І. Пометун Л. В. Пироженко. – К. : А.С.К., 2004. – 192
7. Романюк А.А. Використання інтерактивних технологій при викладанні економічних дисциплін / А.А. Романюк // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна». – 2016. – №2. – С.34-36.
8. Стецик Г.Ю. Застосування інноваційних методів викладання економічних дисциплін / Г.Ю. Стецик, С.П. Чапран [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/14879/1/132_214-215_120506_maket_ena_ntb.pdf.

МАЗУР Л.О.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД
викладач основ моделювання виробів*

ШЛЯХИ ФОРМУВАННЯ ЕСТЕТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ-ДИЗАЙНЕРІВ В ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН МИСТЕЦЬКОГО ЦИКЛУ.

Анотація. В статті розглянуто проблеми формування естетичної культури, що тісно пов'язана з розвитком мистецької освіти. Визначено основні проблеми та охарактеризовано сучасний стан дизайн-освіти в Україні. окреслено ті особливості її функціонування, які здійснюють визначальний вплив на розвиток фахової підготовки спеціалістів з дизайну. Стаття є спробою цілісного відтворення, визначення та становлення дизайн-освіти, як наукової категорії в Україні та дається обґрунтування дизайну, як творчої проектно-художньої діяльності.

Ключові слова: *дизайн, спеціалізація, дизайн-освіта, естетична культура.*

Основний виклад матеріалу. Суттєвим та визначальним фактором національної культури кожного народу є матеріальне і духовне середовище, яке формується на протязі сторіч зусиллями багатьох поколінь. Це цілеспрямована, відповідальна, послідовна діяльність творчих особистостей,

політиків, промисловців і всієї громадськості. Можлива така діяльність завдяки сприятливих умов та державної політики, направленої на поліпшення розвитку сфери дизайну. В свою чергу, відомо що, сфера дизайну базується на трьох основних факторах: системі наукових досліджень, системі підготовки дизайнерських кадрів, інформаційно-теоретичному базисі дизайну. Виходячи з цього, актуальними проблемами є формування національного дизайну, розробка і реалізація відповідних загальнодержавних заходів, законодавчо-нормативного забезпечення, впровадження регіональної політики, системи підготовки спеціалістів високого рівня, розвитку теоретичної бази та практичної діяльності.

Практична діяльність дизайнера тісно пов'язана з вирішенням проблемних питань та різних проектних ситуацій, що в свою чергу потребує серйозних творчих пошуків. В проектуванні естетично досконалих зразків побутових предметів, машин, верстатів, предметів споживання, одягу та інших засобів виробництва майстри дизайну покликані розв'язувати комплексні проблеми, пов'язані з психологією, естетикою, гігієною, психофізичним навантаженням людей. Мінливі запити ринку, жорстока конкуренція роблять необхідністю формування потреб споживача, чітко визначати та передбачати попит. Роль дизайнера стає не тільки творчою, але і надзвичайно актуальною. Дизайнер переймає функції естетичних норм проектанта сьогодення спрямованого в майбутнє. На даному етапі орієнтація ведеться виключно на індивідуальну особливість митця, на його високий професіоналізм. Саме тому підготовка дизайнера, майбутнього спеціаліста високого рівня є надзвичайно важливою потребою сьогодення.

Вирішальна роль в такій підготовці відводиться саме мистецьким дисциплінам. Фахово-мистецька освіта стає не просто необхідною, є рушійною силою культурно-творчого процесу. Постає необхідність організованої системи фахового навчання, що координує всі ступені освіти культурно-мистецької галузі. Потреба в мистецтві ніколи не залишає людину. Відмова від художньої діяльності здатна повернути людину в первісний стан, зневага до високої культури та її цінностей може призвести і призводить до падіння моральності і, як наслідок, розгулу злочинності, наркоманії тощо. Культурна політика будь-якої держави повинна забезпечувати підтримку високого мистецтва, освіти та виховання мистецьких кадрів, які в умовах ринку переживають далеко не кращі часи. Педагогіка мистецтва, як новий напрям гуманітарних та виробничих знань, повинна виробити власні принципи та оригінальні концепції підготовки фахівця дизайнера. Цей процес можливий в умовах створення бази сучасних

підручників, посібників методичної і допоміжної літератури для реалізації виховних завдань мистецьких дисциплін. Для якісного забезпечення відповідного процесу необхідно створити високопрофесійну, навчально-наукову базу підготовки викладачів, котрі забезпечуватимуть вивчення інтегрованих у мистецьку специфіку дисциплін циклу. Необхідно подолати розрив між мистецтвом та педагогікою, що сформує вищий фаховий рівень викладача. Такі фахівці отримують цілісне бачення того, як мистецтво впливає на культурний рівень людини та створює її світ. Доцільність викладача полягає в першу чергу в його професійній майстерності, в умінні формувати та стимулювати творчу діяльність, і в тому, щоб перетворити студентів з пасивних слухачів на суб'єктів навчального процесу. Саме це, в подальшому, повинно забезпечити доцільність, організованість та творчий підхід в майбутній, професійній діяльності сьогоденного студента. Викладач повинен бути неординарною, творчою, особистістю з глибоким розумінням процесів, що відбуваються в розвитку мистецтва, з високими художньо-естетичними вимогами, здатністю і любов'ю творити, мати розвинену уяву, володіти практичною, професійною, дизайнерською майстерністю. Виходячи з цього постає завдання виховання високопрофесійних викладацьких кадрів, та їх практичне (не тільки педагогічне), а саме дизайнерське, творче навчання. Естетична культура майбутнього викладача мистецьких дисциплін, перш за все є результатом розвитку його естетичних якостей, тому показниками сформованості того чи іншого критерію естетичної культури буде розвиток здатності до певного виду естетичної діяльності. Розвиток естетичних якостей високопрофесійних викладачів повинен мати педагогічну спрямованість і має розглядатися відповідно до завдань естетичного виховання і розвитку студентів.

Сучасна теорія мистецьких дисциплін все частіше будується на нових методах, що піддаються трансформації, впровадженні нових мистецько-освітніх технологій. В якості основних психолого-педагогічних умов найбільш успішного формування майбутніх дизайнерів є необхідність залучення студентів в навчально-практичну дизайн-діяльність і сприяння самореалізації студентів в цій діяльності; застосування методів розвитку у студентів стійкої мотивації до навчання, підвищення їх творчої і трудової активності. Для майбутніх дизайнерів в сфері проектування одягу є вибір швейних виробів та технічних засобів в якості об'єкта навчально-практичної дизайн-діяльності, обґрунтований володінням практичними і естетичними властивостями. Це обумовлює незмінний інтерес студентів до вивчення мистецтва моделювання одягу, швейних виробів та технічних засобів, формування зовнішнього вигляду.

Ефективний розвиток в процесі вивчення дизайну становить ескізування, тобто розробка ескізу майбутньої моделі, при якому розвивається фантазія, розкривається творчий потенціал. Велике значення має робота з текстильними матеріалами; а також виховання розумного ставлення до моди, шляхів її розвитку, підбору предметів для власного гардеробу.

Проблему формування естетичної культури майбутніх фахівців неможливо вирішити в рамках тільки однієї навчальної дисципліни. Теоретично-методичні пошуки в дизайні не повинні відривати навчальний процес від творчої практики. В творчій діяльності розкривається весь потенціал, ідея, добувається досвід. Дизайнерська діяльність поєднує в собі пошук і насолоду від пізнання, від професійного збагачення. Більшість дослідницьких робіт відображають деякі аспекти естетичного розвитку студентів засобами декоративно-прикладного мистецтва і дизайну, але до теперішнього часу в педагогічній літературі немає цілеспрямованих розробок дизайну швейних виробів та технічних засобів. Програмний курс спеціальних дисциплін потребує більшої кількості годин на їх лекційне і практичне опрацювання. Існуючі програми навчальних дисциплін загальнокультурного блоку і дисциплін спеціалізації не дозволяють студентам в належній мірі оволодіти високим рівнем естетичної культури. Основи дизайну надають уявлення про традиції, моральність, функціональність, світосприйняття. У наш час потреба людини в красі задовольняється завдячуючи різним джерелам. Постійно спілкуючись з предметами, художня форма яких, так чи інакше, продумана, створена, вишукана людина відчуває естетичну, найчастіше несвідому насолоду. Однак, пасивне сприйняття естетики масових предметів, що оточують нас, замінило творчий процес створення речей своїми руками. Змінилося співвідношення між естетичними запитами людини і джерелами їх задоволення. Вивчення форми, конструкції, кольору, орнаменту як елементів художньої композиції одягу, знайомство з сучасним дизайном одягу та швейних виробів – все це організовує мистецьке бачення студентів і сприяє формуванню естетичного смаку. Потрібно зосередити увагу на аспекті розвитку естетичної культури особистості засобами костюма, на проблемах формування смаку в одязі. При вивченні мистецьких дисциплін слід поглибити і переглянути програми навчання, розширити коло дисциплін, де задіяні традиції дизайну сучасного і народного костюма. Саме народний костюм і всі види оздоблень, завжди були одними з провідних напрямків декоративно-прикладного мистецтва. Маючи цілий ряд спеціальних галузей, дизайн не тільки створює осередок навколо людини, але і формує естетичні цінності суспільства. Спираючись на національні традиції в мистецтві,

формується сучасна мистецька думка, виробляється художній смак, потреба в справжньому мистецтві і усвідомлення його високої ролі. Соціально-культурний феномен суспільства ґрунтується на досвіді. Досвід не є абстракція, досвід - підґрунтя розвитку цивілізації, форми удосконалення людського життя. Естетична культура викладача мистецьких дисциплін, є результатом розвитку його естетичних якостей. Психолого-педагогічні дослідження показують, що великий вплив на ефективність навчального процесу надають особистісні якості викладача, високий рівень його культури, його професійна майстерність.

Педагогічна спрямованість дизайнерської освіти і орієнтація на впровадження основ дизайнерської творчості в загальноосвітній процес – кропітка праця, що потребує перетворень. Необхідність вивчення основ дизайну обумовлена тим, що значна частина спеціалістів має низький рівень естетичної культури. Це проявляється в відсутності глибоких і повних естетичних знань, в невмінні оперувати цими знаннями в нових ситуаціях. Певним фундаментом для розвитку естетичних якостей викладачів та майбутніх спеціалістів є блок дисциплін спеціалізації. Вони мають загальнотеоретичні, методичні та технологічні аспекти підготовки спеціаліста, маючи на меті готувати його для успішного формуванням естетичної культури засобами дизайну. Обмеженість навчального часу вимагає більш продуктивно використовувати самостійну домашню роботу студентів, що є, як відомо одним з основних показників творчої активності студентів, але не забезпечує достатнє естетичне виховання.

Для формування таких якостей студентів як естетичні знання, естетична оціночна діяльність, естетична потреба, творча активність і естетичні вміння та здібності при освоєнні курсу дизайнерських спеціальностей ефективними є ескізування, робота з матеріалом на основі вивчення духовного досвіду та естетичних цінностей, дослідницька діяльність, лекції-візуалізації, лекції-бесіди, робота з картками-завданнями, проблемний метод навчання, колективне обговорення рішень та виконаних завдань, застосування методів розвитку у студентів стійкої мотивації до навчання, метод інтеграційного навчання та інші. Важливу роль у формуванні естетичної думки має розробка студентами дизайн-проекту, який дає можливість студентам проявити свої можливості в застосуванні на практиці всіх вивчених ними технологій виготовлення виробів. Виконання дизайн-проекту вимагає врахування інтеграційних зв'язків основ дизайну з іншими дисциплінами циклу. Це дозволяє цілеспрямовано, з урахуванням індивідуальних можливостей студентів будувати навчальний процес, забезпечувати тісний взаємозв'язок теорії і практики.

Список використаних джерел

- 1. Даниленко В.Я. Основы дизайна : [Учебное пособие] / В.Я. Даниленко. – К., 1996. – 92 с.*
- 2. Даниленко В. Дизайнерська освіта України у Європейському контексті / В. Даниленко // Вісник ЛНАМ [упоряд.-ред. Р. Шмагало]. – Спецвипуск. – Львів, 1999. – С. 173-177.*
- 3. Козубовський Д. Вижницький коледж прикладного мистецтва ім. В.Ю. Шкрібляка: історія і сучасність // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Художня освіта : зб. наук. праць / [ред. кол.: І.А. Зязюн (голов. ред.), С.О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.), Н.Г. Ничкало, О.П. Рудницька та ін.]. – Львів : Світ, 2000. – Вип. 5. – С. 194-205.*
- 4. Львівська академія мистецтв. Історично-іміджеве видання. – К. : ТОВ «ВЦ Логос Україна», 2011. – 256 с*
- 5. Мигаль С.П. Львівська дизайнерська школа: становлення, проблеми, перспективи // Діалог культур: Україна у світовому контексті. Художня освіта : зб. наук. праць / [ред. кол.: І.А.Зязюн (голов. ред.), С.О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.), Н.Г.Ничкало, О.П.Рудницька та ін.]. – Львів : Світ, 2000. – Вип. 5. – С. 387-399.*
- 6. Небесник І.І. Художня освіта на Закарпатті у ХХ столітті: історико-педагогічний аспект / І.І. Небесник. – Ужгород : Закарпаття, 2000. – 168 с.*
- 7. Крвавич Д. Мистецька освіта в Україні на сучасному етапі // Діалог культур: Україна у світовому контексті: Філософія освіти : зб. наук. праць / [ред. кол.: І.А. Зязюн (голов.ред.), С.О. Черепанова (упоряд. і відп. ред.), Н.Г. Ничкало, В.Г. Скотний та ін.]. – Львів : Світ, 1999. – Вип. 4. – С. 166-171.*
- 8. Балонів М.Г. - Мистецтво і його роль в житті суспільства, (навчальний посібник), 2007*
- 9. Борисова Є.Г. - Культура, її значення в житті людини і суспільства, 2004*
- 10. Даниленко В. Я. Основы дизайна : – Харьков : ХДАДМ, 2003. – 18 .*
- 11. Прусак В.Ф. Дизайнерська освіта в технічному вузі / В.Ф. Прусак // Науковий вісник: зб.наук.– тех. Праць. – Львів: Престиж-інформ, 1999. – Вип.9.5: Проблеми дизайнерської освіти на рубежі 21ст.: наука, технології. - с.31-34*
- 12. Фурса О. О. Перспективи використання технічних дисциплін у дизайнерській освіті / О. О. Фурса, Л. О. Гріффен // Мистецька освіта: зміст, технології, менеджмент : зб. наук. праць. – К. : МІХМД, 2008. – Вип. 3. – С. 199–217.*

ШУТКА Р.С.,
*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач обладнання
швейного виробництва*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ СПЕЦІАЛІСТА СЕРЕДНЬОЇ ЛАНКИ

Масовий перехід підприємств на нові технології пред'являє більш суворі вимоги до кваліфікації фахівця, який випускається навчальним закладом. Зростає потреба в спеціалістах середньої ланки, які володіють широким науково-технічним та гуманітарним кругозором, здатних вирішувати складні завдання науково-технічного прогресу. Від фахівців середньої ланки вимагається здатність сприймати і переробляти різноманітну, динамічно зростаючу науково-технічну та соціально-економічну інформацію. Професійна підготовка майбутніх молодших спеціалістів є соціально-педагогічною системою, що спрямовується на формування ціннісних орієнтирів майбутнього фахівця з метою професійно-особистісного саморозвитку та самовдосконалення. Конкурентоспроможним при працевлаштуванні може вважатися фахівець, який відповідає таким критеріям: високий професіоналізм, володіння сучасними методами й технологіями конструювання, моделювання та застосування інноваційних рішень, вміння працювати у світовому інформаційному просторі, вільне володіння іноземними мовами, обізнаність з основними вимогами організації трудових взаємовідносин і методами конфліктології, ініціативність, комунікабельність, готовність до самостійної, високоякісної, результативної праці, здатність генерувати нестандартні рішення, а також вміння визначати пріоритети.

Повноцінне оволодіння професією передбачає не тільки високий рівень освіти, але й настільки ж високий рівень духовно-моральної, соціально-психологічної культури особистості.

Саме такі пріоритети закладені у підготовці техніка-механіка з обслуговування швейного устаткування в ЛФКІМ КНУТД за спеціальністю 133 «Галузеве машинобудування».

Досягнення цих вимог на спеціальності відбувається при вивченні дисциплін циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, циклу математичної, природничо-наукової підготовки, які формують базу знань для майбутніх техніків-механіків з обслуговування та ремонту устаткування, а також циклу професійної та практичної підготовки, який безпосередньо впливає на

формування знань майбутнього молодшого спеціаліста в галузі легкої промисловості. Дана спеціальність – це спеціальність технічного спрямування, тому питанню якісного доведення інформації до студентів приділяється велика увага, адже продукт спільної роботи всіх викладачів повинен бути досконалим і професійним. Для якісного доведення інформації, засвоєння та в подальшому використання в професійній діяльності покликані новітні інтерактивні технології викладання дисциплін.

Науковці, викладачі-новатори вважають, що в центрі уваги сучасної освіти мають бути не стільки навчальні предмети, скільки способи мислення й діяльності студента. Тобто необхідно навчити людину критично мислити, розв'язувати складні проблеми шляхом аналізу обставин і відповідної інформації, зважувати й враховувати альтернативні думки, приймати виважені рішення, дискутувати, спілкуватися з іншими людьми. Актуальним залишається питання, як викладати й навчати, як учити й учитися, щоб зробити ефективним процес навчання? Вирішити це питання можна із впровадженням в навчальний процес моделі інтерактивного навчання.

Інтерактивне навчання – це навчання, яке відбувається за умови постійної, активної взаємодії всіх учасників навчального процесу. Це навчання, де і студент, і викладач є рівноправними суб'єктами навчального процесу, розуміють, що вони роблять, рефлексують з приводу того, що вони знають, на відміну від традиційного типу навчання де студенти є пасивними отримувачами певного обсягу знань, які вони доволі часто вважають не своїми, не інтерпретують їх, не розуміють значення та, найголовніше, забувають більшу частину після отримання оцінки. За умов впровадження проблемно-визначальної освіти студенти мають робити набагато більше, ніж просто слухати і фіксувати готові думки вчителя. Вони можуть продукувати інформацію самостійно, визначати та обговорювати проблеми, знаходити шляхи їх розв'язання, спостерігати і планувати. Вони повинні мати змогу застосовувати нові знання та навички на практиці, створювати зворотні зв'язки.

Для впровадження інтерактивного викладання викладачеві необхідно провести аналіз можливостей групи студентів виходячи із рівня їхнього інтелектуального розвитку, бажання сприймати зміни в навчальному процесі, відповідальності до поставлених завдань, комунікацію групи в міжособистісних відношеннях.

На основі проведеного аналізу і сприйнятті групою студентів запропонованих нововведень викладач повинен через призму своїх знань та умінь підібрати теми занять, де можна застосувати різновиди інтерактивного заняття. Підготовка інтерактивного заняття повинна відбуватись в тісній співпраці із студентами-

партнерами. Суттєвим покращенням у підготовці та під час проведення такого заняття є використання комп'ютерів, мультимедійних засобів, роздаткового матеріалу, плакатів, таблиць, каталогів тощо, також немаловажним фактором успіху інтерактивного заняття є сприйняття викладача групою студентів як особистості, що хоче досягнути вищих критеріїв в їхньому інтелектуальному розвитку на демократичних засадах.

Залежно від характеру взаємодії викладача та студентів розрізняють (за визначенням Пометун О.І., Побірченко Н.С. та інші) пасивні, активні й інтерактивні методи навчання.

Пасивні методи – це навчання, у процесі якого викладач є головною дійовою особою, яка керує ходом заняття, а студенти виступають у ролі пасивних слухачів, підпорядкованих директивам викладача.

Зв'язок педагога з студентами здійснюється за допомогою опитувань, самостійних робіт, контрольних робіт, тестів тощо.

Хоча з огляду на ефективність засвоєння навчального матеріалу, пасивні методи є малоефективними, однак вони мають деякі плюси: відносно проста підготовка до заняття з боку вчителя, можливість викладу великого обсягу навчального матеріалу за обмежений час, можливість працювати з великою аудиторією.

Активні методи – це навчання, у процесі якого студенти та викладач взаємодіють один з одним, і студенти тут не пасивні слухачі, а активні учасники. Якщо пасивні методи припускають авторитарний стиль взаємодії, то активні методи переважно акцентують на демократичному стилі.

Інтерактивні методи – форма навчання, у процесі якого студенти і викладач перебувають у режимі бесіди, діалогу між собою. Це співпраця, взаємне навчання: викладач – студент, студент – студент. При цьому викладач і студент – рівноправні, рівнозначні суб'єкти навчання. Інтерактивна взаємодія виключає домінування одного учасника навчального процесу над іншим, однієї думки над іншою. Під час такого спілкування студенти вчаться бути демократичними, спілкуватися з іншими людьми, критично мислити, ухвалювати обґрунтовані рішення.

Ці методи орієнтовані на ширшу взаємодію студентів не тільки з викладачем, а й один з одним, на домінування активності студентів у процесі навчання. Роль викладача на інтерактивних заняттях зводиться до керування діяльністю студентів для досягнення цілей заняття.

Для підготовки майбутніх фахівців потрібно використовувати технології, що активізують пізнавальну діяльність, творчість. Ця вимога закономірно веде до застосування у навчальному процесі нових методів отримання студентами знань,

які вони засвоюють при виконанні певних фізичних дій, розумових операцій тощо.

Специфіка майбутньої діяльності техніка-механіка полягає в тому, що, з одного боку, вона є предметно-практичною, її основу складає знання властивостей об'єкта, з яким вона має справу, а з іншого - вона носить соціальний характер, обумовлений розвитком виробничих відносин у середовищі підприємства де буде працювати майбутній фахівець. Своєрідність такої професійної діяльності в порівнянні з іншими професіями полягає у винахідництві, конструюванні, проектуванні, вдосконаленні систем, що використовуються в технологічних машинах. У сучасному розумінні техник-механік - це фахівець, який, спираючись на теоретичні знання, професійні навички, ділові якості, забезпечує на основі різних методів створення, перетворення або підтримку в працездатному стані технічних, технологічних та інших машин із заданими параметрами їх функціонування. Такий фахівець виступає основним носієм науково-технічного прогресу, який перетворює ідеї в конкретні конструктивно-технологічні форми і рішення. Сучасний спеціаліст – це цілісна особистість, яка повинна володіти науковим світоглядом, інженерно-технічним та економічним мисленням, глибокими знаннями і високою гуманітарною культурою. Досягнення цих знань відбувається під час вивчення необхідного курсу спеціальних дисциплін і в подальшому має продовжуватися і на виробництві. Немаловажним фактором вдосконалення студента є його бажання черпати інформацію з альтернативних джерел, а саме: інтернет-сайти виробників сучасного обладнання, форуми обслуговуючого персоналу підприємств легкої промисловості тощо. Сукупність цих різноманітних наукових знань є фундаментом для формування професійно-ділових та соціально-психологічних якостей фахівця, і найголовніше – дає змогу фахівцю розвивати своє логічне мислення та шукати оптимальні шляхи вирішення фахових завдань. Саме для досягнення цієї мети повинна бути застосована вся майстерність вчителя, яка полягає у творчому підході до конструювання заняття, у постійному прагненні підвищити ефективність навчально-пізнавальної діяльності шляхом новітніх організаційних форм, а від майбутнього фахівця вимагається щоденна інтелектуальна праця над засвоєнням отриманих знань. Тому використання інноваційних технологій, застосування комп'ютера, мультимедійних засобів на сьогоднішній день вже є необхідністю, яка суттєво підвищує рівень знань випускника, дає йому змогу бути конкурентно-спроможним на сучасному ринку праці.

Отже, якщо систематично впроваджувати в життя інтерактивні технології можна досягнути вищого рівня подання та засвоєння знань, що продукуються

викладачем, забезпечити високий рівень сприйняття інформації всіма студентами з різним ступенем розвитку і досягнути максимального сприйняття інформації студентами, забезпечити якісне професійне зростання молодого спеціаліста, навчити його не боятись труднощів, а шукати шляхи вирішення проблеми.

Список використаних джерел

- 1. Биков В.Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : монографія / В.Ю. Биков. – К. : Атіка, 2009. – 684 с.*
- 2. Коваль Т.І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Т.І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.*
- 3. Козлакова Г.О. Теоретичні і методичні основи застосування інформаційних технологій у вищій технічній освіті: Монографія. - К. : ІЗМН, ВІПОЛ, 1997. - 180 с.*
- 4. Козяр М.М. Віртуальний університет: навч.-метод. посіб. / [М.М. Козяр, О.Б. Зачко, Т.Є. Рак]. – Львів: Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2009. – 168 с.*
- 5. Ігнатюк О.А. Формування готовності майбутнього інженера до професійного самовдосконалення: теорія і практика: монографія / О.А. Ігнатюк. – Харків: НТУ «ХПІ», 2009. – 432 с.*
- 6. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: метод. посіб. авт. – уклад.: О. Пометун, Л. Пироженко. – К.: АПН, 2002.-135с.*
- 7. Навчання в дії: Як організувати підготовку вчителів до застосування інтеракт. технологій навчання: Метод. посіб. / А. Панченков, О. Пометун, Т. Ремех. – К.: А.П.Н. –2003.- 72 с.*
- 8. Використання інтерактивних методів навчання [Електронний ресурс] / О. М. Ковальова, Н. А. Сафаргаліна-Корнілова, Н. М. Герасимчук, О. А. Кочубей. – 2016. – Режим доступу:<http://www.refs.in.ua/m-kochubej-o-a-vikoristannya-interaktivnih-metodiv-navchannya.html>.*
- 9. Інтерактивні технології навчання// Україномовні реферати.—Режим доступу: <http://www.refotext.com/referat-text-16587-1.html>.*

ЯНЖУЛА О.В.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД
викладач історії України*

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ КОЛЕДЖУ ДО ДПА / ЗНО З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

Постановка проблеми. Зовнішнє незалежне оцінювання з історії України входить до трійки найбільш популярних тестувань поряд з математикою та українською мовою.

Готуючись до ДПА/ЗНО з історії України студенти повинні спрямовувати зусилля на повторення, засвоєння матеріалу згідно навчальної програми дисципліни. Програма зовнішнього незалежного оцінювання з історії України містить вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учасників з цього навчального предмета, а також конкретизує, що повинен знати та вміти студент в межах визначених тематичних розділів.

Якісна підготовка до ДПА/ЗНО з історії України є головною умовою його успішного складання. Підготовка до ЗНО з історії України – процес складний та трудомісткий.

З кожним роком ЗНО з історії України потребує певного критичного мислення студента. Тому зараз не достатньо знати лише дату події. Студенту можуть знадобитися знання з шкільної програми з всесвітньої історії, щоб зрозуміти глобальні причини тих чи інших подій у нашій історії.

Важливо оцінити рівень знань студентів та виокремити найбільш проблемні моменти. Для успішної підготовки студентів до державної підсумкової атестації у вигляді зовнішнього незалежного оцінювання з історії України викладачу необхідно підібрати комплект навчальних засобів (навчальні програми з предмета, «Інформаційні матеріали» підготовлені Українським центром оцінювання якості освіти, підручники, довідники, збірники тестових завдань та інші посібники) , використовуючи сучасні, найбільш ефективні педагогічні технології.

Аналіз досліджень та публікацій. Гаврон Н.Б. Використання сучасних інноваційних технологій на уроках історії та правознавства. – Режим доступу: <https://www.slideshare.net>. В цьому дослідженні автор аналізує ефективність сучасних інноваційних методів, які вона використовує в своїй роботі.

В.Власов у дослідженні «Як перевірити та оцінити історичну компетентність учнів (до концепції контрольних робіт ДПА з історії України)» аналізує різноманітні способи перевірки історичних знань учнів.

Стаття «Проблема підготовки абітурієнтів до ЗНО з історії України в контексті сучасних завдань освіти» Єрмеєва О.С. присвячена аналізу вимог сучасної освіти та проблемі вдосконалення зовнішнього незалежного оцінювання з історії України відповідно до цих вимог в контексті переваг та недоліків цієї системи оцінювання знань. У роботі наголошується на необхідності пристосування ЗНО до необхідності формування творчих та аналітичних здібностей того, хто навчається, а також застосуванні міждисциплінарних підходів у формулюванні тестових завдань з історії України.

Стаття «Ізольоване ЗНО, або як цьогорічні вступники готуються до іспитів у дистанційному форматі» Мончук О. відображає поточну ситуацію підготовки до ЗНО в умовах карантину. Автор аналізує ефективність різноманітних форм дистанційного навчання та підготовки до ЗНО.

Мета статті. Мета даного дослідження проаналізувати різноманітні сучасні педагогічні технології, які використовують у підготовці студентів коледжу до ДПА/ЗНО з історії України, з'ясувати їх ефективність, дослідити які методи організації підготовки на різних етапах навчання є найбільш продуктивними, враховуючи рівень знань студентів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підготовка до ДПА/ЗНО з історії України здійснюється відповідно до навчальних програм з історії України, затвердженими Міністерством освіти і науки України. Показником ефективності освіти є рівень опанування студентами навчального матеріалу, набуття ними соціального досвіду, оволодіння теоретичними й практичними знаннями, навичками, уміннями. Метою ДПА є з'ясування рівня сформованості історичної компетентності кожного студента, що передбачає визначення структури засвоєних, умінь і з'ясування рівня оперування ними.

Завдання для ДПА/ЗНО з історії України орієнтовані на перевірку засвоєння основного (нормативного) змісту; охоплюють стрижневі лінії змісту курсу історії України ХХ століття, найважливіші навчальні знання (дати, факти, поняття, теоретичні положення) та рівень оволодіння предметними вміннями. Завдання мають комбінований характер: кожне з них, фактично, перевіряє не тільки зазначену предметну компетентність (хронологічну чи просторову), а й інші (логічну, інформаційну).

Готувати студентів до ЗНО рекомендують викладачу на різних етапах навчання:

- під час вивчення нового матеріалу;

- під час перевірки знань (тестові завдання різної форми);
- для закріплення нового матеріалу;
- як домашнє завдання (завдання для самоконтролю);
- у позаурочний час (групові та індивідуальні консультації).

Важливо оцінити рівень знань та виокремити найбільш проблемні моменти.

Рекомендують студентам виконувати тестові завдання із предметних збірників «Інформаційні матеріали» УЦОЯО, які навчають працювати динамічно, дотримуючись визначених часових параметрів, дають можливість практикуватися на бланках відповідей.

Найскладнішим, як показав попередній досвід, є виконання завдання відкритої форми з розгорнутою відповіддю.

ЗНО з історії України – це орієнтація не лише в часі, але і в просторі. Головною причиною всіх соціально-політичних подій була боротьба за контроль територій, тому вміння орієнтуватися в картах є необхідним.

В умовах компетентісно зорієнтованого навчання історії формування просторової компетентності набуває першочергового значення. Варто зазначити, що основу просторової компетенції та картографічних умінь складають уміння, спрямовані на розуміння динаміки історичних подій і процесів у просторі, конкретизації історико-географічних знань про об'єкти минулого, усвідомлення причинно-наслідкових зв'язків і значення подій, явищ і процесів, зумовлених просторовим розташуванням об'єктів.

ЗНО з історії України – це знання не лише дат, але і закономірностей. Кожна подія повинна мати асоціацію, щоб було зрозуміло – коли, навіщо і з якими наслідками вона відбулася. Тому необхідно використовувати активні форми навчання: складання планів, графіків, таблиць, схем, побудова логічних ланцюжків подій, використання статистичних даних.

Також необхідно використовувати педагогічні технології, які допомагають студентам розуміти історію як систему. Наукове знання, в тому числі гуманітарне, завжди базується на принципі системності. У ситуації підготовки до ЗНО з історії велике значення має розуміння історії не як роз'єднаних між собою фактів, а єдиного цілого.

Одне із завдань ЗНО з історії України – ідентифікувати портрети історичних особистостей. Це складне завдання – далеко не всі мають характерну зовнішність і одяг. Часто зовнішній вигляд історичного діяча просто уособлював час, коли він жив. Студенти повинні вміти розпізнавати за портретними рисами (автентичними пам'ятками – фотографіями тощо) історичних осіб, характеризувати діяльність цих людей, встановлювати відповідність між їх

діяльністю та певними політичними силами чи обставинами, історичною епохою, оцінювати їх вплив на хід історичних подій.

Студенти можуть здійснювати підготовку до ЗНО самостійно. Це досить складно, оскільки потребує чіткої систематизації інформації та самоконтролю.

Необхідно обрати індивідуальний підхід до вивчення предмету та побудувати структуру свого заняття. Також визначитися з методом опрацювання теоретичної інформації та практичними вправами для закріплення результату.

Історія – це предмет, який краще вивчати комплексними методами – аудіо записи, відео уроки, створення таблиць, робота з картами та довідниками.

Щоб закріпити результат, можна проходити онлайн-тести (<https://zno.osvita.ua>) та пробне ЗНО. Варто пройти пробне ЗНО відповідно до вимог справжнього тестування, перевіривши результати можна побачити поточні показники своєї успішності. Тест допоможе визначити теми, які потрібно опанувати, сильні та слабкі сторони.

Студенти можуть проходити онлайн – тести на платформі Освіта.UA , переглядати різноманітні матеріали (список персоналій для візуального розпізнавання, українське мистецтво, живопис і графіка ХХ ст.), під час аудиторних занять ці знання закріплювати.

Великою популярністю користуються навчальні курси онлайн. Важливо знайти платформу, де навчальний матеріал буде якісним та відповідатиме чинній програмі. Для такого формату важливий сторітелінг, наявність жартів і оригінальних методів подачі інформації, щоб лекції були доступні для студентів. Онлайн курси для підготовки до ЗНО: Be Smart, Prometheus, Освіта.UA.

Такі інтерактивні методи дозволяють з цікавістю вивчати і опановувати матеріал, який при цьому зберігає весь необхідний науковий зміст.

Висновки. Під час підготовки до ЗНО з історії України педагоги повинні використовувати новітні досягнення світової історіографії у процесі вивчення історії України.

Застосовувати оптимальну систему методів, форм і прийомів роботи під час занять з урахуванням практичних видів діяльності.

Використовувати під час підготовки студентів до ДПА/ЗНО різні види тестів, що містять завдання не лише з поточної теми, а й із перевірки знань із раніше вивчених тем.

Необхідно вдосконалювати вміння працювати з історичними джерелами для підвищення ефективності занять.

Звертати увагу на критерії оцінювання навчальних досягнень студентів , підвищення об'єктивності оцінки знань, враховувати програмні вимоги до рівня навчальних досягнень студентів.

Обираючи літературу для підготовки до ДПА/ЗНО, необхідно звертати увагу на наявність грифів, які засвідчують, що те чи інше видання рекомендовано до використання Міністерством освіти і науки України, Українським центром оцінювання якості освіти; на рік видання (перевидання) посібника; на те, за специфікацією якого року укладені тренувальні вправи.

Список використаних джерел:

- 1. Власов В. Як перевірити та оцінити історичну компетентність учнів// Історія в школах України. 2010. - №4.*
- 2. Сисоєва С. Інтерактивні технології навчання дорослих [Електронний ресурс]. – Режим доступу:kubg.edu.ua/images/stories/Departamtns/osvitology/book.sisoeva-internet.pdf*
- 3. Роль вчителя у підготовці до ДПА/ЗНО. Педагогічна лабораторія [Електронний ресурс]. – Режим доступу:bor-school.at.ua.*
- 4. Яковенко Г.Г. Методика навчання історії [Електронний ресурс]. – Режим доступу:dSPACE.hnpu.edu.ua.*
- 5. Бочарова А.П. Використання сучасних інноваційних технологій на кроках історії. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:<https://vseosnita.ua>.*
- 6. Старєва А.М. Методика навчання історії: особистісно орієнтований підхід. Навч. посібник. – Миколаїв: «Іліон». 2007.*
- 7. Нікора О.А. Формування предметно-історичних компетенцій як результат навчальної діяльності учнів [Електронний ресурс]. – Режим доступу:journal.kdpu.edu.ua.*

3. ІННОВАЦІЇ В ЛЕГКІЙ ПРОМИСЛОВОСТІ. ІНДУСТРІЯ МОДИ

СТАРИЙ А.Р.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач прикладної механіки*

РОЗРОБКА ТЕХНОЛОГІЇ ТА КОНСТРУКЦІЇ ВІБРАЦІЙНОЇ МАШИНИ ДЛЯ ОЧИСТКИ ТА МИЙКИ ДЕТАЛЕЙ ОБЛАДНАННЯ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ПРИ РЕМОНТІ

Унікальні можливості вібраційного поля дозволяють успішно здійснювати не тільки оздоблювально-зачисну та зміцнювальну операції, але і такі операції, як от: сепарація, перемішування, вібраційне транспортування за важких експлуатаційних умов, гомогенізація, фільтрування, сушіння, насичення середовища певними речовинами, очищення та мийку поверхонь та ряд інших процесів. Це обумовлює ефективність застосування вібраційних технологій.

Ключові слова: вібраційні поля, динамічні явища, вібраційні технології, механічні процеси, фізико-хімічні процеси, ступінь забруднення, процес мийки поверхні металу, турбулентний потік, пульсуючі струмені, динамічний коефіцієнт несучої фази, динамічний коефіцієнт турбулентного обміну.

Постановка проблеми у загальному вигляді. . Оброблення матеріалів потоком твердих часток все більше поширюється в різних областях машинобудування. Зокрема, це такі процеси: дробоструминне наклепування, струминно-абразивна обробка, пневмо-струминне очищення поверхонь від облою пластмасових армованих деталей кульками або абрикосовою дробленою кісткою, мийка поверхонь деталей пульсуючими струменями. В процеси роботи обладнання його рухомі деталі з певним часом покриваються забрудненням на основі змащувальних матеріалів в які попадають пил, волокна тканин, що призводить до заїдання підшипників вузлів ковзання, а далі це веде до погіршення роботи обладнання та із зниженням якості виробу.

Мета статті. Ознайомлення з вібраційною машиною, її технічними характеристиками, принципом роботи та наукових досліджень проведених при її створенні.

Аналіз останніх публікацій. Автор посібника «Дослідження процесу взаємодії пульсуючого газорідного потоку з технологічними забрудненнями» Гордєєв А. І. проводив наукові дослідження в області вібраційних технологій та займався розробкою мийних машин в різних промислових галузях. Його дослідження були використанні при створенні відбраційної машини для миття

деталей швейних машин були використанні наукові дослідження та технічні параметри. Не дивлячись на те, що аспект досліджень Гордєєва А.І. досить широкий, проблема миття деталей швейних машин при поточному ремонті досліджена недостатньо.

Виклад основного матеріалу. Вібраційні поля дозволяють успішно здійснювати не тільки оздоблювально-зачисну та зміцнювальну операції, але і такі операції, як: сепарація, перемішування, вібраційне транспортування за важких експлуатаційних умов, гомогенізація, фільтрування, сушіння, насичення середовища певними речовинами, очищення та мийку поверхонь та ряд інших процесів. Це обумовлює ефективність застосування вібраційних технологій.

Створення вібраційного обладнання з пульсуючим робочим тілом на основі гідропульсатора [1], у якому робоче тіло виступає як інструмент, стримується недостатністю теоретичних та експериментальних досліджень в цій області. Цим зумовлюється актуальність роботи. Як показали раніше виконані дослідження динамічних явищ у рідинних середовищах [2], підданих керованим вібраційним впливам, що вони можуть бути успішно використані для інтенсифікації зазначених процесів. Цілеспрямоване використання вібраційних впливів як основного провідного фактора є перспективним напрямком у вібраційній технології, пов'язаній з мийкою поверхонь деталей перед нанесенням захисних покриттів.

Аналіз способів мийки та обладнання, яке реалізує ці способи, свідчить про велике їх різноманіття. Усі вони мають свої переваги та недоліки. Вибір конкретного способу мийки обумовлюється в залежності від виду та властивостей забруднень, від вимог, що ставляться щодо чистоти виробів, умов та типу виробництва, а також з урахуванням економічних чинників. Для створення газорідного потоку запропоновано використовувати гідродинамічну кавітацію, що виникає при зворотно-поступальному руху рідини через насадок із гострими крайками на вході, при якому виділяється газ, розчинений у рідині [1].

Мийка поверхні деталей, внутрішніх порожнин вузлів, агрегатів й систем являє собою сукупність складних фізико-хімічних й механічних процесів, ефективність яких залежить від властивостей миючого середовища, розміру й властивостей часток забруднень, технологічних режимів мийки, конструктивних особливостей деталей, що очищаються, агрегатів і систем. Вид й ступінь забруднення, що залишилося після мийки поверхні, залежить в основному від способу мийки й типу миючої середовища.

Режим мийки поверхні деталі потоком миючої рідини (оптимальну технологію) визначають, виходячи з аналізу гідродинамічної взаємодії миючої

рідини з частками забруднень, а також на підставі результатів експериментальних досліджень. У цьому зв'язку розглянемо механізм видалення забруднень потоком миючої рідини із включеннями газових 15 пухирців. Не применшуючи при цьому значення фізико-хімічних факторів, обумовлених активністю миючого середовища, вважається, що процес механічного впливу рідини на забруднення є однією з основних умов, що визначають ефективність мийки.

Процес мийки поверхні металу потоком рідини можна розділити на наступні, зв'язані між собою елементарні процеси: відрив часток забруднень від поверхні, що очищається, зависання забруднень у потоці рідини, транспортування забруднень до фільтруючого пристрою. Потік миючої рідини у пульсуючому струмені, при взаємодії із забрудненою поверхнею, розплющується та розтікається в сторони від центру контакту з поверхнею. При цьому на поверхню з боку потоку діють сили гідродинамічного тиску, що створюють нормальний тиск на поверхню та сили швидкісної дії потоку рідини, який розтікається по поверхні. Ці сили створюють дотичні напруження тертя. При турбулентному режимі руху рідини з пухирцями відбувається дуже енергійне хаотичне перемішування рідини. Турбулентні пульсації переносять імпульс рідини до поверхні твердого тіла і це призводить до появи середнього потоку імпульсу до поверхні. Перенесення імпульсу в рідині можна характеризувати турбулентною в'язкістю. В загальному випадку осереднений турбулентний потік одночасно має молекулярну й турбулентну в'язкість. Тому повне сумарне дотичне напруження тертя потоку рідини без включень на поверхні визначається за формулою:)

$$\tau = (\mu + A) \frac{d\bar{u}}{dy} , \quad (1)$$

де μ – динамічний коефіцієнт в'язкості несучої фази; A – коефіцієнт пропорційності, що називається динамічним коефіцієнтом турбулентного обміну; $\frac{d\bar{u}}{dy}$ – градієнт швидкості.

Для двофазних середовищ (рідина з включеннями газових пухирців) широке розповсюдження має поправка Ейнштейна до динамічного коефіцієнта несучої фази.

Враховавши її тоді узагальнений динамічний коефіцієнт несучої фази виражається через відповідні коефіцієнти: μ – для чистої несучої фази; μ^* – для газоподібних домішок із μ сферичною формою часток.

Газові пухирці, що виникають при протіканні рідини через насадок із гострими крайками на вході мають розміри порядку від 0,1 мм до 0,3 мм в діаметрі та вважаються твердими домішками тому, що тиск всередині газових пухирців перевищує тиск в рідині. Тому динамічний коефіцієнт в'язкості несучої фази прийме вигляд:

$$\mu^* = \mu \left(1 + \frac{5}{2} \alpha \right), \quad (2)$$

де α – об'ємна доля домішок. Тоді дотичні напруження тертя турбулентного потоку несучої фази з включеннями газових пухирців можна представити наступним виразом:

$$\tau = \left[\mu \left(1 + \frac{5}{2} \alpha \right) + A \right] \frac{d\bar{u}}{dy} \quad (3)$$

У результаті аналітичних досліджень встановлено, що наявність газових пухирців які утворюються при протіканні рідини через насадок з гострими крайками на вході збільшують дотичні напруження тертя і поведуться як “тверді частки” у газорідній суміші, що дозволяє підвищити інтенсивність процесу очищення забруднень.

Висновки. Створення вібраційного обладнання з пульсуючим робочим тілом на основі гідропульсатора (ГП), універсального типу, у якому робоче тіло виступає як інструмент стримується недостатністю теоретичних та експериментальних досліджень в цій області. Цим зумовлюється актуальність роботи. Як показали раніше виконані дослідження динамічних явищ у багатофазових середовищах підданих керованим вібраційним впливам, що багато з них можуть бути успішно використані для інтенсифікації зазначених процесів. Активне й цілеспрямоване використання вібраційних впливів як основного провідного фактора є перспективним напрямком у вібраційній технології, зв'язаній з обробкою поверхонь матеріалів у рідкому середовищі, що містить частки твердої фази.

Список використаних джерел

1. Гордєєв А. І. Дослідження процесу взаємодії пульсуючого газорідного потоку з технологічними забрудненнями / А. І. Гордєєв // Вісник ТУП. Серія: Технічні науки. – 1997. – № 1. – С. 55–60.

ЧУПІНА О.В.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач технології швейного виробництва*

ТЕХНОЛОГІЯ ВИГОТОВЛЕННЯ ВОДОНЕПРОНИКНОГО СПЕЦОДЯГУ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕКСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Постановка проблеми. Безпека на робочому місці залежить від багатьох факторів, серед яких спецодяг по праву вважається одним з ключових. Спецодяг належить до категорії засобів індивідуального захисту і є необхідним елементом екіпіровки персоналу практично у всіх сферах промисловості [1].

Проектування спеціального одягу – складне завдання і базується на глибоких аналітичних дослідженнях умов праці, що дозволить в подальшому сформулювати вимоги, і на основі теоретичних і експериментальних досліджень науково-обґрунтовано підійти до вибору матеріалів і розробки конструктивно-технологічних рішень.

В тих сферах діяльності, де робочий процес здійснюється в умовах підвищеної вологості або під відкритим небом, знаходиться широке застосування вологозахисний або, при необхідності, і водонепроникний одяг. Це такі галузі, як: рибопереробні підприємства; автомобільна промисловість; деревообробні та хімічні виробництва; харчова і м'ясопереробна промисловість; будівельні організації; медичні заклади; сфера послуг; активний відпочинок (полювання, риболовля, туризм та подорожі).

Захисні властивості водонепроникного і вологозахисного спецодягу визначаються властивостями матеріалів, які використовуються для його виготовлення, конструкцією і характером впливу шкідливого фактору.

Грамотний вибір спеціального одягу передбачає, перш за все, визначення усіх зовнішніх факторів, які несуть найбільшу загрозу робочому процесу. По-друге, необхідно вибрати такі різновиди тканин, які здатні забезпечити найкращий захист і комфорт при подальшій експлуатації. Правильний вибір тканини допоможе збільшити термін служби спецодягу, забезпечить належний зовнішній вигляд та високі технічні характеристики. Фурнітура, що використовується, повинна зберігати свою функціональність у всьому діапазоні умов, у яких планується її використання [1].

Постановка завдання. Завданням дослідження є аналіз факторів, що забезпечують захисні властивості водонепроникного одягу, і визначення

найбільш раціональних і продуктивних методів його виготовлення в умовах масового виробництва. У роботі використаний візуально-аналітичний метод системного аналізу технології виготовлення водонепроникного спецодягу на ТОВ «УПОТЕК-УКРАЇНА» (м.Буськ, Львівська область).

Виклад основного матеріалу. У виробництві сучасного спецодягу активно використовується три види матеріалів. Перша група – це повністю натуральні тканини. Друга група - штучні, синтетичні матеріали. Третя група – змішані тканини, які виробляються із суміші синтетичних і натуральних волокон. В останньому випадку важливо підібрати оптимальний процентний склад натуральних і штучних волокон. Синтетичні волокна в текстильних матеріалах дозволяють поліпшити їх споживчі властивості, так як для синтетичних матеріалів характерні легкість, гарний зовнішній вигляд, водостійкість, незминальність, легкість догляду, невисока ціна [2]. Існує ряд професій, для яких тканини підбирають виключно певної групи.

Але забезпечити необхідний захист від води лише правильним вибором пакету матеріалів для виробу (тканини з водовідштовхувальним обробленням, плівкові матеріали, прогумовані матеріали тощо) неможливо. Важливим етапом створення вологозахисного одягу є вибір методів і режимів обробки даних матеріалів. Тільки завдяки поєднанню «технологія-матеріал» можна домогтися, щоб спецодяг забезпечував найбільшу безпеку, комфортність в експлуатації і роботі, простоту в обслуговуванні готових виробів.

На сучасному ринку текстилю можна зустріти кілька різновидів непромокальних тканин, що відрізняються один від одного матеріалом основи, просоченням і якісними характеристиками.

Найчастіше в якості основи для виготовлення непромокальних тканин застосовують такі синтетичні матеріали, як поліестер і нейлон. Нанесений на лицьовий бік основи шар полівінілхлоридної (ПВХ) або поліуретанової (ПУ) плівки товщиною 0,15-0,2 мм дозволяє їй бути стійкою до будь-яких погодних умов. Такі тканини достатньо м'які, еластичні, міцні, довговічні, мають високу стійкість до стирання, до багаторазового згинання, легко миються, довго зберігають свою структуру і колір, морозостійкі.

Мембранні тканини створені за новітньою технологією шляхом нанесення тонкої полімерної пористої плівки на синтетичне полотно. Одяг з мембранних тканин легкий і зручний, міцний, добре відводить випари тіла назовні, забезпечуючи абсолютну непроникність і захист від вітру та опадів, підходить як для не дуже холодної, так і для морозної погоди. Тому, здавалося б, мембранні матеріали ідеально підходять для виготовлення водонепроникного спецодягу. Але поряд з великою кількістю позитивних властивостей, такі тканини мають низку

«недоліків». Вони досить дорогі та вимагають особливого догляду і правильного прання. Крім того, спецодяг з мембранних тканин забезпечить необхідний захист і комфорт лише у тому випадку, якщо одяг, який буде знаходитися під ним, буде мати подібні властивості (із здатністю виводити вологу назовні, а не просякати нею). Мембранні матеріали сьогодні використовуються при виготовленні одягу лише для окремих професій (наприклад, рятувальників), альпіністів та інших людей, що активно займаються фізичною працею або спортом.

Однією з умов створення сучасного високоякісного спеціального одягу, що задовольняє вимоги споживачів, є підвищення якості його конструктивного рішення. Недостатнє врахування морфологічних особливостей людини (антропометричних і біомеханічних характеристик, силових можливостей, ступеня чутливості аналізаторів, особливостей тепло- і вологообміну з довкіллям тощо) при проектуванні спецодягу може призвести до створення виробів з незручною, нераціональною конструкцією, експлуатація яких призведе до фізичного, теплового, нервово-емоційного перевантаження.

Надійний захист підодягового простору і тіла людини від води забезпечить закритий одяг прямого силуету з мінімальною кількістю швів (наприклад, штани, півкомбінезони проектуються без бічних швів; куртки і плащі – без бічних і рельєфних швів, з одношовними рукавами), захисні планки по лінії застібки, клапани, подвійні листочки на кишнях тощо.

Щоб повністю запобігти потраплянню вологи через отвори, які утворюються на матеріалі після проколів голки, при застосуванні ниткового способу з'єднання деталей водонепроникного одягу необхідно забезпечити герметизацію всіх зовнішніх швів.

На сьогоднішній день відомо багато способів герметизації ниткових швів:

1) виконання ущільнення місць з'єднання деталей одягу безпосередньо на швейних матеріалах за допомогою верхньої нитки, яку пропускають через контейнер з силіконовим мастилом, після чого вона набуває певних склеювальних властивостей;

2) нанесення на місця з'єднання тканин з плівковим покриттям або з водовідштовхувальною обробкою термопластичних смол (шляхом промазування) та ін.;

3) просочування швів водовідштовхувальним складом одночасно із зшиванням на швейній машині;

4) нанесення на поверхню швейних ниток речовин у вигляді емульсій, воску, парафінів, що створюють водовідштовхувальний ефект [3].

Крім того, застосовується метод проклеювання швів зсередини виробу спеціальними силіконовими і ПВХ стрічками.

Поряд з методом ниткового з'єднання деталей одягу великого значення набуває інший метод з'єднання – зварювання, який ґрунтується на використанні такої властивості синтетичних волокон, і полімерів взагалі, як термопластичність.

Заміна ниткових швів зварювальними дозволяє усунути низку недоліків, пов'язаних з обробкою виробів з синтетичних матеріалів на звичайних швейних машинках: стягування шва в процесі пошиття, розхитування місць проколу в процесі носіння, низьку зносостійкість, прорубування тканини голкою, водонепроникність шва [4].

Для матеріалів з плівковим покриттям найбільш доцільним є метод високочастотного зварювання, при якому матеріали розміщуються між електродами, до яких подається змінний струм високої частоти. Існує два способи високоякісного зварювання: паралельний і послідовний (точковий або роликаний), але найбільший інтерес для швейної промисловості як найбільш продуктивний представляє паралельний спосіб. Виконується він на пресах, у яких контактні поверхні є електродами, підключеними до високочастотного генератора. Верхній електрод по формі відповідає деталям, що з'єднуються.

В процесі високочастотного зварювання використовують змінні електроди, за допомогою яких створюються зварювальні шви заданої конфігурації і розмірів. При послідовному методі зварювальні агрегати побудовані за принципом швейних машин.

Високочастотний спосіб зварювання забезпечує герметичність і високу міцність зварювального з'єднання, а шви – однорідними, гнучкими і практично непомітними.

В зв'язку з малою товщиною зварювальних тканин зварювання слід виконувати з використанням технологічних підкладок (наприклад, тефлонових), які розміщені між електродами і матеріалом. Це, з одного боку, зменшує тепловіддачу в електроди, з іншого - створює тепловий підпір в період подачі високочастотної енергії. Крім того, підкладка нівелює вплив нерівномірності товщини матеріалу і зазору на якість зварного шва.

Методом зварювання можна отримувати шви різної конструкції: з'єднувальні, крайові впідгин і комбіновані. Основними вимогами до зварних з'єднань є міцність на зсув і розшарування, простота конструкції і з'єднання. Цим вимогам найбільшою мірою відповідають зварний накладний шов з відкритим або закритим зрізом і шов впідгин з відкритим зрізом [5].

Якщо оцінювати експлуатаційні показники, то по міцності тільки зварні шви, які імітують зшивні, поступаються нитковим; по жорсткості зварні шви мають властивості, аналогічні властивостям матеріалів, що обробляються.

Зварний накладний шов з одним закритим зрізом працює одночасно на зсув і на розшарування, забезпечує найбільшу міцність і може бути використаний на будь-яких ділянках одягу з матеріалів з термопластичним покриттям, особливо для з'єднання тих швів, які в процесі експлуатації зазнають найбільших навантажень (середні, іноді крокові зрізи штанів, півкомбінезонів, бічні зрізи курток, шви вшивання рукавів, капюшона тощо).

Зварні накладні шви з відкритим зрізом в матеріалах з плівковим покриттям працюють як на зсув, так і на розшарування, тому міцність шва більше при розташуванні його поперек ниток основи. Можуть бути застосовані при з'єднанні наколінників з передніми половинками штанів, обшивки прорізної кишені з пілочкою.

Зварний шов типу зшивного працює на розшарування. Міцність такого шва нижче міцності інших швів. Його доцільно застосовувати там, де необхідна водонепроникність і не потрібно високої міцності шва на розрив (нижні зрізи рукавів, крокові зрізи штанів).

Шов впідгин застосовується нечасто, переважно для обробки країв деталей, які можуть мати прямий контакт з водою (наприклад, бортові зрізи пілочки, зовнішній край капюшона).

Шви або ділянки виробу, які в процесі його носіння будуть закриті іншою частиною виробу або іншим одягом, з'єднують звичним нитковим способом. Наприклад, верхній зріз штанів, нагрудника чи бретелей півкомбінезону буде закритий курткою або плащем; верхній зріз накладних кишень для запобігання потраплянню води закривають клапаном; низ рукавів, низ виробу та ін. Нитковими швами можна обробляти дрібні деталі (хлястики, пати та ін.), але з'єднувати їх з основними деталями потрібно способом зварювання, щоб не створювати на виробі додаткових отворів в місцях проколів голки.

Для забезпечення необхідної міцності ниткових швів доцільно збільшити довжину стібка до 3-4 мм, так як матеріали з плівковим покриттям і прогумовані матеріали мають підвищений рівень прорубування голкою.

Перед виконанням зварювання накладним швом до зрізу деталі, яка в готовому шві буде знаходитися знизу, пришивають клейову стрічку шириною 8 мм, яка в подальшому розплавляється під дією високої температури і склеює плівкове покриття двох шарів матеріалу, що забезпечує додаткову міцність зварного з'єднання. Ширина зварного шва 10 мм, зріз верхньої деталі підгинається всередину на 8-10 мм.

При виготовленні деяких деталей виробу (наприклад, клапанів кишень, комірів, листочок, хлястиків та ін.) розкрій і обробку деталей можна виконати одночасно. Зварювання країв і вирубування деталей проводиться способом

наскрізного продавлювання (проварювання) розплавленого матеріалу кромкою електрода. Для цього на установці СВЧ застосовується прес. На пресі можна зварювати і вирубувати деталі з одночасним тисненням і імітацією швів. Основним режимом роботи преса, який може виконувати операції в напівавтоматичному циклі, є зварювання з подальшим вирубуванням, при цьому застосовують спеціальні різачи-електроди, що мають ріжучу і зварювальні кромки. Однак можливі й інші режими: тільки зварювання або тільки вирубування [2].

Висновки. При розробці конструктивно-технологічного рішення спецодягу в кожній конкретній проектній ситуації слід враховувати всю інформацію про його призначення і галузь виробництва. Аналіз чинників, що забезпечують захисні властивості водонепроникного спецодягу, дозволив визначити його конструктивні і технологічні особливості. Запропоновані способи технологічної обробки і методи з'єднання деталей спецодягу направлені на покращення його якості та розширення асортименту і можуть бути використані вітчизняними швейними підприємствами, які спеціалізуються на виготовленні виробничого одягу.

Список використаних джерел

- 1. Як правильно обирати спецодяг? – Режим доступу: <https://tsn.ua/ukrayina/yak-pravilno-obirati-specodyag-910013.html>.*
- 2. Сайт Альянс. [Електронний ресурс]: О технологии высокочастотной сварки полимерных материалов. – Режим доступу: www.tvh-aliance.ru/tehnologiya/o-tehnologii-vch-svarki-polimerov.html.*
- 3. Хімізація технологічних процесів. Хмельницький технологічний університет. – Режим доступу: http://dn.khnu.km.ua/dn/k_default.aspx?M=k0339&T=08&lng=1&st=0*
- 4. Конюшков Г. В. Специальные методы сварки давлением: учебное пособие для вузов / Г. В. Конюшков, Р. А. Мусин. - Саратов: Ай Пи Эр Медиа, 2009.*
- 5. Крючкова Г.А. Технология и материалы швейного производства: учебник для начального проф. образования / Г.А.Крючкова. - М.: Академия, 2003. - 384 с*

4. ПРОФЕСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ДЗЮМА О.М.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
завідувач денного відділення,
викладач технології виробів*

ГОТОВНІСТЬ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Анотація. Теоретичний аналіз сутності поняття «готовність до інноваційної педагогічної діяльності» вказує на багатоаспектність підходів дослідників щодо виокремлення певних суттєвих ознак такої готовності, відповідно наведені формулювання понять є взаємодоповнюючими. Структурними компонентами такої готовності є мотиваційний, когнітивний, процесуальний, рефлексивний також велике значення має креативність викладача. Самооцінку власної готовності до інноваційної діяльності можна розглядати як мету і результат процесу самопізнання, комплексного самоаналізу особистості щодо здатності створення, запровадження і розповсюдження педагогічних новацій. Найбільш значна увага приділяється дистанційній освіті за допомогою використання мультимедійних пристроїв та самостійній роботі студентів.

На сьогоднішній день наше суспільство стоїть на шляху певного виклику в освітянській галузі. Це відбувається через існування різноманіття у сприйнятті матеріалу. Звичайно ж, на шляху застосування інноваційних технологій при такій тенденції будуть зустрічатися безліч перешкод, які можуть стати неможливими у подоланні в подальшому. Без сумніву, постійний розвиток такого підходу буде не тільки корисним для успішної професійної сфери кожної особистості, а й сприятиме новим тенденціям у реструктуризації вищої освіти загалом.

Ключові слова: Інновація, інноваційні методи, інформаційні технології, Інтернет, дистанційна освіта, інноваційна діяльність, самовдосконалення.

Постановка проблеми у загальному вигляді. В сучасних умовах освіта в Україні та світі стрімко розвивається шляхом впровадження різноманітних інновацій. Відповідно педагог має мати як високий рівень професійних знань і вмінь, так і виявляти творчу активність, здатність до самовдосконалення, до інноваційної діяльності. Сучасний етап розвитку людства характеризується швидким розвитком технічного прогресу, інформатизацією суспільства,

впровадженням інноваційних інформаційних технологій в усі сфери життя, глобалізацією всіх процесів, та розумінням ролі та впливу людини, її особистості, професійної підготовки на всі сфери життя, на майбутнє не тільки самої людини, а всієї планети. Особливо ці всі процеси мають значення у сфері фахової професійної освіти, де готують кадри для всіх галузей промисловості та сфер життя людини. Бурний розвиток телекомунікаційних технологій та Інтернету, їх величезна популярність змінюють освітянське середовище, вимагають переосмислення їх місця та ролі у навчальному процесі, що вимагає не тільки модернізації освіти, використання інноваційних технологій, а й також переосмислення цілей навчання, ролі технологій у навчанні, удосконалення змісту освіти, що, в свою чергу, вимагає змін в методах та методиках навчання та потребує вивчення й поширення передового педагогічного досвіду, який повинен привести до покращення якості освіти в цілому.

Аналіз останніх досліджень. Аналіз останніх досліджень проблеми показав, що інноваційним технологіям присвячено дуже багато різнопланових досліджень. Цій темі в Україні присвячені дослідження таких науковців, як О.О. Гокунь [1; с. 210], В. Ю. Биков [2; с. 32-40]. Серед досліджень, присвячених дистанційному навчанню, є роботи, в яких розкриваються питання теорії і практики дистанційного навчання (П. Стефаненко [3]), методики розробки та використання дистанційного курсу (Н. Муліна[5]). Не дивлячись на те, що аспект досліджень стосовно інноваційної діяльності викладача досить широкий, проблема готовності педагога до інноваційної діяльності досліджена недостатньо як з точки зору розкриття її сутності, так і виявлення умов організації.

Мета статті. Полягає у визначенні сутності готовності до інноваційної діяльності. Розглянути підґрунтя для створення нової концепції освіти ХХІ сторіччя, що вимагає зміни акцентів в освіті в напрямку особистісно-орієнтованого навчання і потребує впровадження інноваційних технологій. Крім цього проаналізувати проблеми та перспективи їх розвитку, особливо інформаційних технологій та дистанційного навчання як найбільш перспективних інноваційних технологій для реалізації цілей освіти.

Виклад основного матеріалу. Готовність викладача ЗФПО до інноваційної діяльності можемо розглядати як важливу характеристику творчої особистості. У психологічній і педагогічній науці немає єдиного підходу щодо розгляду феномена «готовність». Наприклад, Т. Смолеусова (2012 [8, с. 7]) розуміє дане поняття комплексно як інтеграцію чотирьох компонентів: мотиваційна готовність (бажання, переконаність в необхідності); когнітивна готовність, підготовленість (необхідні професійні знання і вміння); здатність реалізувати

(особистісні якості, здібності); рішучість, як риса характеру. Перші дві позиції з чотирьох є основою професійної готовності, а дві інші – відносяться до особистісної готовності. Самооцінку власної готовності до інноваційної педагогічної діяльності можна розглядати як мету і результат процесу самопізнання, комплексного самоаналізу особистості (спрямованості, можливостей, якостей, професійної підготовки, педагогічного досвіду, самовдосконалення і т.п.) щодо здатності створення, запровадження і розповсюдження педагогічних новацій.

Розвиток інтернету супроводжувався розширенням інтерактивних можливостей (спілкування через листування, чати, соціальні мережі, Google додатки, розробка спільних проектів, тощо.) Інтернет став замінити практично всі джерела інформації та породив інтернет – залежність.

Під дистанційним навчанням розуміється індивідуалізований процес передавання і засвоєння знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчання у спеціалізованому середовищі, яке створене на основі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій.

Під дистанційним навчанням частіше розуміють не дистанційну освіту, а традиційне навчання, яке використовує можливості дистанційного навчання. Засноване на новітніх технологіях, воно надає нові можливості для організації навчально-виховного процесу, спілкування, оцінювання знань студентів та організації пізнавальної діяльності студентів.

Не зважаючи на те, що у дистанційному навчанні (ДН) стали чітко відокремлювати телекомунікаційні інформаційні технології від педагогічних інформаційних технологій, багато викладачів досі не розуміють глибинної суті дистанційного навчання як педагогічної технології, вони розглядають дистанційні курси просто як електронний варіант посібника з елементами телекомунікаційних технологій.

Головна перевага ДН не стільки у сучасних технічних засобах, скільки в нових формах організації навчального процесу та пізнавальної діяльності студентів. Методи роботи з різноманітною інформацією, що доступні для навчання у мережі Інтернет, дозволяють розв'язувати педагогічні задачі по-новому. З точки зору організації навчального процесу дуже цінним у ДН є організація самостійної та індивідуальної роботи студентів, консультацій, контролю знань, отримання додаткової інформації та допомоги у вивченні матеріалу від викладача, різні форми спілкування, швидкий зворотній зв'язок. Однак в нашій країні вони не закладаються в навчальне навантаження

викладачів, що суттєво впливає на відношення до ДН та якість дистанційних курсів.

Важливим є підготовленість студента, якість навчального матеріалу, засобів навчання та спілкування. Усі модулі з кожної дисципліни мають бути пов'язані логічно, показуючи послідовність вивчення модулів. Кожний модуль містить замкнуту дидактичну одиницю, що забезпечує одержання студентом знань, умінь і навичок. З метою закріплення знань, умінь і навичок студентів має бути передбачено проведення ділових, рольових ігор, проектів, створення імітаційних моделей.

Студент має послідовно здійснювати навчання від рівня знань-знайомств до рівня знань-умінь. Рушійною силою цього процесу є внутрішня мотивація студента, усвідомлене бажання вивчити новий матеріал. Від студента тут потрібний цілком певний рівень інтелектуального й особистого розвитку: уміння навчатися, потреба одержувати і поповнювати власні знання, стійкі навички самоосвіти; активність; розумова і фізична працездатність; професійна орієнтація, кар'єрна мотивація; достатній рівень роботи з комп'ютером.

Слід зазначити, що всі підручники складаються для очного (денного) навчання, нібито такий підручник перебиває необхідний об'єм і структуру навчального матеріалу для самостійного навчання. Механічне перенесення підручника в середовище самостійного навчання просто шкідливе. Навіть, якщо це гарний підручник, то без адаптованих лекцій почерпнути необхідні знання з підручника самостійно практично неможливо.

Викладач перетворюється в консультанта, студенти та викладач стають партнерами. Чим же відрізняється здійснення звичайного професійного мислення від інноваційного? Традиційна професійна освіта націлена на одержання знань, умінь і навичок у професійній діяльності, пов'язаній з одержанням деякого продукту, результату діяльності.

Використання інноваційних технологій дозволяє не лише бути професійно підготовленою людиною (знання, уміння, навички), а й бачити розвиток, рух професійної думки, або, кажучи математичною мовою, знати «першу похідну» своєї професії. Тому використання інновацій має ґрунтуватися на такому освітньому ресурсі, який може бути сконструйований як когнітивний простір, що відбиває зміну якості в цій професійній галузі [4].

Практика реформування в галузі освіти показала, що зміни в освіті направлені перш за все на підвищення якості освіти на основі нових технологій та на скорочення годин аудиторних занять, тобто переміщення акценту на самостійну роботу студентів. Самостійній роботі студентів надається велике

значення, оскільки вона є одним з визначальних факторів впливу на професійне становлення особистості.

Технології навчання повинні йти на випередження часу. Бажаємо ми цього чи ні, але технологічні інновації самі знаходять шляхи впливу на освіту. Процес навчання повинен орієнтуватися на формування потреби студента на набуття вмінь та навичок самостійно засвоювати нові знання, щоб забезпечити власну конкурентоздатність протягом усього життя та бути готовим до створення нових знань.

Висновки Інноваційні технології повинні отримати їх осмислення переосмислення, розгляду з точки зору нових цілей освіти, нових можливостей їх переорієнтації в напрямку студента з точки зору його потреб, особистості студента, його розвитку з точки зору нового погляду на освіту.

Вища освіта за традиційними технологіями дозволяє залучити людину до професії, упізнати професійні методи і технології, забезпечити її участь у підготовці фахівця. Використання інноваційних технологій не лише розв'язує завдання традиційної освіти, а й озброює фахівця баченням перспективи розвитку професійної галузі, механізмів і технологій одержання якісно підготовлених фахівців, нових результатів на основі використання інноваційних форм, методів і технологій навчання.

Реалії сучасного життя, котрі характеризуються швидкими темпами змін, що прискорюються, в усіх її сферах, можна схарактеризувати як інноваційні. Величезні масиви науково-технічних знань під впливом інноваційних процесів перетворилися практично на основу нової постіндустріальної цивілізації.

Тому сучасна освіта має орієнтуватися не лише на традиційні цінності науки, а й цінності інтегрального синтезу, цінності інноваційні, серед яких особливо варто виділити інноваційну динаміку, що відбиває фази і стадії процесу, методи і способи перетворення початкового наукового знання в результуючий інноваційний продукт. Сучасна освіта має розвивати людський потенціал, інтелект людини.

Список використаних джерел:

- 1. Гокунь О.О. Основи інформаційних технологій навчання. / О.О. Гокунь, М.І. Жалдак, Ю.І.Машбиць та ін. – Кривий Ріг: Видавничий відділ КДПУ. – 2001. – 210 с.*
- 2. Биков В.Ю. Інноваційний розвиток засобів і технологій систем відкритої освіти / В.Ю.Биков // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методика у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. Зб. наук. праць. – Випуск 29. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма «Планер», 2012. – С.32-40*

3. Стефаненко П. Теоретичні і методичні основи дистанційного навчання у вищій школі. Дисертація, докт. пед. наук: 13.00.04 / Ін-т пед. і псих. АПН України. – К., 2002. – 490 с.
4. Дічек Н. Педагогічне новаторство як історико-педагогічна проблема: підходи до вивчення / Н. Дічек // Рідна школа. – 2009. – N 10. – С. 40-44.
5. Н. Муліна- Автореф. – дисертація, к. пед. н.: 13.00.02 Київський національний лінгвістичний університет]. – К., 2001. – 22 с.
6. Кухаренко В.М. Дистанційне навчання: умови застосування. /За редакцією В.М. Кухаренка. Харків: НТУ „ХПИ” „Торсінг”, 2001. – 319 с.
7. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.bibliofond.ru/view.aspx?id=788388>
8. Смолеусова Т. В. Состояние профессиональной готовности учителей начальной школы к внедрению инноваций / Т. В. Смолеусова // Вестник НГПУ. – 2012. – Т. 7. – N 3. – С. 5-17.
9. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Дистанційне_навчання

МОВЧАН В.П.

*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
методист, викладач маркетингу*

САМООСВІТА ВИКЛАДАЧІВ ЗФПО ЯК БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОЦЕС ЇХ ПРОФЕСІЙНОГО ЗРОСТАННЯ

Анотація. У статті здійснено аналіз особливостей професійного розвитку та самоосвіти викладачів коледжів в умовах реформування фахової передвищої освіти. Розкрито сутність, зміст, форми та значення самоосвіти в процесі їх професійного зростання. Розкрито практичні аспекти професійного розвитку та самоосвіти викладачів Львівського коледжу індустрії моди Київського національного університету технологій та дизайну.

Ключові слова: викладач, самоосвіта, самоосвітня діяльність, формальна та інформальна освіта, професійний розвиток, Internet-самоосвіта.

Постановка проблеми. В умовах реформування сфери освіти актуальними стають питання, пов'язані з підвищенням кваліфікації викладачів. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII зазначає, що *підвищення кваліфікації* – це набуття особою нових та/або вдосконалення раніше набутих компетентностей у межах професійної діяльності або галузі знань. [1]

Статтею 59 Закону України «Про освіту» внесено зміни до системи підвищення кваліфікації педагогічних працівників: професійний розвиток педагогічних і науково-педагогічних працівників передбачає постійну самоосвіту, участь у програмах підвищення кваліфікації та будь-які інші види і форми професійного зростання.

Відповідно до частини шостої статті 59 Закону України «Про освіту» Кабінет Міністрів України затвердив *Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників* (Постанова від 21.08.2019 р. № 800) [7]. Документом визначаються завдання, основні напрями, форми, види, особливості підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників різних типів закладів освіти, механізми визнання результатів підвищення кваліфікації.

Професійний розвиток педагогічних працівників – один зі стратегічних напрямів реформування системи фахової передвищої освіти в Україні [2]

На сьогодні, коли вся освіта в зв'язку з карантинном, водночас переведена в дистанційний режим, найважливішим резервом підвищення ефективності освіти є самоосвіта викладачів в оволодінні інформаційно-комунікаційними технологіями та удосконалення цифрових навичок.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Самоосвіта і самовдосконалення викладачів уже давно є предметом наукових досліджень багатьох вітчизняних та зарубіжних вчених. Проблеми самоосвіти та самовдосконалення педагогів висвітлені у наукових працях Башкірова, Т. Браже, А., С.У. Гончаренка, В.І. Лозової, П.І. Підкасистого, Л.М. Фрідмана, М.Г. Гарунова та ін. [4,6].

В умовах входження освіти України в єдиний освітній європейський простір та посилення інформатизації навчального процесу окремі питання самоосвіти викладачів ЗФПО потребують переосмислення.

Мета статті – визначити сутність, зміст, форми, види та особливості самоосвіти викладача ЗФПО в умовах реформування фахової передвищої освіти.

Виклад основного матеріалу. За визначенням енциклопедії освіти самоосвіта – це «самостійна пізнавальна діяльність людини, спрямована на досягнення певних особистісно значущих освітніх цілей: задоволення загальнокультурних запитів, пізнавальних інтересів у будь-якій сфері діяльності, підвищення професійної кваліфікації тощо» [5].

Так, відповідно до сучасних тенденцій у Європі та світі, закон України «Про освіту» передбачає *три форми здобуття освіти*: формальну, неформальну та інформальну.

Формальна освіта – освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань,

спеціальностей (професій) та передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою.

Неформальна освіта – освіта, яка здобувається за освітніми програмами та не передбачає присвоєння (присудження) визнаних державою кваліфікацій за рівнями освіти та отримання встановленого законодавством документа про освіту.

Інформальна освіта (самоосвіта) – освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям. В межах інформальної освіти відбувається навчання і соціалізація особистості всіма засобами впливу (соціальне середовище, читання періодики, засобів масової інформації та Internet, професійні зустрічі, відвідування культурно-просвітницьких та розважальних закладів тощо).

Самоосвіта педагога – це провідна форма вдосконалення професійної компетентності, що полягає в засвоєнні, оновленні, поширенні й поглибленні знань, узагальненні досвіду шляхом цілеспрямованої, системної самоосвітньої роботи, спрямованої на саморозвиток та самовдосконалення особистості, задоволення власних інтересів і об'єктивних потреб освітнього закладу.

Самоосвіта є серцевиною неперервної освіти викладача, його професійним та особистісним ростом. Особистісно-професійний ріст викладача є процесом розкриття його творчого потенціалу, який впливає на якість та ефективність педагогічної діяльності. За змістом самоосвіта є багатогранною, оскільки вона обумовлена увагою особистості до сучасних проблем і подій у світі та в державі. пов'язана з необхідністю вдосконалення методів і засобів пізнавальної діяльності.

Основними *принципами самоосвіти* є: цілеспрямованість, неперервність, інтегративність, єдність професійної та загальної культури, доступність, випереджальний характер, варіативність та ін.

Необхідність самоосвіти викладачів, з однієї сторони є специфікою педагогічної діяльності, а з іншої вимогами часу та необхідність викладачеві навчатися протягом життя, оскільки в системі неперервної освіти змінюються як потреби суспільства, так і вимоги до викладачів коледжів.

Самоосвіта може здійснюватися як в індивідуальній, так і в керованій формі.

Індивідуальна систематична самоосвіта спрямовується і регламентується самим педагогічним працівником залежно від усвідомлення своїх професійних потреб за умови високого рівня внутрішньої мотивації викладача. В іншому випадку така самоосвіта зводиться лише до перегляду періодичної літератури.

Керована самоосвіта забезпечується ЗФПО з огляду на існуючі нагальні проблеми в системі фахової освіти та індивідуальні потреби конкретних викладачів в рамках науково-методичної роботи закладу. При цьому треба зважати на те, що самоосвіта дає позитивні результати лише тоді, коли вона здійснюється цілеспрямовано, планомірно і систематично.

Самоосвіта буде ефективною, коли є власна зацікавленість викладача в самовдосконаленні та мотиваційно-стимуляційна діяльність навчального закладу, де працює викладач. Це можуть бути зустрічі, диспути, круглі столи з відомими в педагогіці особистостями, участь у конференціях, стажування.

Серед основних підходів формування готовності до самоосвіти слід зазначити розвиток її психологічних складових (самоосвітні потреби, мотивація, пізнавальні інтереси, самосвідомість і т. ін) [3].

Враховуючи, що педагогічна праця є творчим процесом, що носить дослідницький характер викладач ставить перед собою цілі самоосвіти і визначає шляхи для їх досягнення.

При виборі методів і засобів самоосвіти викладач повинен врахувати власний рівень підготовки, інтереси, можливості, визначити форми самоосвіти. Складання *індивідуального плану самоосвіти* є невід'ємною умовою успішного самовдосконалення.

До *основних напрямів самоосвіти* і самовдосконалення викладача відносяться: професійні, педагогічні, психологічні, методичні, естетичні, історичні, політичні, здоров'я, інтереси, захоплення та ін.

Серед сучасних *технологій самоосвіти* ефективними є технології: інформаційні, комунікативні, особистісно орієнтовані; проблемного, ігрового, тренінгового, розвивального навчання тощо.

До найбільш поширених *форм самоосвіти* викладача слід віднести: науково-дослідницьку діяльність за обраним науковим напрямом, вивчення наукової, фахової, методичної та навчальної літератури; написання монографій, підручників, посібників; вивчення досвіду колег; підготовка до занять, розробка нових методик проведення занять і практична апробація нових технологій, форм та методів навчання.

Як один із чинників формування індивідуального стилю викладача є його самовиховання. Викладач може вдосконалювати свій педагогічний досвід та компетентність у професійній сфері, у методиках викладання навчальних дисциплін, в педагогічній психології та ін.

За результатами досліджень С. Шумаєвої та Н. Гута на сьогодні українські педагоги вирішують проблеми Internet-освіти самотужки, практично зводячи цей процес до самоосвіти, оскільки в навчальних закладах вищої освіти допоки

не існує ні спеціально розроблених курсів, а ні спеціальних медіа педагогів, які б опікувалися тими викладачами, які потребують фахової допомоги при роботі із новими інформаційними технологіями [9].

Самостійно підвищувати свою кваліфікацію можна за допомогою Інтернет ресурсів та інформаційно-комунікативних технологій, наприклад дистанційні курси, інтернет-семінари, інтернет-конференції, педагогічні форуми та ін. Ресурси мереж надають викладачам такі можливості: використання відкритих безкоштовних електронних ресурсів; самостійне створення мереженого навчального змісту; участь в інтернет-конференціях, форумах, вебінарах, майстер-класах. На наш погляд, у сучасних умовах дистанційна форма навчання як одна з форм самовдосконалення є ефективною і виправданою.

Будь-яка форма самоосвіти є ефективною, якщо вона має результат - підвищення рівнів професійної та педагогічної майстерності. *Результати самоосвіти* педагог репрезентує на кожному її етапі, беручи участь у семінарах чи конференціях, інформуючи на засіданнях циклової комісії чи методичному об'єднанні, доповідаючи на засіданні педагогічної чи методичної ради, створюючи навчально-методичну літературу, розроблюючи нові методики проведення занять чи авторські методи викладання навчальних дисциплін; проводячи показові заняття; вивчаючи передовий педагогічний досвід та ін.

У діяльності ЛФКІМ КНУТД важливим напрямком є підвищення педагогічної компетентності викладачів та їх професійний розвиток. Цей процес відбувається завдяки чітко організованій методичній роботі, яка реалізовується через діяльність педагогічної ради, методичної ради, методичного кабінету, циклових комісій, школи педагогічної майстерності, обласних методичних об'єднань викладачів, курсів підвищення кваліфікації, стажування на підприємствах, самоосвіті, формування професійної мобільності викладачів, атестації та рейтингового оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників коледжу.

Істотною роль в створенні оптимальних умов для самоосвіти викладача відіграє *школа педагогічної майстерності*, яка забезпечує не лише сприятливі умови для його самоосвітньої діяльності, але й вирішує деякі завдання надання йому консультативної допомоги. З 2015 року запроваджено проведення тренінгів «Комп'ютерна грамотність» та «Культура усного та писемного мовлення».

Важливим формою самоосвіти викладачів у ЛКІМ КНУТД виявлення та вивчення передового педагогічного досвіду.

Викладачі коледжу з метою підвищення цифрової грамотності беруть участь в інтернет-конференціях, онлайн-семінарах, які відбуваються на освітніх платформах «Всеосвіта», «На урок», Prometeus, «Віртуальна школа ІКТ»,.

Найбільш поширеними формами презентації досвіду роботи викладачів ЛФКІМ КНУТД є портфоліо, творчий звіт та участь науково-практичній конференції «Професійна підготовка фахівців в контексті потреб сучасного ринку».

Висновки. В контексті реформування системи фахової передвищої освіти самоосвіту викладача ЗФПО можна розглядати як здобуття додаткових знань за своєю ініціативою шляхом самостійної пізнавальної діяльності стосовно змісту, обсягу, джерела, тривалості та часу проведення занять, як в межах ЗФПО з використанням певних програм, консультацій тощо, так і поза його межами.

Сутність самоосвіти полягає в умінні оволодіти культурою розумової праці, умінням вирішувати проблеми, самостійно працювати над власним вдосконаленням. Самоосвіта викладача є необхідною умовою професійної діяльності та зростання педагога.

Одним із важливих резервів підвищення ефективності самоосвіти викладача коледжу в умовах інформатизації навчального процесу стає впровадження нових інформаційних і комунікаційних технологій на базі Internet.

Основним напрямом професійного зростання викладачів ЛФКІМ КНУТД є самоосвіта., яку здійснюють у індивідуальній та колективній формах. Результати самоосвіти педагоги репрезентують на кожному її етапі, беручи участь у семінарах, конференціях, інформуючи на засіданнях циклової комісії чи методичному об'єднанні, доповідаючи на засіданні педагогічної чи методичної ради, вивчаючи передовий педагогічний досвід, готуючи публікацію, методичну розробку чи портфоліо.

Самоосвіта дає позитивні результати лише тоді, коли вона здійснюється цілеспрямовано, планомірно і систематично.

Саме тому, перспективи подальших розвідок в цьому напрямі полягають у визначенні умов та відшуканні відповідних шляхів, що сприяють усуненню внутрішніх перешкод, перебудові свідомості викладачів, їх психологічної готовності працювати в сучасному інформаційно-освітньому середовищі, підвищенню

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19/page3>
2. Закон України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 № 2745-VIII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>
3. Вознюк О. В. Концепція особистості педагога як модель продуктивної професійної діяльності. Акмедосагнення науковців Житомирської

науково-педагогічної школи: монографія / ред. Дубасенюк О. А. Житомир: Видавництво ЖДУ ім. І. Франка, 2016. С. 107–134.

4. Гончаренко С. *Український педагогічний словник* / С. У. Гончаренко. - К. : Либідь, 1997. - С. 96.
5. *Енциклопедія освіти / гол.ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.*
6. *Лекції з педагогіки вищої школи : навч. посібник / За ред. В. І. Лозової. - Харків : «ОВС», 2006. - С. 322.*
7. *Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/800-2019-%D0%BF>*
8. Хоржевська І.М. *Професіоналізм та професійний розвиток особистості [Електронний ресурс] / І. М. Хоржевська // Наукові праці. Державне управління. – Режим доступу: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe.*
9. Шумаєва С. П. *Мас-медійна самоосвіта американських педагогічних працівників / С. П. Шумаєва, Н. В. Гут // Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету. Частина 1. – 2011. – С. 299 – 306*

ПАНАСЕВИЧ І.Є.

*Фаховий технологічний коледж
Національного Лісотехнічного
Університету України*

ПРОФКСІЙНЕ ЗРОСТАННЯ ВИКЛАДАЧІВ ЗФПО В СУЧАСНИХ УМОВАХ

*Формальна освіта допоможе вам вижити,
а самоосвіта приведе вас до успіху.*

Джимі Рон

Викладання у ЗФПО часто зводиться до монологу викладача. Монолог може бути цікавим, ілюстрованим, але він все одно залишається монологом. Часто таке проведення лекцій через бажання викладача встигнути подати весь обсяг матеріалу вчасно, відповідно до робочої програми. Адже діалог з студентами може вибити все з звичного підготовленого русла. Та студентам запам'ятується, як правило нестандартна лекція в якій вони приймали участь, а не та де були лише пасивними слухачами.

Сьогодні викладачу працювати набагато складніше, ніж його колезі кілька десятиліть тому. Сучасні діти не будуть вчити матеріал, бо так треба; не будуть чомно сидіти на парі, якщо їм не цікаво, а під рукою смартфон. Перед тим як перейти до вивчення нової теми, та і дисципліни в цілому студенти повинні розуміти практичне застосування отриманих ними знань. Як ці знання їм допоможуть у майбутній роботі зокрема і в житті в цілому. Про свій досвід у царині освіти у книзі «Моє життя та робота» написав Генрі Форд: «З самого початку ми дотримувалися трьох основних принципів: по-перше, хлопці мають бути хлопцями, а не передчасно дозрілою робочою силою; по-друге, академічна програма має йти пліч-о-пліч із професійним навчанням; по-третє, хлопці мають набути почуття гордості та відповідальності за свою роботу через практику виготовлення справжніх речей, які потім підуть у використання. Вони працюють над предметами з визнаною промисловою вартістю».

При поданні нового матеріалу не достатньо досконало знати тему, викладач має зацікавити студентів і заохотити їх разом досліджувати проблеми порушені у даній темі. Для цього викладач повинен і сам постійно працювати не тільки над предметом, але і над способом його подачі.

1. Навчитись використовувати інтерактивні методики [1]

- Організація інтерактивного навчання передбачає моделювання життєвих ситуацій, використання рольових ігор, спільне вирішення проблеми на основі аналізу обставин та відповідної ситуації.

- Інтерактивне навчання ефективно сприяє формуванню навичок і вмінь у спілкуванні, виробленню цінностей, створенню атмосфери співробітництва, взаємодії.

Різноманітність методик дозволяє вибрати ту, яка підійде для подання нового матеріалу якнайкраще і буде ефективною:

- “*круглий стіл*”: бесіда, у якій на рівних бере участь невелика група учнів (до 5 чоловік) та під час якої відбувається обмін думками як між ними, так і з “аудиторією” (решта класу);

- “*форум*”: обговорення, що нагадує “засідання експертної групи”, у ході якого ця група обмінюється думками з “аудиторією”;

- “засідання експертної групи” (“панельна дискусія”): спільне обговорення висунутої проблеми учасниками групи (4-5 учнів з визначеним заздалегідь головою) та обговорення доповіді (досить стислої) кожного з них, у якій доповідач висловлює свою позицію;

- “*засідання суду*”: обговорення, що імітує слухання справи у суді, на якому розподіляються чітко ролі всіх учасників;

– “дебати”: формалізоване обговорення, яке побудоване на основі заздалегідь фіксованих виступів учасників – представників двох протилежних команд-суперників та заперечень. Варіантами такого обговорення є “британські дебати”, що фактично відтворюють процедуру обговорення проблемних питань у Британському парламенті;

– “мозковий штурм” – ефективний метод колективного обговорення, пошук рішень, що спонукає учасників проявляти свою уяву та творчість шляхом вільного висловлювання думок всіма учасниками і допомагає знаходити кілька рішень з конкретної теми.

За допомогою *методу-проектів* можна сформувавши самостійного дослідника, спроможного трансформувати себе і виробити власну робочу теорію. З цією метою студент повинен робити дві презентації своєї роботи на початку і в кінці семестру. Проекти розвивають логічне мислення, навички стилістичного оформлення своєї думки.

2. Використовувати українські платформи та ресурси для самоосвіти
Український громадський проект масових відкритих онлайн-курсів «Prometheus»

Наповнення: цикли курсів з можливістю отримати сертифікат

Відеолекції кращих викладачів провідних університетів України, курси провідних університетів світу українською мовою, форум для обговорення, тести для перевірки та сертифікати за всі виконані завдання. Чимало курсів створені чи перекладені саме для освітян.

Сайт: <https://prometheus.org.ua/>

Фейсбук-сторінка: Prometheus

Студія онлайн-освіти EdEra

Наповнення: матеріали для удосконалення професійних та особистісних якостей педагога

Сайт з онлайн-курсами, підручниками і спецпроектами, також тут є «ЗНО платформа» – безкоштовний сервіс для самостійної підготовки майбутніх абітурієнтів. На EdEra є онлайн-книги з інтегрованими відео та тестами, блог з матеріалами про освітні тенденції, корисні прийоми та техніки навчання.

Сайт: <https://www.ed-era.com/>

Фейсбук-сторінка: EdEra

Освітній проект «На Урок»

Наповнення: методичні матеріали для вчителя, статті, онлайн-навчання, конкурси

Сайт з вебінарами, конференціями, конкурсами та журналом для освітян, всеукраїнською олімпіадою, матеріалами для позакласної роботи та проведення

уроків. За проходження курсів чи конкурсів учні та вчителі отримують свідоцтва і відзнаки. У пошуці можна знайти потрібний матеріал за підручником, предметом чи класом.

Сайт: <https://naurok.com.ua/webinar>

Фейсбук-сторінка: На Урок. Для вчителів та батьків

Портал безперервного навчання СуХаРі

Наповнення: курси, тренінги та освітні події

Сайт з курсами, тренінгами, хакатонами і лекціями. Тут зібрана інформація і порівняння всіх курсів і шкіл: від занять англійською мовою або курсів QA (тестування) і до навчання 1с.

В основному, більшість курсів та тренінгів дають базу або допомагають поглибити знання. Усі курси, статті та події відмічені тегами, що означає поділ за рівнями: Су - для початківців, Ха - для тих, хто хоче поглибити знання, Рі - для тренерів і викладачів.

Сайт: <https://sukhari.com.ua/>

Фейсбук-сторінка: Портал в непрерывное образование СуХаРи

Вебінари з tozaBook та tozaWeb від EdPro

Наповнення: навчальний курс з відеолекціями, домашніми завданнями та сертифікатами

Лекції з початковим та розширеним курсом з вивчення програми tozaBook в постійному доступі на сайті. Раз на 3 місяці проходить вебінар, де вчителі можуть до кожного відео виконувати домашнє завдання і отримати сертифікат.

Навчання підходить як учителям, які активно користуються програмою, так і тим, хто ще не працював з нею. Різні рівні курсу дозволять обом категоріям взяти для себе максимум користі.

Сайт: <https://edpro.com.ua/webinars>

Фейсбук-сторінка: EdPro.com.ua

3. Бути готовим до нових викликів - дистанційного навчання

<https://osvitoria.media>

<https://nus.org.ua>

<https://vseosvita.ua>

Ресурси зі створення презентацій

<https://www.canva.com>

<https://prezi.com>

<https://www.beautiful.ai>

Ресурси зі створення текстів, завдань, інформаційні ресурси

<https://www.classstime.com/uk/>

<https://kahoot.com>

<https://quizlet.com>

<https://learningapps.org> (платформа готових завдань з різних предметів)

<https://study-smile.com>

<https://naurok.com.ua>

<https://miyklas.com.ua>

Можливість накладати на відео тести, або інші завдання

<https://ed.ted.com>

https://edpuzzle.com/?fbclid=IwAR3hsOxzcQ4vAU5vQV18N1Qj_FCLruB0Zagt7NB7o4qZZmho_5j0taw1EXM

<https://ru.islcollective.com>

Платформи для онлайн конференцій

<https://zoom.us>

<https://hangouts.google.com>

<https://www.skype.com/uk/>

<https://products.office.com/uk-ua/microsoft-teams/group-chat-software>

<https://www.webex.com>

Інструменти взаємодії з учнями

<https://classroom.google.com>

https://www.google.com/intl/ru_uA/docs/about/

<https://ru.padlet.com>

Відкриті ресурси з електронними підручниками, розробками уроків

<https://ua.mozaweb.com>

4. Обмінюватися досвідом з колегами на методоб'єднаннях, конференціях, форумах.

5. Використовувати можливості проведення окремих лекцій за межами навчального закладу: якщо предмет «Зовнішньоекономічна діяльність» - на митниці; «Страховання» - у страховій компанії, «Податкова система» - у податковій, «Бухгалтерський облік» - на підприємстві. Це допоможе не тільки зацікавити студентів, але і додасть досвіду та впевненості викладачу.

Справжній педагог, яким ми прагнемо стати [2]

1. Натхненний:

- надихає учнів на успішну діяльність;
- учні відчують його захоплення своєю роботою та предметом.

2. Професійно підготовлений:

- добре знає свій предмет;
- щоденно планує й готує свої уроки.

3. Підтримує учнів:

- розвиває й підтримує творчість і допитливість учнів;

- дружній і доброзичливий;
 - підтримує й заохочує;
 - усміхнений, уважний і люблячий.
4. Послідовний, принциповий і вимогливий у викладанні та в оцінюванні:
- доброзичливо принциповий;
 - цілеспрямований і послідовний;
 - толерантний і терплячий.
5. Забезпечує ефективне навчання й виховання:
- дає зрозумілі пояснення;
 - навчає цікаво й весело;
 - не принижує особисту гідність учня.
6. Завжди дає відповідь на несподівані запитання, а якщо не знає відповіді, визнає це, зауваживши, що знає, як і де знайти відповідь.
7. Визнає й практикує різноманіття у викладанні:
урізнманітнює навчальний процес;
використовує та запроваджує новітні навчальні методи.
8. Гнучкий - позитивно ставиться до змін.
9. Залишає негативний емоційний вантаж поза дверима класу.

І ще...

1. Не чекає про повідомлення з банку про зарплату, бо праця вчителя оцінюється належно:
- викладач може одіватись не гірше за своїх учнів,
 - на роботу їхати на власному авто,
 - без шкоди для сім'ї скуповуватись в книгарні,
 - систематично відвідувати салони краси, придбати абонемент до фітнес клубу, відвідувати театри, концерти, щоб набратись натхнення,
 - подорожує не лише на батьківський город, але і в інші країни де може емоційно відновитись.
2. На робочому місці має свій особистий ноутбук під'єднаний до оплаченого навчальним закладом інтернету, що дозволяє якісно готуватись до пар.
3. Кожна аудиторія обладнана мультимедійним проектором.
4. В кабінетах і влітку, і взимку комфортна температура.
5. Просить адміністрацію не закуповувати в такій кількості папір та інші канцелярські товари, адже безліч звітів про виконану роботу нікому не цікаві. На першому місці тепер сама робота, а не записи про неї.

6. Перевірку з міністерства чекає з нетерпінням. Адже з перших уст можна довідатись щось новеньке, розпитати про нові методики, подивитись еталонну лекцію.

7. З радістю спішить до студентів не залишаючи негативний емоційний вантаж поза дверима класу, його просто немає.

Список використаних джерел:

- 1. Форд Генрі Моє життя та робота / Пер. з англійської Уляни Джаман. – К. : Наш Формат, 2015. – 384 с.*
- 2. Ксьондзик Є. Модель учителя-новатора // Освіта.іа. - 08.07.2008*

РОМАНЮК О.О.,
*Львівський фаховий коледж
індустрії моди КНУТД,
викладач охорони праці*

МОДЕЛЬ СУЧАСНОГО ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

Актуальність теми. На початку третього тисячоліття поглиблюються та прискорюються загальносвітові соціально-економічні, політичні, соціокультурні процеси, які визначають розвиток людства на сучасному етапі його життєдіяльності. Глобальні суспільні зрушення мають систематичний, швидкий, незворотний характер. Вони зумовлені науково-технічним прогресом, швидкою інформатизацією та комп'ютеризацією, демократизацією суспільного життя. Найбільш відповідальною в цих умовах є роль освіти. Саме освіта має безпосередній та найбільший вплив на особистість і суспільство. Тому у сьогоденному світі перед педагогічною освітою України постали нові завдання. Вони потребують нових підходів до підготовки фахівця, здатного до креативної діяльності, відповідного реагування на вимоги часу, поглиблення і вдосконалення професійних компетенцій тощо. Завдання щодо необхідності постійного професійного розвитку викладачів відображено в законах України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Національній доктрині розвитку освіти України ХХІ століття», «Концепції педагогічної освіти».

Постановка проблеми. Проблема викладача - його професіоналізму, світоглядної культури, духовно- морального обличчя - одна з найактуальніших у педагогіці й філософії освіти. І це зрозуміло. Адже саме від викладача, його особистісних характеристик залежить реалізація навчальних планів, якість

освітніх послуг, виховання студентів як у процесі навчання, так і в позанавчальний час. Тому дослідження проблеми формування особистості сучасного викладача видається мені завданням невідкладним.

Виклад основного матеріалу. Викладач закладу фахової передвищої освіти постає перед студентами як фахівець і керівник процесу спілкування. Його репутація, авторитет, престиж значною мірою залежать від уміння спілкуватися, тонко відчувати аудиторію та окремого студента. Особливі труднощі в налагодженні педагогічного спілкування, взаємовідносин зі студентами у сфері особистісних контактів відчувають педагоги-початківці. Щоб оволодіти високим рівнем професійно-педагогічного спілкування зі студентами, треба глибоко знати його психологічні, змістові й процесуальні основи.

Отже, важливе місце у навчально-виховному процесі вищої школи належить особистості викладача, його комунікативним умінням, здатності встановлювати діалог зі студентом, розуміти й адекватно сприймати світ іншого — не підлеглого, а рівноправного партнера, колеги в складному мистецтві навчання [1, с. 114-115].

Сучасна психолого-педагогічна модель викладача закладу фахової передвищої освіти та передумови її формування.

В умовах нової освітньо-світоглядної парадигми вищої освіти в Україні з'явилася нагальна потреба розробки й реалізації такої психолого-педагогічної моделі викладача вищої школи, яка б враховувала національно-культурні традиції функціонування освітньо-виховного простору і сучасні прогресивні світові тенденції педагогічного поступу.

Відповідно до нової філософії освіти викладач вищої школи в сучасних соціокультурних умовах повинен бути не просто транслятором науково-культурного й професійного досвіду (це успішніше можуть реалізувати нові інформаційні технології), тим більше не носієм незаперечної істини, яка має бути засвоєна студентом. Вже недостатньо лише поєднувати педагогічну спрямованість своєї діяльності з науково-пошуковою активністю, важливим стає також і те, на якому ментально-духовному тлі це відбувається, наскільки викладач здатний проявляти моральний професіоналізм. [4, с.133].

Професійна діяльність викладача закладу фахової передвищої освіти вимагає наявності певних особистісних якостей, соціально-психологічних рис і педагогічних здібностей.

Серед них основними є такі:

– Загальногромадянські риси: широкий світогляд, принциповість і стійкість переконань; громадянська активність і

цілеспрямованість; національна самосвідомість, патріотизм і толерантність щодо інших народів і культур; гуманізм і соціальний оптимізм; високий рівень відповідальності та працелюбність.

– Морально-психологічні якості: чесність і ясність у взаєминах з людьми; високий рівень загальної і психологічної культури; повага до професіоналізму інших і наукової спадщини; акуратність і охайність, дисциплінованість і вимогливість.

– Науково-педагогічні якості: науково-педагогічна творчість; професійна працездатність; активна інтелектуальна діяльність, науковий пошук; педагогічне спрямування наукової ерудиції; педагогічна спостережливість; педагогічна уява та інтуїція; володіння педагогічною технікою; гнучкість і швидкість мислення у педагогічних ситуаціях; висока культура мови та мовлення; володіння мімікою, тоном голосу, поставою, рухами і жестами.

– Індивідуально-психологічні особливості: високий рівень соціального сприйняття й самопізнання; висока інтелектуально-пізнавальна зацікавленість і допитливість; інтерес до розвитку потенційних можливостей студентів і потреба в педагогічній діяльності з ними; високий рівень прагнень; емоційна стійкість, витримка й самовладання; саморегуляція, самостійність у вирішенні життєво важливих завдань; твердість характеру.

– Професійно-педагогічні здібності: адекватне сприйняття студента й безумовне прийняття його як особистості; педагогічний оптимізм; проектування цілей навчання й прогнозування шляхів професійного становлення майбутнього спеціаліста; конструювання методичних підходів і здатність передбачати можливі результати; організаторські та комунікативні здібності.

Старшокурсники серед викладачів бачать: „байдужих“, „заздрісних“, „обмежених“, „панів“, „роботів“ і т.п., але помічають і тих, хто „викладається на роботі“, „насолоджується роботою зі студентами“. За результатами досліджень [3, с. 182], на думку студентів, у викладачів слабо виражені вміння викликати та підтримувати інтерес аудиторії до предмета, спостерігати за реакцією слухачів, стимулювати їх до участі в дискусії. Показово, що 8-9 балами за вміння організувати дискусію студенти оцінили лише 17 % викладачів, 6-7 балів одержали 21 %, 4-5 балів – 40 %, 2-3 бали – 22 % викладачів. Іншими словами на сьогоднішній день існує „проблема викладача“. Викладач, як і будь-яка людина, живе у певній системі координат, визначеній попередніми знаннями і почасти на зміни, які відбуваються, не реагує. А конкретна ситуація кожного разу

змінюється, за одними й тими ж зовнішніми проявами приховуються різні причини. Загальновідомо, що найконсервативнішими і найбільш стійкими щодо нового у всі часи були й залишаються люди в педагогічній системі [3, с. 125-127].

Сучасний викладач - це професіонал, який знаходиться у постійному творчому пошуку. Йому необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Викладач закладу фахової передвищої освіти повинен не просто вчити, він повинен формувати духовно інтелектуальну творчу особистість, адаптовану до сучасних вимог, різнобічно розвинену, соціально зрілу, яка успішно засвоює ціннісний нормативний досвід поколінь, виробляючи свій власний досвід діяльності, творчості, спілкування.

Головними технологіями формування сучасного викладача можна назвати такі :

- технологія саморозвитку , самовдосконалення, самореалізації, підвищення професійно-фахового та індивідуально-особистісного рівня впродовж всієї педагогічної діяльності та всього життя ;
- технологія методичної мобільності і оновленого способу мислення;
- технологія системного застосування компетентнісних, особистісно зорієнтованих технологій у навчально - виховному процесі ;
- технологія інноваційності та вміння адаптуватися у сучасному освітньому просторі;
- технологія критичного мислення.

Риси притаманні моделі конкурентоспроможного викладача я бачу такими:

- К** - креативність
- О** - оптимальність
- Н** - нестандартність
- К** - конкурентоспроможність
- У** - уміння взяти на себе ініціативу
- Р** - реалізація задуманого
- Е** - ентузіазм
- Н** - новаторство
- Т** - творчість
- О** - об'єктивність
- С** - самореалізація

П - перфекціонізм

Р - рух вперед

О - оптимізм

Ж - життєвий тонус

Н - новизна

І - інтелект, інновації, ініціативність

С - саморозвиток

Т - толерантність

Ь

Зараз всім зрозуміло, що в сучасних умовах, що постійно змінюються, найкраще орієнтується, приймає рішення, працює людина творча, гнучка, креативна, здатна до генерування і використання нового (нових ідей, задумів, нових підходів та рішень). Це людина, яка володіє певним переліком якостей, а саме: рішучістю, вмінням не зупинятися на досягнутому, сміливістю мислення, вмінням бачити за межі того, що бачать сучасники і бачили попередники.

Характеристика викладачів-лідерів та їхні якості

У процесі застосування інтерактивних технологій викладачам необхідно приймати до уваги особливості прояву лідерських якостей. У соціальній психології розроблена низка класифікацій типів лідерів за кількома ознаками. За характером діяльності виділяються:

- 1) універсальний лідер (такий, що проявляє свої лідерські якості постійно);
- 2) ситуативний лідер (проявляє лідерські якості залежно від ситуації).

За змістом діяльності виокремлюють типи:

I. 1) діловий лідер (такий, що організує та керує діяльністю групи); 2) мотиваційний лідер (такий, що спрямовує діяльність групи, спонукає до дії); 3) емоційний лідер (такий, що визначає емоційну атмосферу в групі) (за типологією Р. Л. Кричевського та О. М. Дубовської);

II. 1) лідер-натхненник, який визначає програму діяльності; 2) лідер-виконавець, який організує виконання вже заданої програми; 3) лідер, який є одночасно і натхненником, і організатором (за типологією Б. Д. Паригіна);

III. 1) інтелектуальний лідер, який домінує у сфері інтелектуальної діяльності; 2) емоційно-комунікативний лідер, який домінує у сфері дозвілля; 3) практичний лідер, той, хто очолює здійснення практичної діяльності; 4) універсальний лідер (за типологією М. М. Обозова).

За стилем керування виділяють:

- 1) авторитарний лідер (такий, що сконцентрував керівництво на собі, ставить себе над групою); 2) демократичний (такий, що розділяє керівництво з

іншими членами групи, ставить себе всередині групи); 3) потуральний (такий, що відсторонився від керівництва, ставить себе поза групою).

За стилем діяльності: лідер-творець, лідер-боєць, лідер-дипломат, лідер-порадник та ін.

На думку Б. Д. Паригіна, доцільно додавати до типології лідерства такі критерії: 1) „оцінка спрямованості діяльності лідера”. За цією ознакою лідери класифікуються як конструктивні, тобто такі, що сприяють успіхові та розвиткові групи, та деструктивні, діяльність яких призводить до втрати ефективності спільної дії; 2) „характер предметної спрямованості діяльності лідера”. Цей критерій враховує різноманітність сфер діяльності, де виявляються лідерські якості, тобто політичні, економічні, духовні, спортивні та ін.; 3) рівень енергетичної активності лідера (фанатики, ті, що мають емоційний вплив та ін.) [3, с. 96-97].

Застосовуючи технології інтерактивного навчання, слід приділяти увагу діяльності лідера або лідерської групи. Як правило, в академічній групі декілька студентів претендують на лідерський статус, унаслідок чого виникає загроза розколу групи на ряд конфронтуючих мікрогруп, що зменшує ефективність навчальної взаємодії. Один із шляхів виходу з таких кризових ситуацій ми бачимо у розподілі лідерських повноважень та функцій, у побудові системи ситуативного лідерства, у виявленні та нейтралізації впливу авторитарних, деструктивних та некомпетентних лідерів. За такого підходу доцільним уявляється створення пакету завдань організаційного характеру для спільної позааудиторної діяльності лідерів, окремого оцінювання ефективності діяльності лідера із боку викладача, із боку членів його команди. У подальшому планується дослідити ефективність впливу навчання за інтерактивними технологіями на розвиток лідерських якостей студентів [6, с. 106].

Висновки. Основним напрямом діяльності вищої школи на сучасному етапі повинно стати задоволення потреб особистості у знаннях, які дозволяють адаптуватися в сучасному світі. А це потребує значної підготовки викладача закладу фахової передвищої освіти, який у певній мірі є транслятором сучасних тенденцій. Однією з провідних вимог до професійного становлення викладача вищої школи є всебічний розвиток його творчих здібностей, вміння вирішувати складні завдання виховання нового покоління. Мистецтво аналізувати найрізноманітніші педагогічні ситуації, визначати шляхи та засоби виховання молоді в умовах постійного оновлення і розвитку суспільства повинні стати невід'ємною частиною педагогічного професіоналізму викладача вищої школи. Надзвичайно важливим моментом стосунків між викладачем і студентом є усвідомлення унікальності і неповторності студента як індивідуальності,

врахування динаміки змін, що відбуваються зі студентом, розуміння складності і неодномірності процесу розвитку, визначення віддалених перспектив взаємодії, порівняння студента лише з ним самим для надання йому впевненості в успішному оволодінні знаннями і правильному становленні особистості.

Список використаних джерел

- 1. Вітвицька С. Основи педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Світлана Вітвицька,; М-во освіти і науки України, Житомирський державний пед. ун-т ім. Івана Франка . - К.: Центр навчальної літератури, 2003. – 314 с.*
- 2. Гура О. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності: Навчальний посібник/ Олександр Гура,; М-во освіти і науки України. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 223 с.*
- 3. Кузьмінський А. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Анатолій Кузьмінський,. - К.: Знання, 2005. - 485 с.*
- 4. Лекції з педагогіки вищої школи: Навчальний посібник/ Ред. В. І. Лозова. - Харків: Освіта. Виховання. Спорт, 2006. - 495 с.*
- 5. Слєпкань З. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: Навчальний посібник для магістрантів вищих навчальних закладів/ Зінаїда Слєпкань,; Ред. Л. О. Біда. - К.: Вища школа, 2005. - 238 с.*
- 6. Фіцула М. Педагогіка вищої школи: Навчальний посібник/ Михайло Фіцула,. - К.: Академвидав, 2006. - 351*